

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2021

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2021

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Marijana Bednaš, direktorica

Glavna urednica: Nataša Todorović Jemec, MSc

Pri pripravi so sodelovali (po abecednem vrstnem redu):

mag. Barbara Bratuž Ferk, Urška Brodar, Lejla Fajić, mag. Marjan Hafner,
mag. Matevž Hribnik, Katarina Ivas, MSc, mag. Lenart Milan Lah,
Mojca Koprivnikar Šušteršič, mag. Mateja Kovač, mag. Janez Kušar,
dr. Andrej Kuštrin, Urška Lušina, mag., dr. Jože Markič, mag. Tina Nenadič,
Mitja Perko, mag., Jure Povšnar, Denis Rogan, mag., Dragica Šuc, Msc,
Branka Tavčar, mag. Ana Vidrih

Uredniški odbor: mag. Marijana Bednaš, Lejla Fajić, dr. Alenka Kajzer,
mag. Rotija Kmet Zupančič, mag. Janez Kušar

Tehnično urejanje in prelom: Bibijana Cirman Naglič, Mojca Bizjak

Tisk: Collegium Graphicum d.o.o.

Naklada: 160 izvodov

Prvi natis

Ljubljana, marec 2021

ISSN 2536-3603 (tisk)

ISSN 2536-3611 (pdf)

©2021, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno.

Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

Povzetek 5

1 Izhodišča Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2021 11

2 Obsežni ukrepi za omilitev posledic pandemije in za pomoč pri okrevanju gospodarstva 14

3 Pomladanska napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji 17

3.1 Bruto domači proizvod – agregati potrošnje 18

3.2 Dodana vrednost po dejavnostih 21

3.3 Zaposlenost in brezposelnost 22

3.4 Plače 24

3.5 Inflacija 27

3.6 Tekoči račun plačilne bilance 29

4 Tveganja glede uresničitve napovedi 30

5 Proizvodna vrzel in rast potencialnega BDP 32

Priloga: Ocena uspešnosti napovedi 34

Statistična priloga 39

Povzetek

Pandemija COVID-19 v kombinaciji s strogimi zdravstvenimi in zaščitnimi ukrepi je močno prizadela gospodarsko aktivnost v letu 2020, vpliv pa je občuten tudi v prvem letošnjem četrtletju. Strogi ukrepi za zaježitev širjenja koronavirusa so lani na globalni ravni in v Sloveniji povzročili močan padec gospodarske aktivnosti, ki je bil najizrazitejši v drugem četrtletju zaradi zaustavitve poslovanja nenujnih storitvenih dejavnosti ter otežene aktivnosti industrije in ostalih storitvenih dejavnosti. Omejitve gibanja, omejene možnosti trošenja in visoka negotovost so močno skrčili obseg trošenja gospodinjstev. Ob veliki negotovosti in motnjah v mednarodnih prodajno-nabavnih verigah je mednarodna menjava močno upadla, prav tako tudi investicije. Po znatnem okrevanju večine dejavnosti v poletnih mesecih je poslabšanje epidemioloških razmer od septembra dalje zahtevalo ponovno uvedbo strogih zaježitvenih ukrepov. Njihov vpliv je bil, za razliko od prvega vala, znatno bolj osredotočen na storitvene dejavnosti, katerih delovanje je bilo onemogočeno oziroma omejeno, tj. v razvedrilnih, športnih, rekreacijskih in osebnih storitvah, gostinstvu in večjem delu trgovine. Upad aktivnosti v teh dejavnostih je bil primerljiv s spomladanskim in je podobno kot v prvem valu tudi vplival na znatno zmanjšanje potrošnje gospodinjstev. Na drugi strani so bile nekatere druge dejavnosti, zlasti tiste, ki so vezane na mednarodno menjavo (promet in predelovalne dejavnosti), pa tudi gradbeništvo v zadnjem četrtletju znatno manj prizadete in so okrevale v celotni drugi polovici leta. Tudi investicije so od sredine leta četrtletno ponovno rasle, predvsem zaradi okrevanja investicij v opremo in stroje v tretjem četrtletju in gradbenih investicij, tako infrastrukturnih kot stanovanjskih, v celotni drugi polovici leta. To je, poleg postopne prilagoditve podjetij in potrošnikov novim razmeram, vplivalo na veliko manjši skupni upad aktivnosti v zadnjem četrtletju in manjši upad BDP v letu 2020 (-5,5 %) od pričakovanega v Zimski napovedi UMAR. Podobna dinamika aktivnosti kot v zadnjem četrtletju se je ohranila tudi v prvih dveh letošnjih mesecih.

Po izbruhu epidemije je bila sprejeta vrsta ukrepov za omejitev njenih negativnih posledic za prebivalstvo in gospodarstvo ter za njegovo hitrejšo okrevanje, tako na nacionalni ravni kot v okviru ECB in Evropske komisije. Obsežni paketi ukrepov so občutno ublažili izpad prihodkov gospodarstva in prebivalstva zaradi pandemije ter podjetjem nudili likvidnost in podporo pri soočanju z negativnimi posledicami. S tem so znatno ublažili lansko krčenje gospodarske aktivnosti in tudi preprečili propad nekaterih najbolj izpostavljenih dejavnosti. Po naši oceni bi bil brez ukrepov upad gospodarske aktivnosti lani za vsaj 4 odstotne točke globlji. Vpliv protikoronskih ukrepov bo ključen tudi letos, sprva za ohranjanje, v nadaljevanju leta pa vedno bolj tudi za ponovni zagon zlasti storitvenih dejavnosti oziroma okrevanje celotne gospodarske aktivnosti.

V evrskem območju bo gospodarska aktivnost letos okrevala. Tudi v evrskem območju je gospodarska aktivnost lani močno upadla (-6,6 %), a manj od predhodnih pričakovanj, predvsem zaradi manjšega padca v zadnjem četrtletju. To je deloma odraz postopnih prilagoditev podjetij in potrošnikov novim razmeram, nad pričakovanji pa je bila, podobno kot v Sloveniji, predvsem proizvodnja predelovalnih dejavnosti. Podobna dinamika aktivnosti se je ohranila tudi v prvem četrtletju letošnjega leta. Ob hitrem razvoju cepiv in boljših obetih glede začetka množičnega cepljenja je to vplivalo na izboljšanje napovedi mednarodnih institucij za evrsko območje v zadnjih tednih. Te predpostavljajo, da naj bi gospodarska aktivnost ob postopnem sproščanju zaježitvenih ukrepov v drugem četrtletju začela okrevati, kar se bo v drugi polovici leta še pospešilo ob predvideni precepljenosti najranljivejših oseb in vedno večjega deleža odraslega prebivalstva. BDP evrskega območja naj bi

letos in naslednje leto ob podpori zlasti zasebne potrošnje in svetovne trgovine okrevale s 3,8-odstotno rastjo, s čimer naj bi se na raven pred epidemijo vrnil leta 2022. Globina lanskega upada in hitrost okrevanja se v državah EU zelo razlikujeta in sta odvisni od poteka epidemije in strogosti zaježitvenih ukrepov ter razlik v strukturi gospodarstev (zlasti deleža turizma) in odzivov nacionalnih politik. Okrevanje evrskega območja bodo še naprej podpirali obsežni finančni paketi posameznih držav in tudi tisti, dogovorjeni na ravni EU, povečane javne naložbe ter spodbujevalne denarne politike.

V Pomladanski napovedi za letos predvidevamo 4,6-odstotno rast BDP, podobna bo tudi v prihodnjem letu (4,4 %), leta 2023 pa bo znašala 3,3 %. Razpoložljivi hitro frekvenčni podatki in kazalniki zaupanja kažejo, da se gibanja iz konca lanskega leta nadaljujejo tudi v prvih letošnjih mesecih. V prvem četrtnem predvidoma še ne bo vidnejšega okrevanja, predvsem zaradi ohranjanja omejitve delovanja v delu storitvenih dejavnosti. V drugem četrtnem pa glede na predvideno izboljšanje epidemiološke situacije pričakujemo začetek okrevanja tudi v storitvenih dejavnostih, kar bo pozitivno vplivalo na rast skupne gospodarske aktivnosti. Ob predpostavki, da se bodo omejitveni ukrepi ob večji precepljenosti prebivalstva in s tem boljšim obvladovanjem epidemije še bolj sprostili v drugi polovici leta, se bo gospodarsko okrevanje do konca leta pospešilo. Še naprej bo ključna podpora ukrepov fiskalne politike na nacionalni ravni in ravni EU, skupaj z ukrepi denarne politike ECB. Gospodarsko okrevanje bo nadalje diferencirano po posameznih dejavnostih. Predvidevamo, da se bo nadaljevala rast v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu ter z njimi povezanimi storitvi, ki jih je že drugi val epidemije relativno manj prizadel. V teh dejavnostih naj bi bila letos večinoma že dosežena raven aktivnosti iz leta 2019. Podobno pričakujemo tudi razmeroma visoko rast investicij, zlasti infrastrukturnih in stanovanjskih, nekoliko počasneje pa bodo v še vedno negotovih razmerah okrevale investicije v opremo in stroje. Nadaljevala se bo tudi rast mednarodne menjave, zlasti blaga in postopoma tudi večine segmentov storitev, najpočasnejše in tudi dolgotrajnejše pa bo v okviru mednarodne menjave okrevanje storitev, povezanih s turizmom. Po lanskem globokem upadu se bo s postopnim odpiranjem storitvenih dejavnosti od pomladi krepila tudi zasebna potrošnja; poleg rasti razpoložljivega dohodka bo k temu prispevalo tudi sproščanje prihrankov in s tem postopno zmanjševanje stopnje varčevanja gospodinjstev. Ta pa bo predvidoma še precej presegala raven iz leta 2019. Pozitiven bo tudi vpliv predvidenega unovčevanja turističnih bonov. Tudi rast državne potrošnje se bo letos še povečala. Okrevanje se bo v naslednjih dveh letih nadaljevalo, gospodarska aktivnost pa naj bi v letu 2022 dosegla predkrizno raven iz leta 2019, k čemur bo prispevalo ohranjanje nekaterih ukrepov za blažitev posledic epidemije tudi v letošnjem letu.

Razmere na trgu dela naj bi se po poslabšanju v lanskem letu do leta 2023 postopno nekoliko izboljšale, a bo povprečno število brezposelnih ostalo višje kot leta 2019. Večletna ugodna gibanja na trgu dela je v spomladanskih mesecih lani prekinil prvi val epidemije; zaposlenost je močno padla, brezposelnost pa skokovito porasla, a so sprejeti interventni ukrepi za ohranjanje delovnih mest poslabšanje razmer hitro omejili. Tako je bila zaposlenost v povprečju leta 2020 nižja za 1%, število registriranih brezposelnih pa večje za 14,6 %. Zaposlenost bo letos ob umirjanju epidemioloških razmer nadalje postopoma okrevala, brezposelnost pa bo v povprečju leta ostala na podobni ravni kot lani. Pri tem pričakujemo, da bodo vladni ukrepi, zlasti v prvi polovici leta 2021, še naprej blažili negativne posledice koronakrize na trgu dela in bodo le postopoma umaknjeni. V prihodnjih dveh letih se bo rast

zaposlenosti ob nadaljevanju okrevanja gospodarstva še okrepila, povprečno število brezposelnih na letni ravni pa bo ostalo višje kot v letu 2019.

Cene življenjskih potrebščin bodo, po lanski deflaciji, ob predpostavki zmerne gospodarskega okrevanja postopno ponovno rasle proti dvema odstotkoma. Inflacija bo letos v povprečju 0,8-odstotna. K temu bodo ob predpostavki postopnega okrevanja gospodarstva znatno prispevale predvsem višje cene energentov in hrane. Rast cen blaga in storitev bo ostala skromna. V naslednjih letih naj bi se inflacija približala dvema odstotkoma, k čemur naj bi v povezavi z nadaljnjim okrevanjem prispevala predvsem višja rast cen blaga in storitev.

Največje tveganje za uresničitev napovedi je še naprej povezano z epidemiološkimi razmerami v Sloveniji in najpomembnejših trgovinskih partnericah, pomembno bo tudi postopno in premišljeno umikanje ukrepov za blaženje posledic epidemije. V primeru dolgotrajnejšega vztrajanja zaostrenih epidemioloških razmer, morebitnih strožjih omejitvenih ukrepov ob novih valovih okužb, tudi kot posledica novih in bolj nalezljivih mutacij koronavirusa in/ali počasnejšega cepljenja, ter s tem povezanega ponovnega večjega zaprtja gospodarstev bi bilo okrevanje počasnejše. Daljše vztrajanje oziroma ponovna uvedba strogih zaježitvenih ukrepov bi še bolj prizadela storitvene dejavnosti, v primeru obsežnejšega zaprtja dejavnosti pa bi posledice občutila tudi industrija. Tudi prehitro umikanje ukrepov za blaženje posledic epidemije bi ob zaostreni gospodarski situaciji lahko privedlo do povečanja brezposelnosti in težav večjega števila gospodarskih subjektov pri opravljanju njihove dejavnosti. Likvidnostne težave nekaterih podjetij bi se lahko spremenile v dolgotrajno plačilno nesposobnost, kar bi povečalo število stečajev. Bančni sektor bi bil lahko prizadet zaradi povečanja slabih posojil. V primeru hitrejšega trajnega izboljšanja epidemioloških razmer oziroma hitrejše razpoložljivosti in hitre široke dostopnosti cepiva ali zdravil pa obstaja tudi možnost hitrejšega okrevanja aktivnosti od predvidenega. Ključna bo tudi hitrost in učinkovitost črpanja sredstev iz novega večletnega finančnega okvira in finančnega paketa za odpornost in okrevanje v Sloveniji in naših glavnih trgovinskih partnericah ter ciljna usmerjenost teh virov v reševanje glavnih razvojnih izzivov.

Glavni makroekonomski agregati Slovenije

		Pomladanska napoved (marec 2021)		
	2020	2021	2022	2023
BRUTO DOMAČI PROIZVOD				
BDP, realna rast v %	-5,5	4,6	4,4	3,3
BDP, nominalna rast v %	-4,3	4,7	6,0	5,2
BDP, v mrd EUR, tekoče cene	46,3	48,5	51,3	54,0
Izvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	-8,7	8,6	7,3	5,5
Uvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	-10,2	8,8	8,1	6,1
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o.t.)	0,4	0,7	0,1	0,2
Zasebna potrošnja, realna rast v %	-9,7	4,0	4,7	2,9
Državna potrošnja, realna rast v %	1,8	2,4	1,7	1,4
Bruto investicije v osnovna sredstva, realna rast v %	-4,1	9,0	8,0	6,5
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o.t.)	-0,4	-0,3	0,0	0,0
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST				
Zaposlenost, statistika nacionalnih računov, rast v %	-1,0	0,8	1,5	1,5
Št. registriranih brezposelnih, povprečje leta, v tisoč	85,0	83,1	80,7	76,5
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	8,7	8,5	8,1	7,6
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	5,0	5,0	4,8	4,5
Bruto plače na zaposlenega, nominalna rast* v %	5,8	0,4	2,1	2,7
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega), realna rast v %	-4,6	3,8	2,8	1,7
PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA				
SALDO tekočega računa plačilne bilance v mrd EUR	3,4	3,2	3,1	3,1
- v primerjavi z BDP v %	7,3	6,6	6,1	5,8
CENE IN EFEKTIVNI TEČAJ				
Inflacija (dec./dec.), v %	-1,1	1,1	1,5	2,0
Inflacija (povprečje leta), v %	-0,1	0,8	1,2	1,7
Realni efektivni tečaj – deflator stroški dela na enoto proizvoda	2,8	0,1	-1,8	-0,8
PREDPOSTAVKE				
Tuje povpraševanje (uvoz trgovinskih partneric), realna rast v %	-9,5	7,0	5,5	4,1
BDP v evrskem območju, realna rast v %	-6,6	3,8	3,8	2,1
Cena nafte Brent v USD / sodček	41,8	58,6	55,3	53,3
Cene neenergetskih surovin v USD, rast	3,6	10,0	0,5	1,5
Razmerje USD za 1 EUR	1,141	1,208	1,208	1,208

Vir: Leto 2020 SURS, BS, ECB, EIA, 2021–2023 napoved UMAR.
Opomba: *Podobno kot v Poletni, Jesenski in Zimski napovedi 2020 smo tudi v Pomladanski napovedi 2021 upoštevali metodološko specifično glede poročanja plač (brez vključenih nadomestil države) in vpliva na gibanja plač, izkazana s statističnimi podatki v obdobju 2020–2022.

Pri pripravi Pomladanske napovedi so bili upoštevani statistični podatki, informacije in sprejeti ukrepi, znani do 9. marca 2021.

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2021

1 Izhodišča Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2021

Gospodarska aktivnost evrskega območja je v zadnjem lanskem četrtletju ob ponovnem razmahu epidemije upadla, vendar precej manj kot v prvem epidemiološkem valu. V celem letu pa je padec znašal 6,6 % (nedesezonirano), kar je ugodneje od predhodnih pričakovanj. Ponovno izrazito povečanje okužb s COVID-19 lansko jesen in pojav novih, bolj nalezljivih različic virusa sta vodila številne države v ponovno uvedbo ali poostreitev zaježitvenih ukrepov. Gospodarstvo evrskega območja se je zato v zadnjem četrtletju ponovno skrčilo (-0,7 % medčetrtletno desezonirano oz. -4,9 % medletno desezonirano), a precej manj kot v prvem epidemiološkem valu (-3,8 % medčetrtletno desezonirano v prvem četrtletju oz. -11,6 % v drugem). Podjetja in potrošniki so se namreč delno prilagodili novim razmeram, zaježitveni ukrepi ob drugem valu pa so bili usmerjeni zlasti k storitvenim dejavnostim. Glede na razpoložljive gospodarske kazalnike se je okrevanje aktivnosti in razpoloženja v evrskem območju v zadnjem lanskem četrtletju ustavilo v storitvenih dejavnostih, rast aktivnosti v predelovalnih dejavnostih pa se je nadaljevala, kar je preprečilo večji upad BDP. Podobna dinamika aktivnosti se ohranja tudi v prvem četrtletju letošnjega leta.

Mednarodne institucije v najnovejših napovedih predpostavljajo, da se bo okrevanje gospodarske aktivnosti evrskega območja ob postopnem

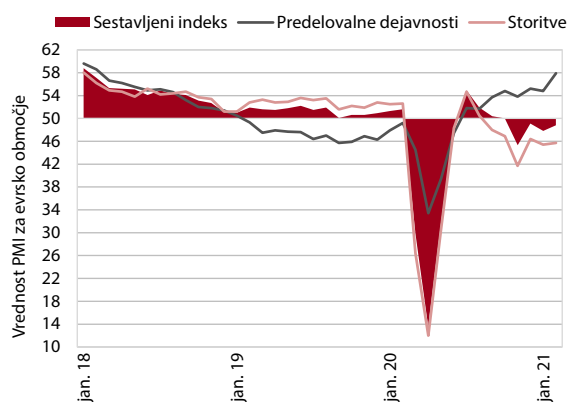
sproščanju zaježitvenih ukrepov začelo v drugem četrtletju. Predpostavke za gospodarsko aktivnost evrskega območja za letos in prihodnje leto so se glede na Zimsko napoved gospodarskih gibanj nekoliko izboljšale, saj je del gospodarstva v zadnjem lanskem četrtletju okrevail nad pričakovanji mednarodnih gospodarskih institucij. Obeti so se izboljšali tudi zaradi hitrega razvoja cepiv in začetka množičnega cepljenja ter boljših pričakovanj za pomembnejša svetovna gospodarstva, zlasti ZDA. Okrevanje evrskega območja se bo ob predpostavki precepljenosti najranljivejših oseb in vedno večjega deleža odraslega prebivalstva okrepilo zlasti v drugi polovici leta. Poleg tega napovedi predpostavljajo, da se bodo gospodarski subjekti še naprej prilagajali zaježitvenim ukrepom, kar bo postopoma zmanjševalo vpliv omejitev na gospodarsko aktivnost. BDP evrskega območja naj bi po lanskem upadu v naslednjih dveh letih okrevail s 3,8-odstotno rastjo in predkrizno raven dosegel leta 2022. Gospodarski učinki pandemije so sicer v državah članicah evrskega območja zelo neenakomerni in tudi hitrost okrevanja naj bi se med njimi zelo razlikovala. Odvisna bo zlasti od poteka epidemije ter razlik v strukturi gospodarstev (predvsem od deleža turizma). Okrevanje bodo podpirali obsežni finančni paketi posameznih držav in dogovorjeni na ravni EU, povečane javne naložbe in državna pomoč podjetjem in prebivalcem ter spodbujevalne denarne politike. Gospodarsko rast evrskega območja naj bi poganjala zlasti zasebna potrošnja, ki naj bi se letos razmeroma močno okrepila, saj naj bi gospodinjstva ob zmanjšanju negotovosti postopoma sproščala nakopičene prihranke. Okrevanje naj bi ob povečanju svetovnega povpraševanja spodbujal tudi izvoz.

■ Tabela 1: Predpostavke napovedi glede gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah

Realne stopnje rasti BDP, v %	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
EU	-6,2	3,6	3,7	3,3	3,9	2,4
Evrsko območje	-6,6	3,7	3,8	3,3	3,8	2,1
Nemčija	-4,9	3,0	3,4	3,3	3,1	1,9
Italija	-8,9	4,3	3,4	3,2	3,5	1,7
Avstrija	-6,6	2,5	2,0	2,3	5,1	1,9
Francija	-8,1	5,8	5,5	3,3	4,4	2,2
Hrvaška	-8,4	5,0	5,3	3,7	4,6	3,5
Rusija	-3,1	2,8	2,9	2,2	3,9	2,1

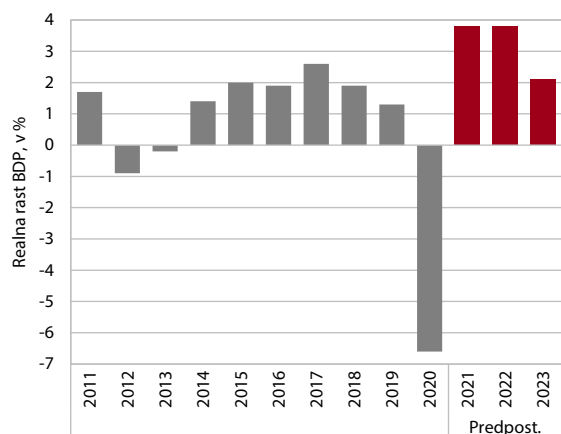
Vir: za leto 2020 Eurostat; za ostala leta Consensus Forecasts, februar 2021; Eastern Consensus Forecasts, februar 2021; EC Winter Forecast, februar 2021; Focus Economics Consensus Forecast, Central&Eastern Europe, marec 2021; Focus Economics Consensus Forecast, Euro Area, marec 2021; IMF World Economic Outlook, januar 2021; ocena UMAR.

Slika 1: Kazalniki razpoloženja v evrskem območju v zadnjih mesecih nakazujejo predvsem na ohranjanje slabšega stanja v storitvah

Vir: Markit. Opomba: vrednost PMI nad 50 nakazuje na rast, pod 50 pa na njegovo krčenje.

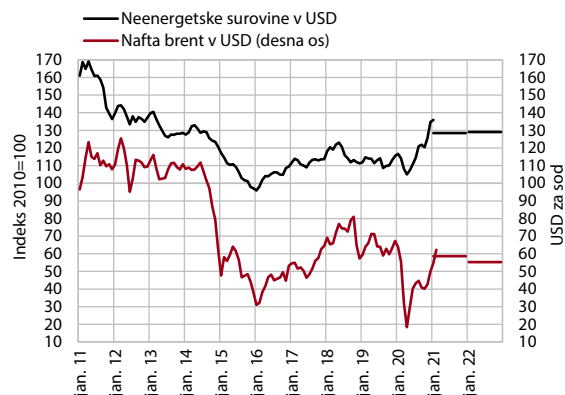
Slika 3: Po lanskem globokem padcu predpostavljamo okrevanje v evrskem območju

Vir: Eurostat; *predpostavka UMAR temelji na virih navedenih pri Tabeli 1.

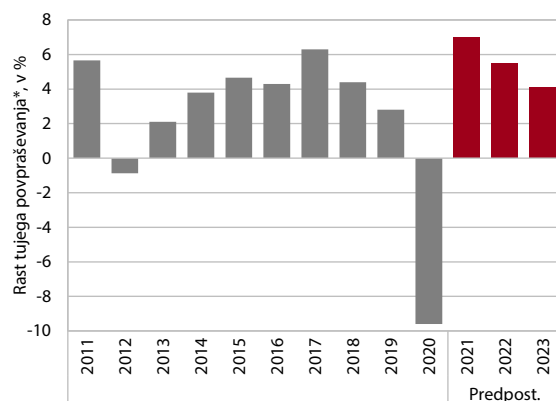
V letu 2021 predpostavljamo visoko rast cen nafte in v manjši meri tudi neenergetskega blaga, v prihodnjih letih pa bolj umirjena gibanja.¹ Na podlagi realizacije na začetku leta in cen na terminskih trgih smo za leto 2021 upoštevali tehnično predpostavko za povprečno ceno soda nafte Brent v višini 58,6 USD/sod, kar glede na predhodno leto pomeni izrazito povečanje (za 40,2 %). To je v večji meri posledica povečanja svetovnega povpraševanja po nafti zaradi okrevanja svetovnega gospodarstva ter začasnega zmanjšanja proizvodnje nafte, za katero so se dogovorile države članice OPEC+. Evske cene nafte se bodo, upoštevajoč tehnično

Slika 2: Cene nafte in neenergetskih surovin

Vir: ECB, EIA, preračun UMAR. Opomba: s črto prikazano letno povprečje z upoštevanjem predpostavke napovedi za leto 2021 in 2022.

Slika 4: Rast povpraševanja po slovenskem izvozu

Vir: SURS, predpostavka UMAR, ki temelji na virih navedenih pri Tabeli 1. Opomba: *Realni uvoz trgovinskih partneric, tehtan s slovenskim deležem izvoza v te države.

predpostavko tečaja evra do dolarja,² povečale za 32,5 %. V letošnjem letu smo predpostavili 10-odstotno zvišanje dolarskih cen neenergetskih surovin, v naslednjih dveh letih pa naj bi se nadalje nekoliko zvišale.

¹ Predpostavka cene nafte je narejena na podlagi povprečnih vrednosti terminskih pogodb in vrednosti tečaja USD/EUR med 1. in 18. februarjem 2021. Predpostavka cen neenergetskih surovin je narejena na podlagi podatkov ECB, ki so bili razpoložljivi do 18. februarja 2021.

² Predpostavljena vrednost tečaja USD/EUR za obdobje po 18. februarju je enaka povprečnemu tečaju med 1. in 18. februarjem 2021.

Tabela 2: Predpostavke cene nafte, neenergetskih surovin in tečaja USD/EUR

	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
Cene nafte, brent, v USD	41,8	43,4	58,6	45,3	55,3	53,3
Cene nafte, brent, v EUR	36,6	36,8	48,5	38,4	45,8	44,2
Cene neenergetskih surovin, v USD, rast*	3,6	5,0	10,0	2,5	0,5	1,5
Tečaj USD/EUR	1,141	1,180	1,208	1,180	1,208	1,208

Vir: EIA, ECB, CME, ocena UMAR.
Opomba: predpostavke so narejene na podlagi povprečnih vrednosti in terminskih cen med 1. in 18. februarjem 2021. *Struktura EMU glede na uporabo surovin.

2 Obsežni ukrepi za omilitev posledic pandemije in za pomoč pri okrevanju gospodarstva

V drugem valu epidemije je Slovenija ponovno uvedla stroge ukrepe za omejitev širjenja okužb, ki so se v zadnjem času začeli postopno sproščati zaradi izboljševanja epidemiološke situacije. Prvič je bila epidemija razglašena od sredine marca do konca maja 2020, ko je Vlada s ciljem zaježitve širjenja virusa začasno zaprla večino vzgojno-izobraževalnih ustanov in ustavila izvajanje večine nenujnih storitev. Zaradi izboljšanja epidemiološke slike so se nekateri strogi omejitveni ukrepi ob upoštevanju varovalnih ukrepov začeli postopno sproščati že aprila. Število okuženih se je začelo ponovno povečevati septembra. Oktobra je rast okužb postala eksponentna, zato je bila zaostrena omejitev prepovedi zbiranja na javnih mestih. Sledila je omejitev gibanja na regije, prepovedano je bilo izvajanje določenih nenujnih storitvenih dejavnosti (npr. fitnes centrov), postopoma je bilo uvedeno šolanje na daljavo za vse učence in dijake. Razglasitvi epidemije 19. 10. je sledila omejitev gibanja v nočnem času, zaprtje večine ostalih nenujnih trgovin in storitev (gostiln, hotelov, kozmetičnih in frizerskih salonov ipd.) in omejitev gibanja na občine. Od sredine novembra je bil začasno ukinjen javni promet, prepovedana je bila prodaja nujenega blaga na drobno, sodišča pa so odločala le o nujnih zadevah. V začetku decembra je Vlada objavila načrt za sproščanje ukrepov ob izboljšanju epidemiološke slike. S 15. decembrom se je sprostil javni promet in prehodno nekatere nenujne storitve ter v statističnih regijah z boljšo epidemiološko sliko tudi obratovanje trgovin z nenujnim blagom in gibanje med občinami. V času božično-novoletnih praznikov je sledila ponovna zaostritev ukrepov. Konec januarja se je sproščanje ponovno nadaljevalo, in sicer so se v regijah z boljšo epidemiološko sliko odprle nekatere nenujne trgovine, vrtci in šola za učence do 3. razreda. Februarja se je z izboljšanjem epidemiološke slike rahljanje ukrepov nadaljevalo. Odprle so se vse trgovine in večina storitev ter vrtci še v ostalih regijah, osnovne in srednje šole za dijake zaključnih letnikov, marca pa izmenično še za dijake ostalih letnikov. Sprostilo se je gibanje med občinami in regijami, dovoljeno pa je zbiranje do deset ljudi. Prehajanje državnih meja še vedno ostaja omejeno. Ukrepi se nadalje prilagajajo glede na epidemiološko situacijo.³

Vlada je sprejela vrsto ukrepov za omejitev negativnih posledic epidemije za prebivalstvo in gospodarstvo ter za njegovo hitrejše okrevanje. Glavni ukrepi interventnih zakonov in protikoronskih paketov⁴ (v nadaljevanju PKP) za pomoč prebivalstvu so bili naslednji:

povračila nadomestila 80 % plače delavcem, ki so bili na čakanju ali doma zaradi višje sile, izplačila temeljnega mesečnega dohodka za samozaposlene, kmete in verske uslužbenke ter oprostitev plačila socialnih prispevkov zanje, oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zaposlene v zasebnem sektorju, ki so delali⁵ v času prvega vala epidemije. Dodatno so bili izplačani izredni enkratni javni transferji različnim skupinam prebivalstva (krizni dodatki za upokojece, študente, prejemnike socialnih transferjev idr.), bolniško odsotnost je od prvega dneva kril ZZS, uvedeno je bilo začasno nadomestilo za brezposelnost za tiste, ki so izgubili delo zaradi epidemije, a sicer ne bi bili upravičeni do nadomestila, ter zagotovljen dodatek za delo v času epidemije predvsem za kritične dejavnosti, kot sta zdravstvo in socialno varstvo. Ti ukrepi so bili v veljavi od sredine marca do preklica prvega vala epidemije konec maja 2020, z izjemo čakanja na delo, ki je bil nazadnje 5. 2. 2021 s PKP8⁶ podaljšan do konca aprila z možnostjo podaljšanja do konca junija. Tretji PKP je s 1. 6. 2020 dodatno uvedel še ukrep delnega subvencioniranja krajšega delovnega časa do konca lanskega leta, ki ga je Vlada sredi decembra podaljšala do konca junija 2021. Četrty PKP je 11. 7. 2020 ponovno uvedel povračilo plače zaradi višje sile, kar so dopolnili PKP5⁷ 24. 10. 2020, PKP6⁸ 28. 11. 2020 in sklep Vlade⁹ z začetka letošnjega leta, ki je veljavnost ukrepa podaljšal do konca marca. S PKP4 se je določilo financiranje dodatnih kadrov v socialnovarstvenih zakonih, PKP5 je prinesel nove dodatke k plači zaposlenim v zdravstvu in socialnem varstvu in namenil vire za financiranje izdatkov v teh dejavnostih za različne namene.¹⁰ Te ukrepe sta dopolnila še PKP6¹¹ in 31. 12. 2020 PKP7.^{12,13} PKP5 in PKP7 pa sta z oktobrom ponovno uvedla mesečni temeljni dohodek za samozaposlene, kmete in verske uslužbenke, ki je bil s sklepom Vlade z začetka letošnjega leta podaljšan do konca marca 2021. PKP7 je vnovič prinesel enkratni krizni dodatek najbolj ranljivim skupinam prebivalstva, PKP8 pa razširil krog teh upravičencev.

⁵ To je bila tudi osnova za izplačilo 200 evrov kriznega dodatka s strani delodajalca.

⁶ Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP) (dostopen na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8321>).

⁷ Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP) (dostopen na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8254>).

⁸ Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE) (dostopen na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8272>).

⁹ Sklep o podaljšanju veljavnosti določenih ukrepov iz Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 ter Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (dostopen na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLE12275>).

¹⁰ Kot so na primer nakupi zaščitne opreme, izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev in zagotavljanje sredstev zaradi izpada programa.

¹¹ S kritjem izpada prihodkov socialnovarstvenim zavodom in dodatki za delo v sivi in rdeči coni ne glede na razglasitev epidemije.

¹² Z zvišanjem urne postavke in subvencioniranjem testov in medicinskih pripomočkov.

¹³ Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije (ZIUPOPVE) (dostopen na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8304>).

³ <https://www.gov.si/teme/koronavirus-sars-cov-2/ukrepi-za-zajezitev-sirjenja-okuzb/>.

⁴ Za podrobnejšo vsebino vseh ukrepov, sprejetih do začetka decembra 2020, in za dodatne ukrepe glej Poletno, Jesensko in Zimsko napoved 2020.

Sprejeti so bili tudi drugi ukrepi za pomoč podjetjem.

Pomoč podjetjem so marca 2020 zagotovili interventni zakoni, ki jih je delno nadomestil ali prilagodil PKP1, z možnostjo zamrznitve plačila akontacij davkov od dohodkov, DDV in nekaterih prispevkov ter z obvezo bank za zagotovitev enoletnega odloga plačila obveznosti iz kreditnih pogodb za prizadete posojilojemalce. Za ta ukrep je PKP7 nazadnje podaljšal možnost vložitve vlog do konca februarja 2021, upravičenci so le tista podjetja, ki ukrepa še niso koristila oziroma so ga do vložitve koristila manj kot 9 mesecev, zadnji moratoriji pa se izteče do konca novembra 2021. Dodatno je Vlada s sklepom konec lanskega leta podaljšala možnost odloga davkov in nekaterih prispevkov do konca marca 2021. PKP2 je stopil v veljavo 1. 5. 2020 in je bil namenjen zagotavljanju potrebne likvidnosti gospodarstvu, in sicer z bančnimi krediti, zavarovanimi s poroštvom Republike Slovenije, vendar pa je ukrep zaenkrat še večinoma neizkoriščen. Ta shema je bila s PKP5 podaljšana do sredine leta 2021, s PKP6 pa se je dvignila najvišja meja posojila, s čimer naj bi shema postala bolj privlačna za podjetja. S PKP3 je bila sprejeta dodatna pomoč močno prizadetemu turističnemu sektorju z uvedbo bonov v skupni višini 357 mio EUR za vse prebivalce Slovenije do konca leta 2020, okrevanje gospodarstva pa naj bi olajšalo tudi zmanjševanje administrativnih ovir za zagon pomembnih investicij. V začetku decembra je Vlada podaljšala unovčljivost turističnih bonov do konca leta 2021, saj jih je bilo lani porabljenih le približno 36 %. PKP6 je prinesel delno kritje fiksnih stroškov podjetjem, ki so bila najbolj prizadeta zaradi epidemije, PKP7 je zagotovil večji delež kritja fiksnih stroškov, sklep Vlade z začetka letošnjega leta pa je ta ukrep podaljšal do konca marca 2021. PKP7 je dodatno uvedel tudi posebna posojila z državnim jamstvom, subvencioniranje nabave hitrih testov in nadomestilo izpada prihodkov za izvajalce prevozov. PKP8 pa je prevzel del bremena delodajalcev zaradi zvišanja minimalne plače z letošnjim januarjem.

Na ravni EU so bili sprejeti obsežni ukrepi za omejitev negativnih posledic in okrevanje gospodarstev po krizi. Za blažitev posledic pandemije novega koronavirusa Evropska komisija omogoča Sloveniji in drugim državam EU fleksibilnost pri porabi sredstev iz tekočega večletnega finančnega okvira¹⁴ in državnih pomočeh. Dodatno so bila zagotovljena sredstva, namenjena neposredno odzivu na krizo COVID-19, in sredstva v obliki solidarnostnega sklada EU. To državam omogoča hiter odziv na poslabšane socialno-ekonomske razmere zaradi epidemije. Že v začetnih mesecih epidemije je bil sprejet tudi fiskalni sveženj v vrednosti 540 mrd EUR (3,9 % BDP EU iz leta 2019), ki je namenjen okrevanju gospodarstev.¹⁵

Države EU so konec julija dosegle politični dogovor glede finančnega paketa za okrevanje evropskega gospodarstva zaradi posledic COVID-19. Sveženj v skupni vrednosti 1.824,3 mrd EUR (dobrih 13 % BDP EU iz leta 2019) je sestavljen iz klasičnega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–27, katerega predvideni skupni obseg je 1.074,3 mrd EUR, in izrednega instrumenta za okrevanje »Naslednja generacija EU« (NGEU) v vrednosti 750 mrd EUR (390 mrd nepovratnih sredstev in 360 mrd posojil). Novembra 2020 je predsedstvo Sveta EU doseglo politični dogovor o proračunu z Evropskim parlamentom, februarja 2021 pa je Evropski parlament potrdil politični dogovor o uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, ki je ključni element instrumenta NGEU. Sloveniji je iz naslova izrednega instrumenta namenjeno 2,098 mrd EUR nepovratnih in 3,593 mrd EUR povratnih sredstev.¹⁶ Sredstva za njegovo financiranje bo Evropska komisija pridobila z zadolževanjem na obvezniških trgih. Unija si bo prizadevala uvesti tudi nove vire lastnih sredstev.¹⁷

Podporne javnofinančne politike in zagotavljanje likvidnosti gospodarstva in prebivalstva prek poslovnih bank dopolnjuje monetarna politika ECB, ki je v zadnjih mesecih še povečala obseg svojih ukrepov in podaljšala njihov trajanje. Izredni program nakupa vrednostnih papirjev ob epidemiji je tako večji za dodatnih 500 mrd EUR (trenutna vrednost znaša 1.850 mrd oziroma več kot 15 % BDP evrskega območja iz leta 2019), veljavnost ukrepa pa je podaljšana vsaj do marca 2022. Zaradi zaostrovanja razmer na finančnih trgih se je ECB odločila, da bo v drugem četrtletju letos okrepila nakupe vrednostnih papirjev, skupni znesek nakupov v času veljavnosti ukrepa pa ostaja nespremenjen. Poslovnim bankam je še povečala obseg razpoložljivih posojil po izjemno nizkih obrestnih merah, ohranila je blažje kapitalske zahteve¹⁸ z začetka krize in jim podaljšala nižje standarde zavarovanja za financiranje pri Evrosistemu. Priporočeno pa je, da banke do konca letošnjega septembra ne izplačujejo dividend. Ukrepi ECB so v evrskem območju spodbudili banke h kreditni aktivnosti, zaradi česar se je kreditiranje podjetij na medletni ravni pospešilo in se zdaj ohranja na doseženih ravneh, v Sloveniji pa še vedno ostaja medletno nižje.

¹⁴ Tudi preko sprostite nerazporejenih sredstev in sredstev kohezijske politike (iz strukturnih in naložbenih skladov) – t. i. naložbena pobuda kot odziv na koronavirus za podporo zdravstvu, malim in srednje velikim podjetjem in trgu dela.

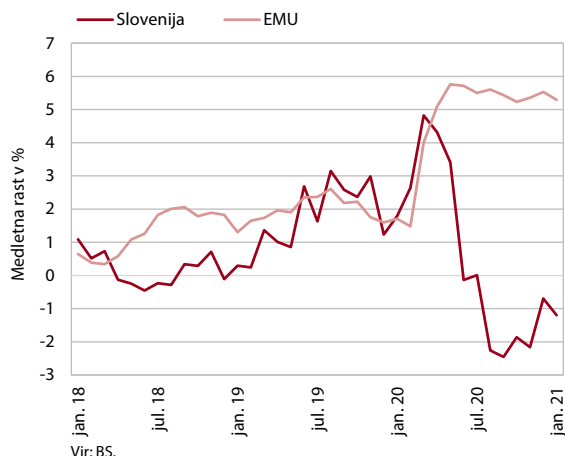
¹⁵ Od tega je 240 mrd EUR previdnostnih posojil iz Evropskega mehanizma za stabilnost (ESM) namenjenih podpori držav članic pri odzivu na pandemsko krizo, 200 mrd EUR predstavljajo garancije vseevropskega jamstvenega sklada Evropske investicijske banke (EIB) za posojila podjetjem (predvsem malim in srednje velikim), 100 mrd EUR ugodnih posojil iz vseevropske sheme za krajši delovni čas (SURE) pa je namenjenih za preprečevanje odpušćanj.

¹⁶ Sklad »Naslednja generacija EU« sestavljajo štirje programi: Mehanizem za okrevanje in odpornost (1.589 mio nepovratnih sredstev za Slovenijo, namenjen za investicije in reforme, ki so ključne za dolgoročno okrevanje, izboljšanje odpornosti držav članic ter zeleno in digitalno tranzicijo), React EU (312 mio, namenjen investicijam za obnovo trga dela tudi s pomočjo malim in srednje velikim podjetjem), Sklad za pravičen prehod (129 mio, namenjen regijam, ki imajo/bodo imele večje stroške zaradi prestrukturiranja iz fosilno-intenzivnih panog na nizkoogljično gospodarstvo in družbo do leta 2050) in Razvoj podeželja (68 mio).

¹⁷ Novi viri lastnih sredstev bodo temeljili na nacionalnih prispevkih, izračunanih na podlagi količine nerekicirane plastične embalaže v posamezni članici (uvedba 2021), Komisija pa naj bi letos predlagala tudi mehanizem za ogliščno prilagoditev na mejah in digitalno dajatev (predvidena uvedba 2023).

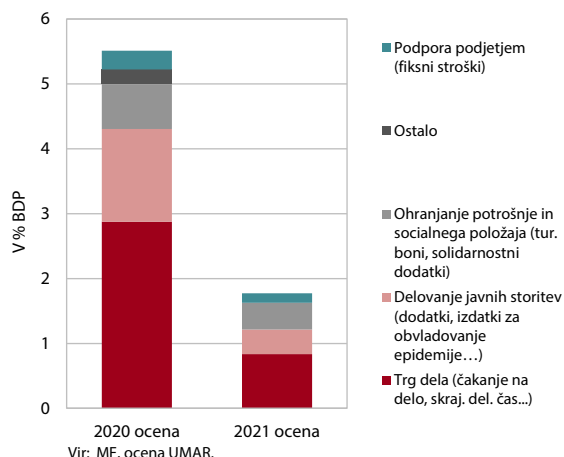
¹⁸ S sproščanjem kapitalskih blažilcev je bilo bankam omogočeno, da se učinkoviteje soočajo z izzivi epidemije.

Slika 5: Kreditiranje podjetij v EMU se je pospešilo in se ohranja na doseženih ravneh tudi zaradi ukrepov ECB, v Sloveniji pa ostaja nižje kot pred letom

Ukrepi, financirani iz domačih in EU virov, so v letu 2020 preprečili še večji upad gospodarske aktivnosti, v prihodnjih letih pa ostajajo ključnega pomena pri podpori za njen ponovni zagon in naslavljanje razvojnih izzivov. V obdobju od marca 2020 do februarja 2021 je bilo iz državnega proračuna izplačanih blizu 2,5 mrd EUR odhodkov za različne ukrepe gospodarstvu in prebivalcem ter za delovanje javnih storitev za zaježitev posledic epidemije COVID-19, kar znaša 5,4 % BDP iz lanskega leta. Ocenjujemo, da se velik del teh v januarju in delno tudi v februarju letos izvršenih izplačil obračunsko nanaša na leto 2020. Ukrepi so bili ključni pri preprečitvi še večjega upada gospodarske aktivnosti, in sicer za vsaj 4 odstotne točke.¹⁹ Poleg tega je bilo v skladu z interventno zakonodajo odobrenih odlogov, obročnih odplačil in neplačanih akontacij davkov za okoli 400 mio EUR. Prav tako so podporo gospodarstvu omogočili likvidnostni krediti (SID banka, SPS²⁰) in poročstva. Skupen znesek vseh ukrepov je do februarja 2021 znašal 3,5 mrd EUR.²¹ Ohranjanje ciljno usmerjenih podpornih ukrepov v obdobju, ko številne dejavnosti zaradi ukrepov za zaježitev epidemije še ne morejo poslovati, poslujejo le v omejenem obsegu oz. po dolgem času neposlovanja pridobivajo prve tržne prihodke, pa je ključno tudi v zgodnjih fazah okrevanja, na kar opozarjajo mednarodne institucije (npr. OECD, EK). V Pomladanski napovedi smo upoštevali, da bodo k okrevanju BDP v letu 2021 prispevali ukrepi (odhodki obračunsko), ocenjeni na

Slika 6: Ocena obsega ukrepov (odhodkov) za blaženje epidemije COVID-19 in podporo okrevanju

okoli 0,9 mrd EUR oz. 1,8 % predvidenega BDP (Slika 6), financirani iz domačih in EU virov. Manjši obseg kot lani pa pričakujemo tudi pri odobritvah odlogov in obročnih plačilih davčnih obveznosti. Na pričakovano okrevanje gospodarstva, podprto z visoko investicijsko aktivnostjo države, bo vplivalo tudi zaključevanje tekoče finančne perspektive črpanja sredstev EU (do leta 2023). Predpostavljamo, da bo financiranje projektov, zlasti v prihodnjih letih, podprto tudi z viri novega instrumenta »Nova generacija EU« oz. Sklada za okrevanje in krepitev odpornosti.²²

¹⁹ To smo ocenili na podlagi multiplikatorja, pri čemer smo upoštevali le iz državnega proračuna izplačane odhodke (brez odlogov, obročnih odplačil in likvidnostnih kreditov). Po letu 2009 so se ocene multiplikatorjev povečale (glej na primer Oliver Blanchard in Daniel Leigh: "Growth Forecast Errors and Fiscal Multipliers"), pogosto znatno nad 1. Naša ocena je, da je multiplikator za tekoče leto okoli 0,8. Na zmanjšanje delujeta dva dejavnika: (i) ukrepi in zaščitno ravnanje spreminjata obnašanje potrošnikov ("prisilno varčevanje") in (ii) dejstvo, da so se nekatere fiskalne vzpodbude izvedle v drugi polovici lanskega leta (in bodo tako dodatno pozitivno delovale še letos).

²⁰ Slovenski podjetniški sklad.

²¹ Fiskalni svet, Mesečna informacija, marec 2021.

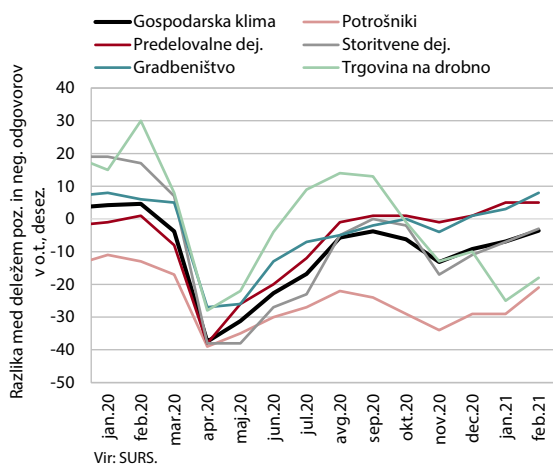
²² Vlada je prva izhodišča za porabo teh (nepovratnih in povratnih virov) potrdila konec avgusta 2020, nov osnutek pa v decembru 2020. Trenutno so v teku nove dopolnitve zlasti reformnega dela načrta, ki naj bi dopolnjeval predloge naložb. Po potrditvi končnega načrta v Sloveniji in oddaji v aprilu 2021 se bo načrt potrjeval še na ravni voditeljev EU.

3 Pomladanska napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji

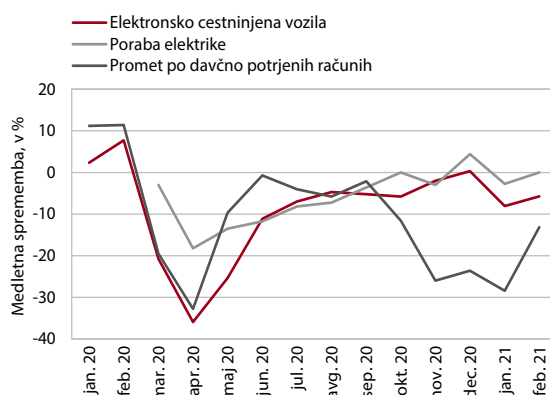
Po globokem lanskem upadu letos predvidevamo 4,6-odstotno rast BDP, na podobni ravni se bo ohranila tudi naslednje leto. Leta 2023 pa bo nekoliko nižja. Gospodarska aktivnost se je lani zmanjšala za 5,5 %. Po močnem upadu v lanskem drugem četrtletju so predvsem dejavnosti, vpete v mednarodno menjavo (predelovalne dejavnosti in promet), in gradbeništvo okrevale v celotni drugi polovici leta. Skladna s tem so bila tudi gibanja izvoza in uvoza blaga ter investicij. Uvedba obsežnih zaščitnih in omejitvenih ukrepov v zadnjem četrtletju ob vnovičnemu poslabšanju epidemioloških razmer doma in v tujini je prizadela predvsem storitvene dejavnosti, katerih delovanje je bilo onemogočeno oziroma omejeno, tj. razvedrilne, športne, rekreacijske in osebne storitve, gostinstvo in večji del trgovine. To je vplivalo tudi na znatno zmanjšanje potrošnje gospodinjstev. Razpoložljivi hitro frekvenčni podatki in kazalniki zaupanja kažejo, da se podobna gibanja kot v zadnjem četrtletju nadaljujejo tudi v prvih letošnjih mesecih. Podjetja in potrošniki so se sicer delno prilagodili novi realnosti, vendar pa zaprtje oziroma omejeno delovanje gostinstva in razvedrilnih, športnih, rekreacijskih in osebnih storitev še onemogoča njihovo okrevanje. V drugem četrtletju pa glede na predvideno

izboljšanje epidemiološke situacije pričakujemo začetek okrevanja tudi v storitvenih dejavnostih, kar bo pozitivno vplivalo na rast zasebne potrošnje in tudi skupne gospodarske aktivnosti. Omejitveni ukrepi naj bi se ob povečani precepljenosti prebivalstva in s tem boljšim obvladovanjem epidemije še bolj sprostili v drugi polovici leta, kar bo ob podpori ukrepov za okrevanje gospodarstva, relativno ugodnih pogojev financiranja in podporne denarne politike omogočilo hitrejše okrevanje v nadaljevanju leta, tako da bi bila v povprečju leta dosežena 4,6-odstotna gospodarska rast. To je zaradi boljših obetov glede obvladovanja epidemije, povezanih z razpoložljivostjo večje količine učinkovitih cepiv in manjše prizadetosti izvozno usmerjenih dejavnosti in blagovne menjave v drugem valu epidemije, več kot smo predvideli v Zimski napovedi. Za letos pričakujemo tudi razmeroma visoko rast investicij, zlasti infrastrukturnih in stanovanjskih, nekoliko počasneje pa bodo v še vedno negotovih razmerah okrevale investicije v opremo in stroje. Okrevanje gospodarstva se bo v naslednjih dveh letih nadaljevalo, gospodarska aktivnost pa naj bi v letu 2022 dosegla predkrizno raven iz leta 2019, k čemur bo prispevalo ohranjanje nekaterih ukrepov za blažitev posledic epidemije tudi v letošnjem letu. Pri tem predvidevamo, da bodo (zlasti v 2022) določeni omejitveni ukrepi še vedno prisotni in bodo omejevali popolno okrevanje določenih storitvenih dejavnosti (npr. potovanja). Po dveh letih razmeroma visokih rasti za leto 2023 napovedujemo 3,3-odstotno rast BDP.

Slika 7: Negativen vpliv epidemiološke situacije na gospodarsko klimo se je v zadnjih mesecih umiril, izrazitejši ostaja pri trgovini na drobno in drugih storitvenih dejavnostih

Slika 8: Poraba elektrike in promet tovornih vozil kažeta na manjši padec aktivnosti v drugem valu epidemije v primerjavi s prvim, promet po davčno potrjenih računih pa kaže predvsem na večjo prizadetost storitvenih dejavnosti in trgovine

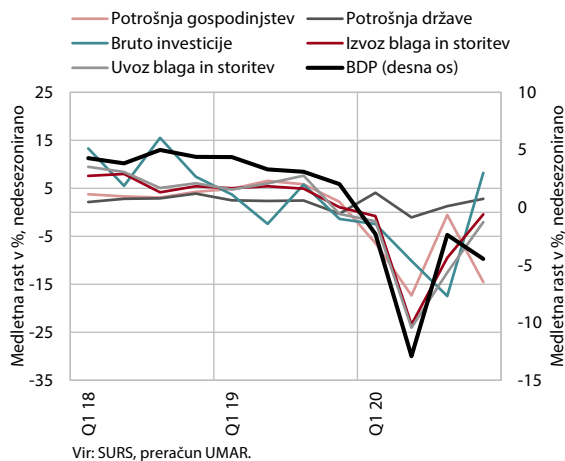
3.1 Bruto domači proizvod – agregati potrošnje

Ob zaostrenih epidemioloških razmerah in obsežnih zaježitvenih ukrepih je realni BDP lani upadel za 5,5 %, kar je bolje od pričakovanj v Zimski napovedi in je predvsem posledica manjšega padca v zadnjem četrtletju. Četrtletni padec je bil namreč kljub poslabšanju epidemioloških razmer veliko manjši kot v drugem (-1 % v primerjavi z -10,1 %). Na slednje je vplivala predvsem delna prilagoditev podjetij in potrošnikov novim razmeram, usmerjenost zaježitvenih ukrepov zlasti k storitvenim dejavnostim in nadaljnje hitro okrevanje mednarodne trgovine ob odsotnosti večjih motenj v globalnih verigah vrednosti, ki je preseglo pričakovanja mednarodnih institucij. V celem letu so se zmanjšali vsi agregati potrošnje, z izjemo državne potrošnje. Upad zasebne potrošnje je bil predvsem posledica zaprtja nenujnih trgovin in storitev v prvem in drugem valu epidemije, ostalih ukrepov za omejitev fizičnih stikov in oteženih potovanj v druge države. Na previdnejše odločitve gospodinjstev o potrošnji in odlaganje nenujnih nakupov pa je vplivala tudi visoka negotovost glede prihodnosti. Posledično se je precej povečala stopnja varčevanja (s 13,3 % leta 2019 na približno 23 %²³ leta 2020), saj se razpoložljivi dohodek ni zmanjšal, na kar so pomembno vplivali vladni ukrepi za omilitev izpada dohodka zaradi posledic COVID-19. K upadu gospodarske aktivnosti so prispevale tudi bruto investicije v osnovna sredstva, predvsem zaradi močnega zmanjšanja v drugem četrtletju. V tretjem so se močno okrepile, v zadnjem pa celo presegle raven izpred leta. Nihaj je bil bolj izrazit pri investicijah v opremo in stroje, manj so zanihale gradbene investicije. Izvoz in uvoz sta lani močno upadla predvsem zaradi padca svetovne trgovine, mednarodnih omejitev in omejitvenih ukrepov doma in v državah EU zlasti v drugem četrtletju. Po globokem padcu aprila se je medletni upad izvoza blaga v drugi polovici leta postopno zmanjševal, v zadnjem lanskem četrtletju pa je blagovni izvoz že presegel lansko raven. K temu je, poleg večjega števila delovnih dni, ugodno prispevala tudi struktura izvoza, saj se je opazno povečal izvoz proizvodov za vmesno porabo, v povezavi z okrevanjem industrijske proizvodnje v najpomembnejših trgovinskih partnericah. Podobno je okrevaj uvoz blaga in proti koncu leta že dosegel ravni iz leta 2019. V menjavi večine storitev je bil upad večji kot pri blagu, najbolj izrazit pri storitvah, povezanih s turizmom, v drugem četrtletju pa se je precej zmanjšala tudi menjava transportnih storitev. Lani je bila medletno višja le državna potrošnja, ki se je krepila pod vplivom naraščanja zaposlenosti in izdatkov v povezavi z obvladovanjem epidemije.²⁴

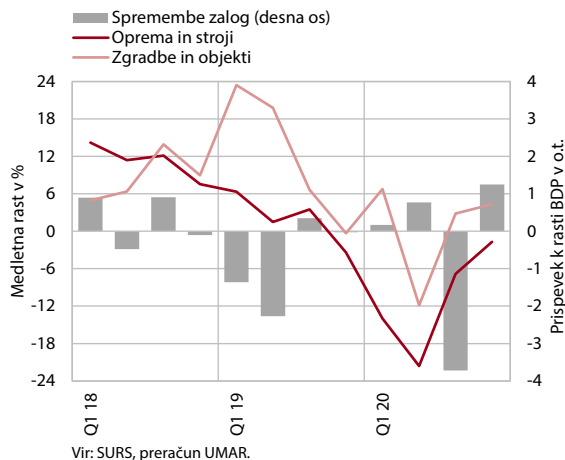
²³ Ocena UMAR, saj bodo uradni podatki za leto 2020 na voljo šele konec marca 2021.

²⁴ Rast izhaja iz rasti zaposlenosti v sektorju država (1,4 %), ki se je medletno okrepila v državni upravi zaradi začetka priprav na predsedovanje Svetu EU v 2021, visoka ostaja v zdravstvu, medtem ko se je v izobraževanju rast umirila. Ocenjujemo, da so na rast državne potrošnje vplivali tudi znižani prihodki javnih zavodov in drugih enot sektorja država iz naslova prodaje blaga in storitev za trg, ki je v času epidemije otežena (to predstavlja odbitno kategorijo, zato je njihovo lansko znižanje krepilo rast državne potrošnje). Zaradi izplačil dodatkov zaposlenim v sektorju država v času epidemije je bila znatno okrepljena nominalna rast državne potrošnje (6 %).

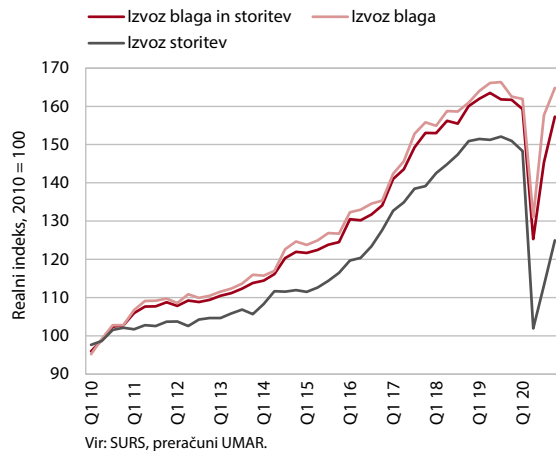
Slika 9: Padec gospodarske aktivnosti je bil v zadnjem četrtletju veliko nižji kot v drugem

Slika 10: Investicije so začele okrevati že v drugi polovici lanskega leta

Slika 11: Izvoz storitev je predvsem zaradi zmanjšanih turističnih in poslovnih potovanj upadel bolj od izvoza blaga

■ Tabela 3: Napoved gospodarske rasti

Realne stopnje rasti, v %	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
Bruto domači proizvod	-5,5	4,3	4,6	4,4	4,4	3,3
Izvoz	-8,7	7,6	8,6	8,6	7,3	5,5
Uvoz	-10,2	9,3	8,8	9,5	8,1	6,1
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o.t.)	0,4	-0,5	0,7	0,0	0,1	0,1
Zasebna potrošnja	-9,7	4,1	4,0	4,6	4,7	2,9
Državna potrošnja	1,8	2,4	2,4	1,6	1,7	1,4
Bruto investicije v osnovna sredstva	-4,1	10,0	9,0	8,5	8,0	6,5
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o.t.)	-0,4	0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0

Vir: SURS, 2021–2023 napoved UMAR.

V letošnjem in prihodnjih letih pričakujemo postopno krepitev zasebne potrošnje, ki bo predkrizno raven iz leta 2019 presegla šele leta 2023. Postopno sproščanje omejitvenih ukrepov bo vplivalo, da bo zasebna potrošnja, ki je lani močno upadala, začela hitreje okrevati šele v pomladnih mesecih, poleti pa naj bi se z nadaljnjim sproščanjem ukrepov ob večji precepljenosti in zmanjšanju negotovosti rast pospešila in v povprečju leta dosegla 4 %. Hitrejše rast bo ob nadaljnjem izboljšanju na trgu dela (glej Poglavlje 3.3) in večjih možnostih za potovanja pričakujemo v letu 2022, kasneje pa se bo nekoliko upočasnila. Rast zasebne potrošnje bo izhajala iz rasti razpoložljivega dohodka, ki bo letos in prihodnje leto 2-odstotna (nominalno), zmanjšala pa se bo tudi stopnja varčevanja, a bo v celotnem obdobju napovedi ostala višja kot pred epidemijo.

Po znižanju v lanskem letu za 2021 napovedujemo rast investicij v osnovna sredstva, spodbujeno predvsem z infrastrukturnimi investicijami. V prihodnjih letih se bo rast nadaljevala. Ocenjujemo, da se bodo relativno ugodna gibanja iz druge polovice lanskega leta letos nadaljevala. Izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti v predelovalnih dejavnostih je bila na začetku leta višje od dolgoletnega povprečja, pričakovanja podjetij o izvozu pa so se močno izboljšala, kar pozitivno vpliva na njihovo investicijsko aktivnost in se bo poznalo pri investicijah v opremo in stroje. Tudi država naj bi letos skladno z veljavnimi proračunskimi dokumenti močno okrepila investicije.²⁵ Ugodno kaže tudi stanovanjskim investicijam: z izdanimi gradbenimi dovoljenji je bila lani predvidena gradnja 3.610 stanovanj, kar je 7,7 % več kot leto pred tem in blizu najvišjim vrednostim v zadnjih desetih letih. Za naslednji dve leti pričakujemo, da bo investicijska aktivnost države spodbujena z EU sredstvi, saj se zaključuje financiranje iz finančne perspektive 2014–2020, ko se glede na pretekle izkušnje investicije običajno pospešijo. Hkrati pa bodo investicije države in tudi zasebnega sektorja podpirala sredstva Sklada za

okrevanje in odpornost. Investicijsko aktivnost bodo v obdobju 2022–2023 okrepile tudi dejavnosti, ki so bile v času epidemije prisiljene k ustavitvi oziroma močno omejenemu poslovanju.

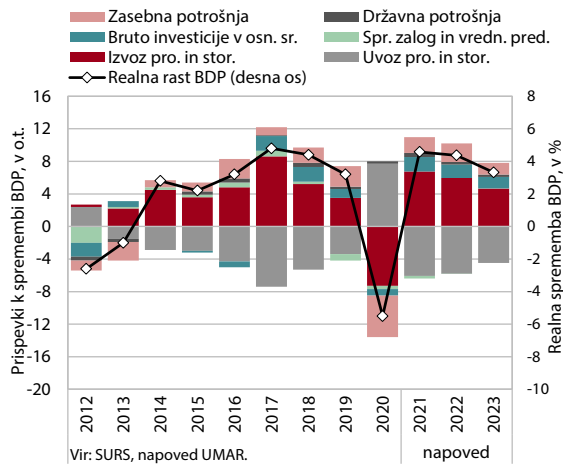
Rast državne potrošnje se bo letos še povečala, v naslednjih letih pa se bo postopno umirila. Tudi v letu 2021 pričakujemo vpliv izdatkov za obvladovanje epidemije na državno potrošnjo, zlasti v zdravstveni dejavnosti (oprema, testi, cepiva ipd.) ter ob postopni normalizaciji razmer tudi krepitev drugih izdatkov za blago in storitve. Rast zaposlenosti v sektorju država se bo nekoliko upočasnila (na 1,2 %), še naprej pa bo predvidoma najvišja v zdravstvu in socialnem varstvu. Vpliv povečanih izdatkov, povezanih z obvladovanjem epidemije in rasti zaposlenosti v sektorju država v letih 2020 in 2021, na katero vplivajo zaposlitve zaradi epidemije in predsedovanja EU, bo prehodni, zato se bo rast državne potrošnje v letih 2022 in 2023 nekoliko znižala.

Po globokem lanskem upadu bosta rasti izvoza in uvoza letos visoki, z nekoliko nižjim tempom pa se bodo podobna gibanja nadaljevala tudi v prihodnjih dveh letih. K nadaljnjemu okrevanju izvoza blaga letos, ki se je začelo v drugi polovici lanskega leta, naj bi pomembno prispevalo okrevanje gospodarske aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah ter predvideno izboljševanje epidemiološke situacije. Okrevanje izvoza storitev, zlasti potovanj, pa bo opaznejše šele v letu 2022. Posledično bo skupen izvoz leta 2022 dosegel predkrizno raven iz leta 2019, izvoz blaga jo bo v povprečju dosegel že letos, izvoz storitev pa šele v 2023. Realna rast izvoza bo še naprej presegala rast tujega povpraševanja.²⁶ Uvoz proizvodov in storitev se bo v obdobju napovedi povečeval nekoliko hitreje kot izvoz, kar povezujemo zlasti z rastjo investicij ter postopnim okrevanjem zasebne potrošnje ter z njegovim večjim padcem v lanskem letu. Pri tem bo uvoz storitev, podobno kot njihov izvoz, močnejše okrevanje šele leta 2022. Skupen uvoz in uvoz blaga bosta tako v povprečju dosegla predkrizno raven naslednje leto, uvoz storitev pa leta 2023.

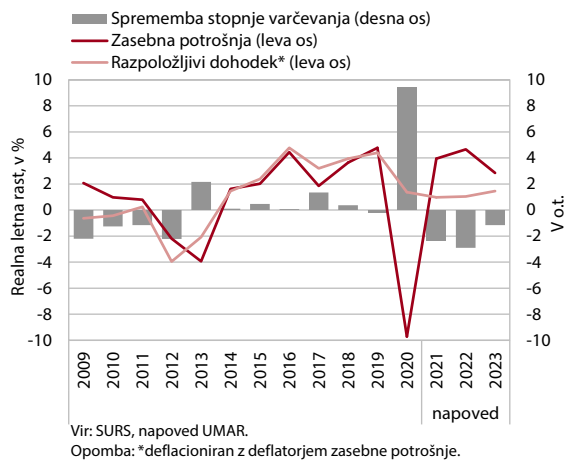
²⁵ Krepijo se investicije v železniško in cestno infrastrukturo, načrtovane so nove vlakovne kompozicije, v teku so številni projekti na področju urejanja okolja in prilagajanja podnebnim spremembam (izboljšanje energetske učinkovitosti stavb, protipoplavne ureditve ipd.).

²⁶ Merjenega kot tehtana rast uvoza trgovinskih partneric.

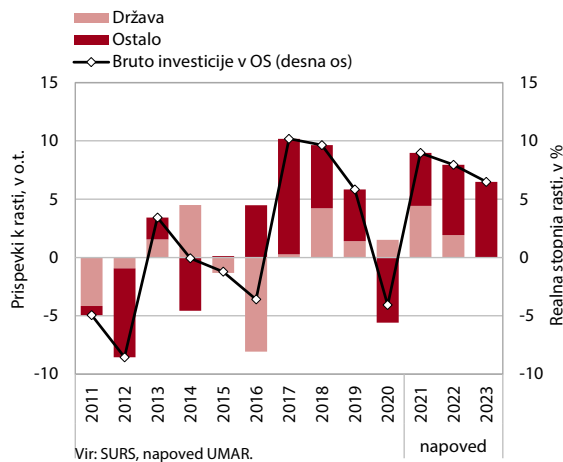
Slika 12: Prispevki agregatov potrošnje k spremembi BDP

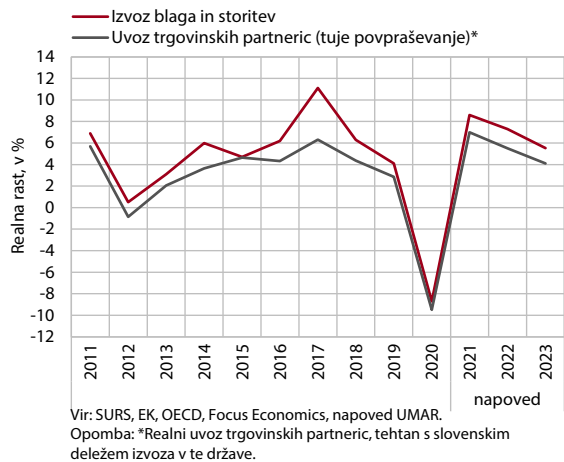
Slika 13: Stopnja varčevanja se bo z visoke ravni v naslednjih letih nekoliko zmanjšala

Slika 14: Državne investicije so ublažile lanski padec investicij, v prihodnje pa bodo prispevale k njihovem hitrejšemu okrevanju

Slika 15: Rast izvoza naj bi v obdobju napovedi presegala rast tujega povpraševanja

3.2 Dodana vrednost po dejavnostih

Dodana vrednost se je lani zaradi močno skršene aktivnosti v času trajanja zaščitnih ukrepov, povezanih z epidemijo koronavirusa, znižala v večini dejavnosti. Največji padec je bil v razvedrilnih, športnih, rekreacijskih in osebnih storitvah, predvsem zaradi njihovega zaprtja oziroma omejenega delovanja v času najstrožjih omejitev spomladi in v zadnjih mesecih leta ter v vmesnem obdobju zaradi ohranitve določenih omejitvenih ukrepov fizičnega distanciranja in nošenja mask ter samozaščitnega obnašanja. Zaježitveni ukrepi v prvem in drugem valu so vplivali tudi na močan padec v gostinstvu, kjer so turistični boni sicer pripomogli k okrevanju v tretjem četrtletju, vendar niso mogli nadomestiti izpada. Lani se je občutneje zmanjšala tudi dodana vrednost v trgovini, kljub temu da je bila trgovina na debelo v drugem valu epidemije relativno manj prizadeta tudi zaradi boljšega poslovanja predelovalnih dejavnosti in prometa. Zaježitveni ukrepi so namreč konec lanskega leta veliko manj vplivali na aktivnost v prometu in izvozno usmerjenih predelovalnih dejavnostih, ki je po močnem upadu v spomladanskih mesecih zaradi upadanja naročil in prekinjenih ali oteženih nabavno-prodajnih poti v drugi polovici leta postopno okrevala. V predelovalnih dejavnostih je bila v zadnjem četrtletju medletno že pozitivna predvsem zaradi okrevanja proizvodnje v srednje tehnološko zahtevnih panogah (večinoma proizvodnja električnih naprav in kovinskih izdelkov). Proizvodnja visoko tehnološko zahtevnih panog (farmacevtska industrija in proizvodnja IKT opreme) pa je bila kljub njihovim nekoliko skromnejšim medletnim rezultatom v drugi polovici leta lani višja kot v letu 2019. Tudi gradbeništvo je po globokem padcu v drugem četrtletju okrevalo predvsem zaradi krepitve v gradnji stanovanjskih stavb, delno pa tudi zaradi rasti v gradnji inženirskih objektov.²⁷ Posledično je bila dodana vrednost v drugi polovici leta medletno že pozitivna. Dodana vrednost je bila lani zaradi zmanjšanja dodane vrednosti v izobraževanju²⁸ malenkost negativna tudi v javnih storitvah. V celem lanskem letu je bila dodana vrednost višja kot v letu 2019 v finančni in zavarovalniški dejavnosti²⁹ ter dejavnosti poslovanja z nepremičninami.³⁰

Predelovalne dejavnosti in gradbeništvo ter z njimi povezane storitve, ki jih je drugi val epidemije relativno manj prizadel, bodo letos nadaljevale svoje okrevanje in večinoma že dosegle predkrizno raven iz leta 2019. Pričakujemo hitro okrevanje gradbeništva, ki se je začelo že v drugi polovici lanskega

leta. Po podatkih o novih pogodbah najbolj kaže gradnji inženirskih objektov (spodbujeni z državnimi sredstvi), napovedujemo tudi rast gradnje stanovanj (glej tudi odstavek o napovedi investicij), slabši pa so izgledi v gradnji nestanovanjskih stavb. Slednje je povezano tudi s slabšimi razmerami v storitvenih dejavnostih, ki jih je epidemija najbolj prizadela in so relativno pomembni investitorji v ta del gradbeništva. Hitrejše okrevanje njihovih investicij pričakujemo šele v naslednjih letih. Podobno bo spodbudno na gradbeno aktivnost delovala država s predvidenimi visokimi zneski investicij, ki so povezani tudi z EU sredstvi mehanizma za okrevanje in odpornost in zaključevanjem finančne perspektive 2014–2020. Prav tako naj bi se letos okrevanje nadaljevalo v predelovalnih dejavnostih, ki bo v prvi polovici leta bolj zmerno, v drugi polovici pa se bo okrepilo. S tem bo večina panog raven iz leta 2019 v povprečju dosegla že letos. Izjema bo proizvodnja motornih vozil, ki bo ta nivo dosegla šele leta 2022, saj bo njena medletna rast v 2021 še skromna kljub relativno hitri rasti povpraševanja.³¹ Tudi storitve, ki so bolj vezane na gradbeništvo, predelovalne dejavnosti oziroma okrevanje gospodarske aktivnosti na splošno (npr. arhitekturno-projektantske in svetovalne storitve ter promet), bodo okrevale hitreje in nekatere dosegle predkrizno raven že letos ali pa zaradi predvidenih nadaljnjih omejitev v javnem prometu naslednje leto.

Storitve, ki jih je epidemija bolj prizadela, bodo začele okrevati letos in večinoma svojo predkrizno raven dosegle do leta 2023. Okrevanje ostalih storitev, ki jih je koronakriza relativno bolj prizadela, bo počasnejše. Predvidevamo, da se bodo omejitveni ukrepi letos le postopno sproščali, kar otežuje popolno normalizacijo poslovanja podjetij predvsem v potovalnih, gostinskih, rekreacijskih, športnih in kulturnih storitvah. To velja tudi za trgovino. Po februarjemskemu odprtju še preostalih trgovinskih podjetij začenja ta dejavnost okrevati in pričakujemo, da bo predkrizno raven dosegla naslednje leto. Izboljšanje poslovanja v večjem delu gostinskih in nastanitvenih storitev, igralništvu in v večini razvedrilnih dejavnosti pričakujemo predvsem v drugi polovici drugega četrtletja, rast pa naj bi se v poletnih mesecih še okrepila. Na to bo vplivala večja usmeritev počitnic in izletov na domači trg ob upoštevanju unovčenja turističnih bonov. Prav tako predvsem v drugi polovici leta pričakujemo delno vračanje tujih turistov, večinoma iz sosednjih držav, kar bo pozitivno vplivalo tudi na poslovanje v ostalih storitvenih dejavnostih (kulturnih, razvedrilnih, športnih in osebnih storitvah). Pričakujemo, da se bo rast v vseh omenjenih storitvah s povečanjem obiska tujih turistov tudi iz oddaljenih držav v letu 2022 še okrepila, v letu 2023 pa ostala relativno visoka, tako da bodo te dejavnosti dosegle predkrizno raven proti koncu obdobja napovedi.

²⁷ Aktivnost v gradnji nestanovanjskih stavb pa se je znižala.

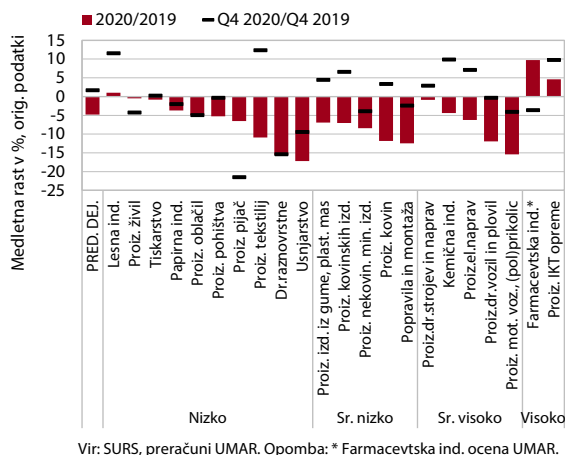
²⁸ To je bilo tudi posledica nižjega zaposlovanja v tej dejavnosti predvsem zaradi zaprtja vrtcev in šolanja na daljavo, ki ni zahtevalo dodatnih zaposlitev.

²⁹ Predvsem zaradi boljših rezultatov v panogi zavarovalništva.

³⁰ Ta dejavnost ima dokaj konstantno rast predvsem zaradi imputirane rente, ki predstavlja njen velik del.

³¹ Letošnje medletno povečanje novih registracij osebnih vozil v EU po napovedi ACEA namreč znaša 10 %.

Slika 16: Lani se je obseg proizvodnje znižal v vseh panogah predelovalnih dejavnosti z izjemo visoko tehnološko zahtevnih

Dodana vrednost v javnih storitvah naj bi letos zrasla za dobra 2 %, nato pa se bo v obdobju napovedi njena rast postopno zmanjševala. To bo predvsem posledica letošnje visoke rasti v izobraževanju,³² ki se bo kasneje umirila. Kapacitete zdravstva in socialnega varstva se bodo namreč konstantno krepile.³³

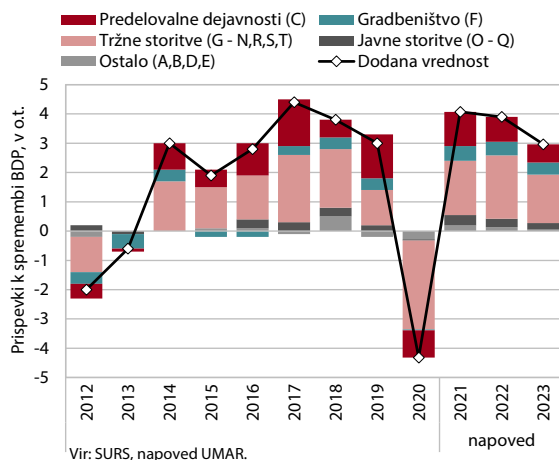
3.3 Zaposlenost in brezposelnost

Večletna ugodna gibanja na trgu dela je v spomladanskih mesecih lani prekinil prvi val epidemije, pri čemer so sprejeti interventni ukrepi preprečili večji padec zaposlenosti. Zaposlenost je bila še ob koncu leta 2019 zgodovinsko visoka, brezposelnost pa se je približevala rekordno nizkim ravnam. Po relativno ugodnih prvih dveh mesecih lani so se od sredine marca s sprejetjem ukrepov za zaježitev epidemije koronavirusa razmere na trgu dela v naslednjih dveh mesecih naglo poslabšale. Do izrazitega medletnega padca števila delovno aktivnih (za 0,9 %) in porasta registriranih brezposelnih (za 19,9 %) je prišlo zlasti aprila. S sprejetjem interventne zakonodaje na področju dela ter s postopno odpravo zaježitvenih ukrepov oziroma s ponovnim zagonom večine dejavnosti so se razmere do sredine leta vidno umirile. V drugi polovici leta je zaposlenost zmerno okrevala, število brezposelnih pa se je postopoma zniževalo. V zasebnem sektorju je vidneje okrevala

³² Izobraževanje je bila edina dejavnost med javnimi storitvami, ki je lani zabeležila padec dodane vrednosti. Letošnja razmeroma visoka rast je torej predvsem posledica okrevanja ob postopni normalizaciji razmer.

³³ V teh dejavnostih predpostavljamo širitev kapacitet, prav tako se pričakuje sprememba kadrovskih normativov, kar bo vplivalo na dodatne zaposlitve. Nadpovprečno visoka bo tudi rast v oskrbi na domu, kjer močno primanjkuje zmogljivosti, zato se pričakuje dodatno zaposlovanje oskrbovalcev in še naprej tudi osebnih asistentov.

Slika 17: Prispevki rasti dodane vrednosti posameznih dejavnosti k spremembi BDP

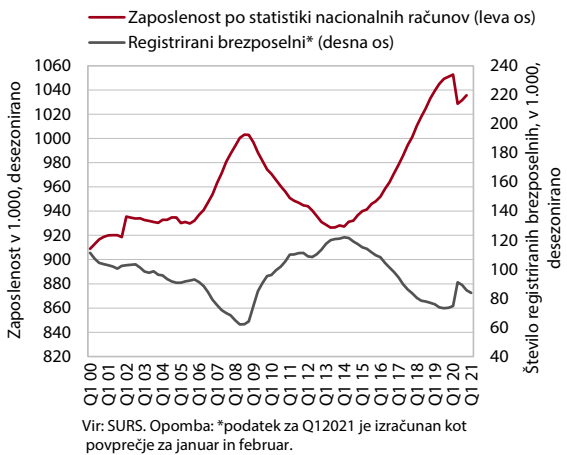

zlasti zaposlenost v izvozno usmerjenih dejavnostih (predelovalne dejavnosti in promet) in v gradbeništvo. V gostinstvu in trgovini ter nekaterih drugih dejavnostih pa so se ob ponovni zaostritvi omejevalnih ukrepov v zadnjem četrtletju razmere na trgu dela še dodatno poslabšale. V javnem sektorju se je zaposlenost v lanskem letu okrepila, zaradi močno povečanih potreb najbolj v zdravstvu. Zaposlenost je bila v povprečju leta 2020 nižja za 1,0 %, število registriranih brezposelnih pa večje za 14,6 %.

Zaposlenost bo letos ob umirjanju epidemioloških razmer in nadaljnji podpori ukrepov za ohranjanje delovnih mest še naprej postopoma okrevala, brezposelnost pa ostala na višji ravni kot v letu 2019. Ukrepi za ohranjanje delovnih mest in okrevanje nekaterih dejavnosti so prispevali k ustavitvi upadanja števila zaposlenih in povečevanja brezposelnih v drugi polovici leta 2020.³⁴ Število brezposelnih je po sezonsko prilagojenih podatkih februarja 2021 upadlo že deveti mesec zapored in konec meseca znašalo 88.051 oseb (oz. medletno 13,6 % več), pri čemer so še vedno v veljavi številni ukrepi za ohranjanje delovnih mest. V nadaljevanju leta pričakujemo, da bo postopno sproščanje zaježitvenih ukrepov in odpiranje dejavnosti vodilo v krepitev rasti aktivnosti in postopno vračanje zaposlenih oseb, ki so bile vključene v ukrep čakanja na delo ali skrajšanega delovnega časa, na delovna mesta. Nadaljevanje zmernega okrevanja novega zaposlovanja in postopno upadanje števila registriranih brezposelnih nakazuje tudi višja raven kratkoročnega kazalnika pričakovanj o prihodnjem zaposlovanju. Letos naj bi se

³⁴ Število delovno aktivnih po registru delovno aktivnega prebivalstva je v drugi polovici leta sezonsko naraščalo, sezonsko zmanjševanje števila brezposelnih pa se je nadaljevalo tudi v prvih dveh mesecih letos.

Slika 18: Padec zaposlenosti in rast brezposelnost so lani in tudi letos močno omilili interventni ukrepi

Slika 19: Pričakovanja o zaposlovanju nakazujejo zmerno okrevanje trga dela

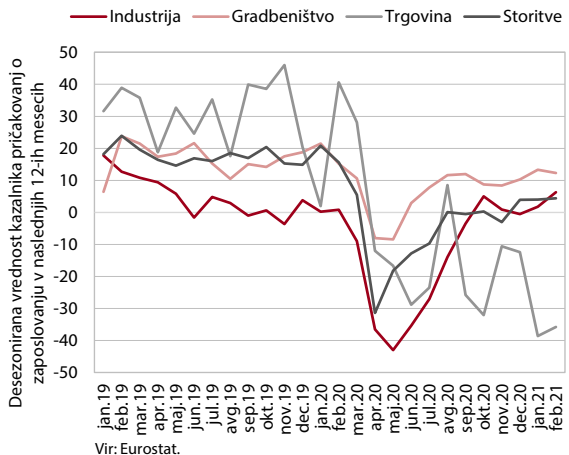

Tabela 4: Napoved zaposlenosti in brezposelnosti

v %	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
Zaposlenost po SNA, rast	-1,0	-0,1	0,8	1,0	1,5	1,5
Število registriranih brezposelnih, povprečje v letu	85,0	90,2	83,1	81,9	80,7	76,5
Stopnja registrirane brezposelnosti	8,7	9,2	8,5	8,4	8,1	7,6
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili	5,0	5,4	5,0	4,9	4,8	4,5

Vir: SURS, 2021–2023 napoved UMAR.

z izboljšanjem epidemiološke slike začelo tudi okrevanje zaposlenosti v dejavnostih, ki so jih zajezitveni ukrepi bolj prizadeli. Pričakujemo, da se bo v prihodnjih dveh letih okrevanje na trgu dela nadaljevalo, a bo število brezposelnih v povprečju leta 2023 ostalo višje kot leta 2019. Ocenjujemo, da se bodo na trg dela postopoma znova vključevale tudi osebe, ki so zlasti na začetku lanskega leta (začasno) prestopile v neaktivnost, kar se bo odrazilo v nadaljnjem povečevanju stopnje aktivnosti. Brezposelnost se bo na srednji rok znova približala zgodovinsko nizkim ravnam, pri čemer bi lahko znova prišle v ospredje omejitve, povezane z razpoložljivostjo delovne sile.

3.4 Plače

Rast statistično izkazane povprečne bruto plače so v lanskem letu močno zaznamovali uveljavljeni interventni ukrepi za ohranjanje delovnih mest v povezavi z metodologijo izračuna plač in izplačila dodatkov povezanih z epidemijo. Rast bruto plač je v preteklih letih postopoma naraščala zlasti zaradi pritiskov ob pomanjkanju razpoložljive delovne sile. V prvih dveh mesecih lani je bila medletna rast povprečne plače še visoka zaradi dviga minimalne plače, splošnega pomanjkanja delovne sile in dogovorov s sindikati javnega sektorja iz leta 2018. Na gibanje povprečne plače od marca pa je v predvsem v zasebnem sektorju v glavnem vplival način izračunavanja plač v povezavi s sprejetimi interventnimi ukrepi za ohranjanje delovnih mest, saj se v statistiko plač šteje zgolj del, ki ga v svoje breme plača delodajalec, ne pa tudi del, ki ga sofinancira država. Napotitev precejšnjega dela zaposlenih na začasno čakanje na delo in uporaba ukrepa delnega subvencioniranja polnega delovnega časa sta vplivali na zmanjšanje mase plač, izplačanih v breme delodajalca, še bolj pa na zmanjšanje števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo (glej Okvir 1).³⁵ Skupaj z izplačanimi dodatki za delo v kriznih razmerah³⁶ je to kljub padcu gospodarske aktivnosti vplivalo na visoko rast bruto plače v povprečju leta (5,8 %). V razmerah epidemije in ukrepov za ohranjanje delovnih mest gibanje povprečne plače torej ne odraža gibanja dohodkov zaposlenih in osnove za prispevke za socialno varnost.³⁷

Zaradi postopnega vračanja zaposlenih, vključenih v ukrepe na delo, in ob odsotnosti izplačevanja dodatkov, povezanih z epidemijo, pričakujemo, da se bo rast statistično prikazane povprečne bruto plače v letošnjem letu umirila, v naslednjih dveh letih pa z okrevaljem gospodarske aktivnosti postopoma okrepila. S pričakovanim odpravljanjem zaježitvenih ukrepov in zmanjševanjem števila vključenih zaposlenih v interventne ukrepe za ohranjanje delovnih mest se bosta v prvi polovici leta zaradi metodološkega učinka v zasebnem sektorju povečala tako prikazana masa izplačanih plač kot število prejemnikov plač, kar bo rast povprečne plače ohranjalo zmerno, pri čemer bo vpliv zakonskega povišanje minimalne plače z začetka leta rahlo pozitiven.³⁸ Na odsotnost pritiskov na skupno rast plač bo vplivalo tudi pričakovano manjše izplačevanje kriznih dodatkov v javnem sektorju. V prihodnjih dveh letih se bo rast plač skladno z gospodarskim okrevaljem in postopnim izboljševanjem razmer na trgu dela nekoliko okrepila.

Napoved bruto plač ob upoštevanju metodoloških specifičnosti temelji na nekaterih pomembnih predpostavkah. Pri pripravi napovedi bruto plač za leto 2021 in 2022 je bilo z upoštevanjem metodoloških posebnosti (glej tudi Okvir 1) med drugim treba oceniti ali predpostaviti i) mesečno dinamiko števila zaposlenih, ki bodo vključeni v ukrep čakanja na delo ali delnega subvencioniranja skrajšanega polnega delovnega časa, ii) njihovo porazdelitev po posameznih dejavnostih in po višini bruto plače, iii) delež meseca, ko bodo zaposleni vključeni v ukrep, iv) število zaposlenih prejemnikov plač in njihovo maso plač, ki ne bo prikazana v statistiki plač ter v) znesek povrnjenega nadomestila plač s strani države. Dodatno smo upoštevali tudi vpliv sofinanciranja povečanja minimalne plače v letošnjem letu. Od dolžine razglašene epidemije je odvisno tudi izplačevanje dodatkov v javnem sektorju.

³⁵ Na prikazano maso plač je v večji meri vplival ukrep čakanja na delo, saj je bil uveden že v marcu 2020, ukrep skrajšanja polnega delovnega časa pa je bil uveden v junijem. Prav tako je bilo število vključenih zaposlenih v ukrep čakanja precej večje kot v skrajšan delovni čas. Za ukrep čakanja na delo je bilo v obdobju od marca do decembra 2020 po začasnih podatkih ZRSZ izplačil za 676 tisoč oseb, večina v obdobju od marca do maja ter od oktobra do decembra. Izplačil za ukrep skrajšanega polnega delovnega časa v obdobju od junija do decembra je bilo medtem za 116 tisoč oseb.

³⁶ Začasna uvedba dodatka zaposlenim za delo za nevarnost in posebne obremenitve ter dodatek za delo v rizičnih razmerah (po kolektivni pogodbi) v javnem sektorju in izplačilo dodatka za delo v času epidemije v zasebnem sektorju.

³⁷ Boljši odraz gibanja dohodkov zaposlenih so sredstva za zaposlene po statistiki nacionalnih računov, ki po svoji definiciji poleg bruto plač in drugih prejemkov prebivalstva (npr. regres, nadomestila za prehrano in prevoz, študentsko delo, prejemki iz pogodbenih zaposlitev) vključujejo tudi izplačila države, izplačana v okviru interventnih ukrepov za ohranjanje delovnih mest. Rast sredstev za zaposlene je bila v lanskem letu sicer 1,1-odstotna, kar je precej manj kot ocena rasti mase bruto plač (po statistiki plač pri pravnih osebah) z vključenimi izplačili države (7,1 %, glej Okvir 1). To je zlasti posledica nižje (ali negativne) rasti nekaterih ostalih prejemkov, zlasti regresa, ki so del sredstev za zaposlene, ne pa tudi del mase bruto plač po plačni statistiki. Zaradi nizke lanske ravni in letošnjega predvidenega okrevalja ostalih kategorij prejemkov bo rast sredstev za zaposlene letos višja (3,8 %) kot ocenjena rast mase bruto plač po plačni statistiki z vključenimi izplačili države (-0,9 %), ta učinek pa bo vplival tudi na razliko v rasti v prihodnjem letu. Ocenjujemo, da bosta rasti sredstev in mase bruto plač z letom 2023 znova podobni, kot je veljalo tudi za obdobje pred uveljavitvijo interventnih ukrepov.

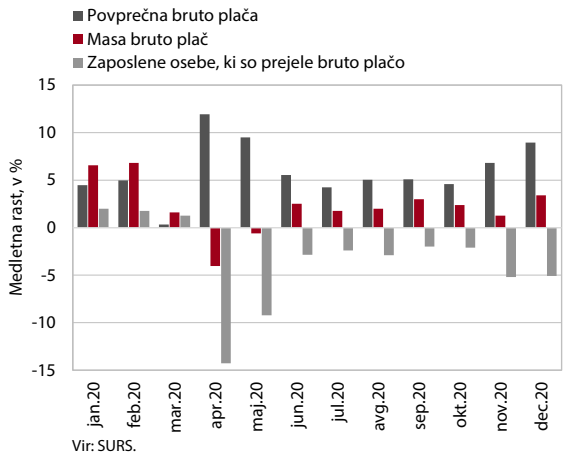
³⁸ Povišanje minimalne plače se sicer ne bo v celoti odrazilo v statistično prikazani povprečni plači, saj PKP8 določa sofinanciranje povišanja minimalne plače v višini 50 eur v prvi polovici leta, kar zaradi metodološke specifičnosti ne bo prikazano v povprečni bruto plači. V drugi polovici pa naj bi država razbremenila delodajalce prispevkov za socialno varnost z znižanjem minimalne osnove za obračun prispevkov na raven minimalne plače.

Tabela 5: Napoved rasti povprečne bruto plače na zaposlenega

Stopnje rasti, v %	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
Bruto plača na zaposlenega - nominalno*	5,8	1,4	0,4	1,9	2,1	2,7
- zasebni sektor	4,4	1,5	1,1	2,2	2,4	2,8
- javni sektor	7,8	1,4	-0,4	1,5	1,9	2,5
Bruto plača na zaposlenega - realno*	5,9	0,7	-0,4	0,0	0,9	1,1
- zasebni sektor	4,5	0,9	0,2	0,3	1,2	1,1
- javni sektor	7,9	0,8	-1,2	-0,4	0,7	0,8

Vir: SURS, 2021–2023 napoved UMAR.
Opomba: *V Pomladanski napovedi 2021 in Zimski napovedi 2020 smo upoštevali metodološko specifično glede poročanja plač (brez vključenih nadomestil države).

Slika 20: Interventni ukrepi za ohranjanje delovnih mest so vplivali na rast statistično prikazane mase plač izplačanih v breme delodajalca ter na število prejemnikov plač, kar je vplivalo na močno nihanje rasti povprečne plače

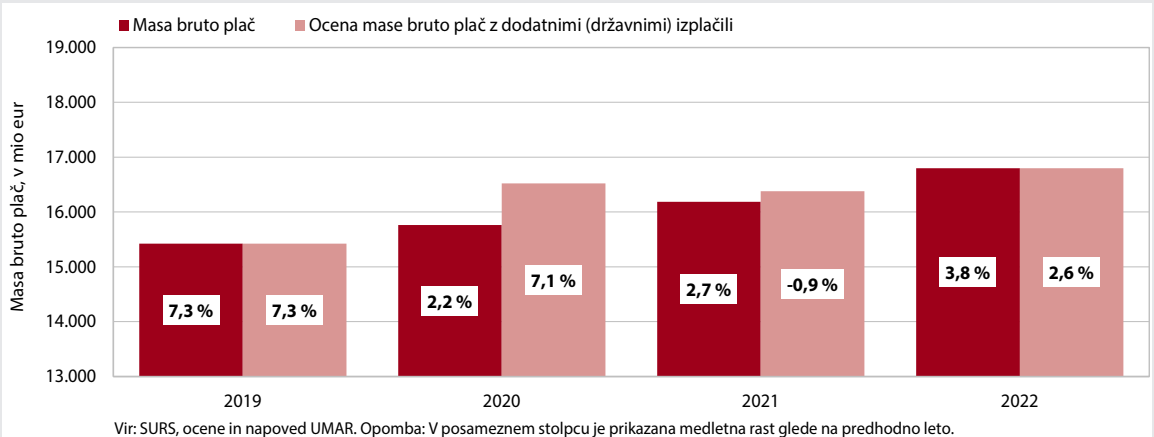

Okvir 1: Vpliv interventnih ukrepov in metodoloških posebnosti na gibanje in napoved povprečne bruto plače

Na gibanje statistično izračunane povprečne bruto plače od prve uvedbe interventnih ukrepov za ohranjanje delovnih mest v začetku lanskega leta v veliki meri vpliva metodologija izračunavanja povprečne bruto plače. Metodologija, ki ureja poročanje podjetij o izplačanih plačah (statistično raziskovanje Plače zaposlenih pri pravnih osebah), določa, da podjetja poročajo število prejemnikov plač in višino izplačanih plač samo v višini, ki je izplačana v breme (iz sredstev) delodajalca. Podatkov o delu (ali celoti) plač za zaposlene osebe, ki niso prejele izplačila nadomestila plače v breme delodajalca, ampak v breme države, podjetje ne poroča. Zato se lahko v odvisnosti od števila vključitev zaposlenih v interventne ukrepe opazno zmanjša prikazana masa izplačanih plač ali število prejemnikov plač, kar vpliva na veliko nihanje statistično izkazane povprečne bruto plače. Našteti dejavniki vplivajo na gibanje plač tako v javnem kot v zasebnem sektorju, pri čemer je metodološki učinek zaradi večjega obsega napotitev na začasno čakanje na delo bistveno višji v zasebnem.

Za namen napovedi bruto plač (pri pravnih osebah) in priprave ocene prispevne osnove (rasti mase plač) smo pripravili oceno prispevne osnove, v katero smo vključili tudi izplačila, ki so bila izplačana s strani države. Med pomembnejša dodatna izplačila, ki spadajo v bruto plačo in so bila izplačana v breme države, smo med drugim uvrstili izplačila nadomestila plač za čakanje na delo, subvencij skrajšanega delovnega časa, posameznih prispevkov s strani države ter decembrskega kriznega dodatka. Tako ocenjena masa plač je bila v lanskem letu precej višja kot prikazana (objavljena) masa plač (Slika 21). V letošnjem letu pričakujemo rahlo zmanjšanje ocenjene mase plač, na kar bo predvidoma vplivalo zlasti manjše izplačevanje kriznih dodatkov tako v javnem kot zasebnem sektorju.

Slika 21: Prikazana masa bruto plač pri pravnih osebah in ocenjena masa bruto plač z vključenimi dodatnimi izplačili (prispevna osnova)

3.5 Inflacija

Cene življenjskih potrebščin bodo, po lanski deflaciji, letos in v naslednjih dveh letih ob predpostavki zmerne gospodarskega okrevanja medletno postopno rasle proti dvema odstotkoma. Cene življenjskih potrebščin so se lani v povprečju malenkost znižale predvsem zaradi medletno nižjih cen naftnih derivatov in električne energije.³⁹ V drugih skupinah je bila ob nižji gospodarski aktivnosti rast cen umirjena, relativno višja je bila predvsem rast cen hrane, ki se je sicer proti koncu leta umirila. V prvih dveh mesecih letošnjega leta so cene⁴⁰ ostale medletno nižje (za 0,8 %) večinoma zaradi nižjih cen energentov in poltrajnega blaga (obleke in obutve), kjer podobno kot pri cenah hrane (Okvir 2) opazamo spremembe v sezonskih gibanjih, na katere je vplivala epidemija. Pričakujemo, da

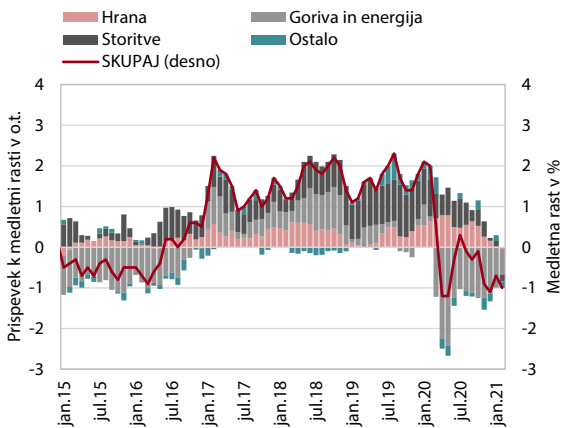
bo v prihodnjih mesecih inflacija začela rasti, predvsem zaradi višjih cen energentov po lanskem močnem upadu. Večje povpraševanje ob odpiranju gospodarstva in dražje surovine bodo vplivale na krepitev cen hrane. Rast cen neenergetskega industrijskega blaga in storitev pa bo manj izrazita, saj se povečano povpraševanje v te cene prelije bolj postopoma. Vse to⁴¹ bo v povprečju letošnjega leta vplivalo na skupno 0,8-odstotno rast cen življenjskih potrebščin, ki se bo v naslednjem letu ob nadaljevanju gospodarskega okrevanja nekoliko okrepila (na 1,2 %). K rasti bodo poleg cen hrane prispevale tudi cene blaga in storitev, z izjemo storitev, katerih delovanje bo zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja okužb še vedno omejeno in katerih rast pričakujemo po letu 2022.

Tabela 6: Napoved inflacije

	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
Inflacija – dec./dec.	-1,1	1,6	1,1	1,8	1,5	2,0
Inflacija – povprečje leta	-0,1	0,6	0,8	1,9	1,2	1,7

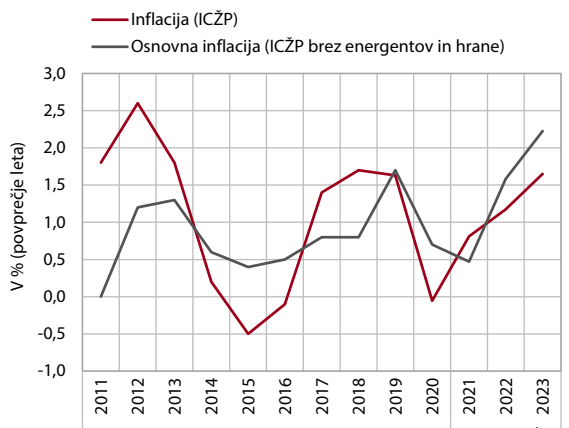
Vir: SURS, 2021–2023 napoved UMAR.

Slika 22: Deflacija lani in v prvih dveh letošnjih mesecih je predvsem posledica padca cen energentov

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Slika 23: Inflacija se bo v naslednjih dveh letih približala dvema odstotkoma

Vir: SURS, napoved UMAR.

³⁹ Vlada je z namenom blaženja posledic kriznih razmer znižala cene električne energije za gospodinjstva in malo gospodarstvo od začetka marca do konca maja.

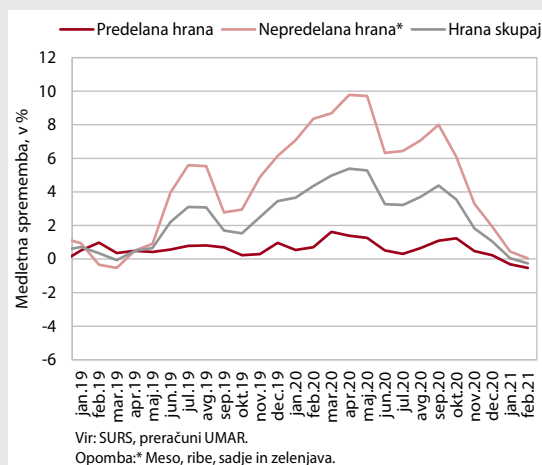
⁴⁰ Na njihovo gibanje letos in tudi lani je pomembno vplival spremenjeni zajem cen, saj določene cene proizvodov in storitev v obdobju sprejetih ukrepov niso bile na voljo. Delež manjkajočih cen se iz meseca v mesec spreminja in je aprila 2020 predstavljal 18,3 % indeksa cen življenjskih potrebščin, februarja letos pa je bil ta delež le še 4,9-odstoten. Manjkajoče cene so v določenih primerih nadomestili s povprečno spremembo cen sorodnih izdelkov ali pa so upoštevali zadnjo znano ceno. Pri storitvah s sezonskim gibanjem cen (počitniški paketi) so na primer upoštevali mesečno spremembo cen iz preteklega leta.

⁴¹ Zaradi spremenjene strukture trošenja, ki je povezana z epidemije, so se v letu 2021 nekoliko izraziteje spremenile tudi uteži posameznih skupin v indeksu cen življenjskih potrebščin. Okrepil se je delež hrane, znižal pa delež energentov (predvsem naftnih derivatov) in storitev (najbolj počitnic v paketu).

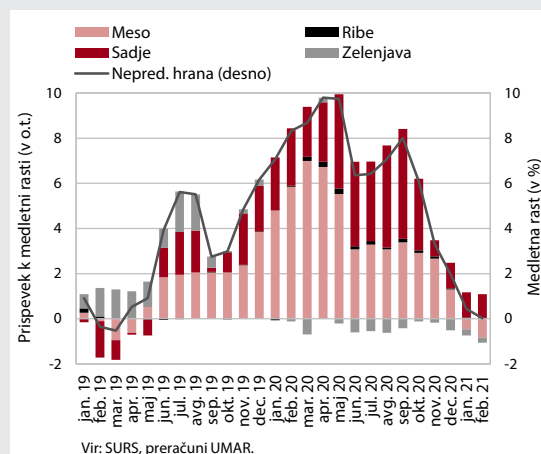
Okvir 2: Gibanje cen hrane po izbruhu epidemije

Po izbruhu epidemije se je rast cen hrane sprva dodatno okrepila, v nadaljevanju pa zaradi izboljšanja epidemioloških razmer in tudi manjšega povpraševanja večjih odjemalcev umirila. Rast cen hrane se je krepila že od sredine leta 2019 in je bila osnovana na dražjem mesu in mesnih izdelkih, v veliki meri zaradi izbruha afriške prašičje kuge. Po izbruhu epidemije se je rast cen hrane še dodatno okrepila, kar je bila posledica večjega povpraševanja gospodinjstev, ki so zaradi negotovosti oblikovala dodatne zaloge hrane. Dodatno pa se je zmanjšala ponudba zaradi motenih dobavnih verig predvsem iz držav, ki jih je epidemija izraziteje prizadela (Italija, Španija). Oboje je pretehtalo manjše povpraševanje s strani večjih odjemalcev (npr. gostišča, hoteli in šole), ki so bili večinoma zaprti. Z ugodnejšo epidemiološko sliko sredi preteklega leta, ki je vplivala na normalizacijo razmer v oskrbovalni verigi ter na manjšo potrebo gospodinjstev po kopičenju dodatnih zalog hrane, so se rasti ob višji osnovi (predvsem pri mesu) nekoliko umirile. Še izraziteje pa so se umirile po izbruhu drugega vala epidemije. To je bilo po naši oceni v veliki meri posledica manjšega povpraševanja zaradi delnega ali popolnega zaprtja nekaterih dejavnosti (gostilne, hoteli in šole), prav tako pa v nasprotju s prvim valom ni bilo zaznati večje potrebe gospodinjstev po kopičenju zalog hrane. K nižjim cenam je nekoliko prispevala tudi ugodna letina. Ob postopnem oživljanju gospodarskih dejavnosti, predvsem tistih, ki so povezane s pripravo in ponudbo hrane in tudi zaradi rasti cen surovin (naftnih derivatov, krmil in ostalih kmetijskih inputov) lahko pričakujemo, da se bodo v prihodnje cene hrane ponovno okrepile.

Slika 24: Cene hrane so se ob izbruhu epidemije najprej močno zvišale, v nadaljevanju pa se je njihova rast umirila

Slika 25: Prispevki k rasti cen nepredelane hrane

3.6 Tekoči račun plačilne bilance

Presežek tekočega računa plačilne bilance se bo v obdobju 2021–2023 glede na BDP ohranjal na visoki ravni (okoli 6 % BDP). Ohranjanje visokega presežka glede na BDP je posledica obsežnega varčevanja zasebnega sektorja (gospodinjstev in nefinančnih družb), ki presega raven investicij. K presežku bosta še naprej prispevala tako menjava blaga kot storitev, pri čemer se bo vpliv *menjave storitev* zaradi njihovega okrevanja (zlasti potovanj) po lanskem globokem padcu v obdobju napovedi povečeval, presežek v *blagovni menjavi* pa se bo zmanjševal. To bo glavni dejavnik znižanja presežka z letošnjih 6,6 % BDP na 5,8 % leta 2023. Letos bodo na zmanjšanje presežka blagovne menjave vplivali tudi poslabšani pogoji menjave,⁴² kar bo nekoliko ublažil pozitiven količinski učinek kljub hitrejši realni rasti uvoza od izvoza blaga.⁴³ Zaradi letošnje rasti cen energentov in

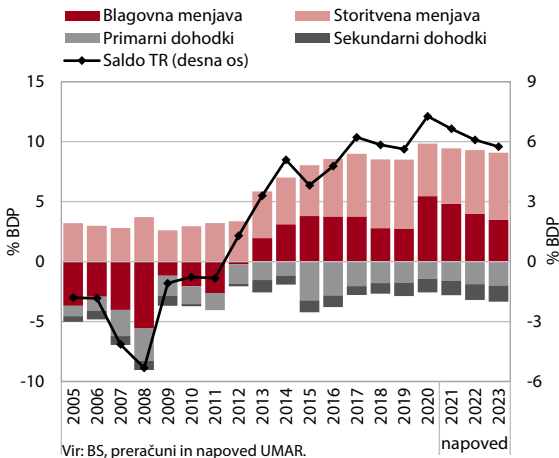
presežek blagovne menjave zmanjševal zaradi nadaljnje zmernejše rasti izvoza od uvoza, ki ga bo podpirala solidna rast domače potrošnje. Primanjkljaja v bilancah *primarnih in sekundarnih dohodkov* se bosta v obdobju napovedi povečevala in nekoliko prispevala k zmanjšanju presežka na tekočem računu. Prvi se bo povečeval zaradi višjih neto izplačil dividend in reinvestiranih dobičkov zaradi okrevanja gospodarske aktivnosti. Zlasti letos pa se bodo povečala neto plačila obresti tujini zaradi večjega zadolževanja državnega sektorja.⁴⁴ Delno bodo povečanje primanjkljaja primarnih dohodkov ublažile prejete subvencije iz proračuna EU.⁴⁵ Primanjkljaj *sekundarnih dohodkov* pa se bo poviševal zlasti zaradi manj prejetih sredstev iz Evropskega socialnega sklada⁴⁶ in višjih vplačil v proračun EU iz naslova bruto nacionalnega dohodka in davka na dodano vrednost.

■ Tabela 7: Napoved tekočega računa plačilne bilance – plačilno bilančna statistika

	2020	2021		2022		2023
		december 2020	marec 2021	december 2020	marec 2021	marec 2021
Tekoči račun, v mio EUR	3.366	3.115	3.220	3.018	3.128	3.107
Tekoči račun, delež v primerjavi z BDP, v %	7,3	6,4	6,6	5,9	6,1	5,8

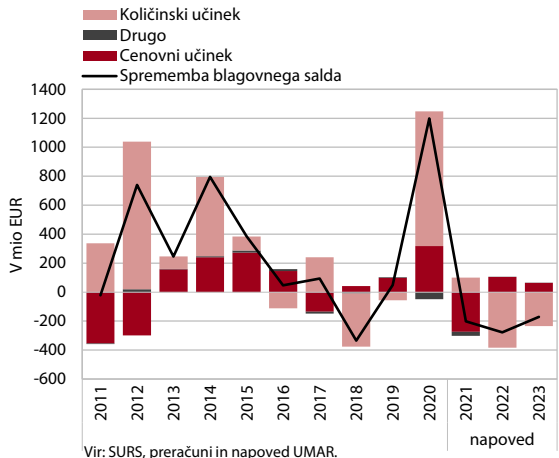
Vir: BS – plačilno bilančna statistika, 2021–2023 napoved UMAR.

■ Slika 26: Presežek tekočega računa se bo v obdobju napovedi ohranjal na visoki ravni

Vir: BS, preračuni in napoved UMAR.

■ Slika 27: Cenovna gibanja bodo letos na saldo menjave blaga večji negativen učinek

Vir: SURS, preračuni in napoved UMAR.

ostalih primarnih surovin po njihovem lanskem padcu, bo namreč rast uvoznih cen višja od izvoznih, kar bo pogoje menjave poslabšalo za 1,2 %. Od leta 2022 pa se bo

⁴² V letih 2022 in 2023 pričakujemo le manjše spremembe v pogojih menjave. Ob razmeroma majhni volatilnosti cen energentov in ostalih surovin, kot izhaja iz tehničnih predpostavk, bo namreč rast izvoznih in uvoznih cen v naslednjih dveh letih umirjena.

⁴³ Raven izvoza blaga v BDP je namreč nekoliko višja od ravni uvoza, kar vpliva na pozitiven količinski učinek.

⁴⁴ Država se je namreč zaradi ukrepov za blažitev posledic pandemije v letu 2020 občutno zadolžila do tujih portfeljskih vlagateljev, z namenom financiranja proračunskega primanjkljaja ter odplačila glavnin državnega dolga.

⁴⁵ Večina subvencij predstavljajo sredstva za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, del subvencij pa so sredstva iz mehanizma za okrevanje in odpornost. Pretežni del sredstev, ki jih bo Slovenija prejela iz proračuna EU pa predstavljajo investicijski transferi, ki se po plačilnobilančni statistiki izkazujejo na kapitalnem računu plačilne bilance.

⁴⁶ Iz Evropskega socialnega sklada so sredstva tekočega večletnega finančnega okvira večinoma že porčpana.

4 Tveganja glede uresničitve napovedi

Največje tveganje za uresničitev Pomladanske napovedi je povezano z epidemiološkimi razmerami v Sloveniji in v najpomembnejših trgovinskih partnericah, pomembno bo tudi postopno in premišljeno umikanje ukrepov za blaženje posledic epidemije. Dolgotrajnejše vztrajanje zaostrenih epidemioloških razmer, morebitni strožji omejitveni ukrepi ob novih valovih okužb, tudi kot posledica novih in bolj nalezljivih mutacij koronavirusa in/ali počasnejšega cepljenja, ter s tem povezana ponovna večja zaprtja gospodarstev v prihodnje predstavljajo največjo grožnjo stabilnejšemu okrevanju. To naj bi se po predpostavkah osnovnega scenarija začelo v drugem letošnjem četrtletju. Daljše vztrajanje oziroma ponovna uvedba strogih zaježitvenih ukrepov pa bi še bolj prizadela predvsem storitvene dejavnosti, v primeru obsežnejšega zaprtja dejavnosti pa bi posledice občutila tudi industrija. Tudi prehitro umikanje ukrepov za blaženje posledic epidemije bi ob zaostreni gospodarski situaciji lahko privedlo do povečanja brezposelnosti in težav večjega števila gospodarskih subjektov pri okrevanju in opravljanju njihove dejavnosti. Likvidnostne težave nekaterih podjetij bi se lahko spremenile v dolgotrajno plačilno nesposobnost, kar bi povečalo število stečajev. Bančni sektor bi bil lahko prizadet zaradi povečanja slabih posojil. Vse skupaj bi vplivalo tudi na počasnejše okrevanje. Dodatno negativno tveganje za gospodarsko aktivnost predstavlja tudi morebitna vrnitev k fiskalnim pravilom z letom 2023. V začetku marca 2021 je namreč EK izdala komunikacijo⁴⁷ glede koordinacije fiskalnih politik v evrskem območju, kjer na podlagi ocene gospodarske situacije in prihodnjih izgledov (iz svoje Zimske napovedi), ki jih še vedno zaznamujejo precejšnja tveganja, sporoča, da kazalniki kažejo na aktivirano splošno odstopno klavzulo od fiskalnih pravil tudi še v letu 2022 in njeno deaktivacijo v letu 2023.⁴⁸ To naj bi državam omogočalo, da ukrepe opuščajo postopoma in jih preusmerjajo od splošnih na bolj osredotočene ter na ukrepe, ki podpirajo realokacijo virov. V času priprave naše Pomladanske napovedi podrobneje razdelane fiskalne usmeritve za posamezne države in srednjeročni fiskalni okvir za Slovenijo tako še niso znani.

Obstaja tudi nekaj možnosti, da bo gospodarska rast višja. Do tega bi lahko prišlo v primeru hitrejšega trajnega izboljšanja epidemioloških razmer oziroma hitrejšje razpoložljivosti cepiva (ali zdravila) za široko uporabo od pričakovanih. Pri tem bo pomembno tudi zaupanje širše javnosti in s tem pripravljenost za cepljenje. Možnost za hitrejšje okrevanje predstavlja hiter in učinkovit zagon črpanja sredstev iz lanskega julija dogovorjenega novega večletnega finančnega okvira in izrednega finančnega

paketa (Nova generacija EU) v Sloveniji in naših glavnih trgovinskih partnericah. Mednarodne institucije so namreč v svojih napovedih upoštevale le kredibilno napovedane ukrepe novega instrumenta EU za okrevanje gospodarstva. EU sredstva prinašajo priložnost za naslavljanje razvojnih izzivov, med katerimi so ključni: okrepitev podpore raziskavam, inovacijam in digitalizaciji za dvig produktivnosti, zelena preobrazba s preходом na bolj trajnosten gospodarski razvoj ter sistemske prilagoditve sistemov socialne zaščite, ki jih v pretežni meri narekujejo demografska gibanja. Zato je v trenutni fazi priprav dokumentov ključna izbira najpomembnejših ciljev, ki naslavlajo te izzive, k učinkovitejšemu črpanju in hitrosti porabe sredstev pa bo prispevalo tudi čim manjše drobljenje sredstev, kar je zniževalo učinkovitost porabe teh sredstev v preteklosti. Vse to lahko prispeva k zmanjšanju negotovosti glede zmožnosti naslavljanja prihodnjih izzivov in k potrebni razvojni preobrazbi pritegne tudi akumulirane zasebne vire, kar bi izboljšalo gospodarsko klimo ter spodbudilo investicije ter rast proizvodnje in končne potrošnje.

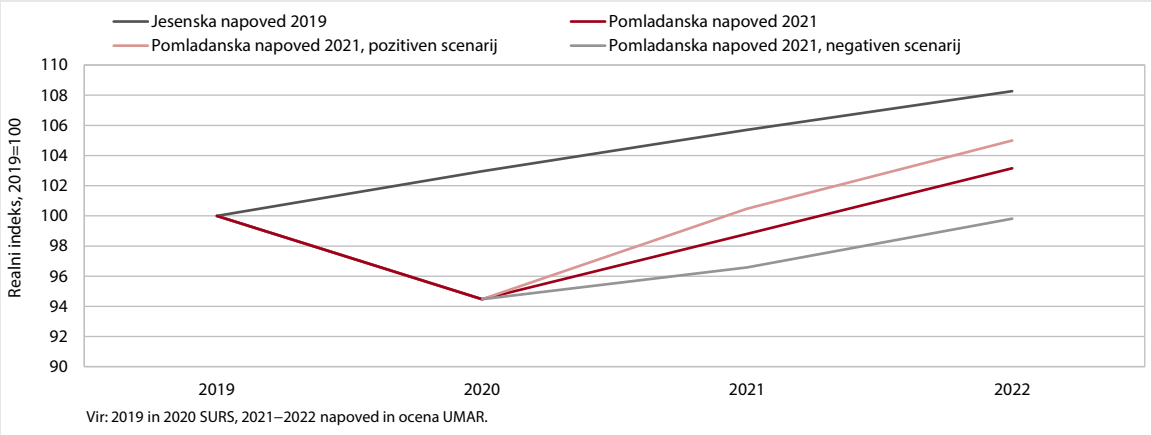
⁴⁷ https://ec.europa.eu/info/files/one-year-outbreak-covid-19-fiscal-policy-response_en.

⁴⁸ O tem bo sicer ponovno presojala na podlagi svoje letošnje Pomladanske napovedi.

Okvir 3: Alternativni scenariji

Negotovost in tveganja ostajajo visoka in so ključno povezana z epidemiološkimi razmerami. V primeru slabše precepljenosti in ponovnega izbruha virusa bi se znova ohromilo poslovanje v nekaterih storitvenih dejavnostih. Prizadeto bi bilo predvsem povpraševanje gospodinjstev, deloma pa tudi investicije in izvoz. Povečano število stečajev in višja brezposelnost pa bi vplivala tudi na počasnejše okrevanje prihodnje leto. V tem primeru leta 2022 še ne bi dosegli predkrizne ravni iz leta 2019. Na drugi strani so tveganja tudi pozitivna: hitrejše umirjanje epidemiološke situacije bi omogočilo večji pospešek domačega povpraševanja in sprostitev storitvenih dejavnosti; v kolikor bi bili takim razmeram priča v širšem mednarodnem prostoru, pa bi bila višja tudi rast izvoza. Glede na odprtost slovenskega gospodarstva bi se kar nekaj tega dodatnega povpraševanja sicer odrazilo tudi v višjem uvozu, a gospodarska rast bi bila precej višja. V tem primeru bi dosegli predkrizno raven že letos.

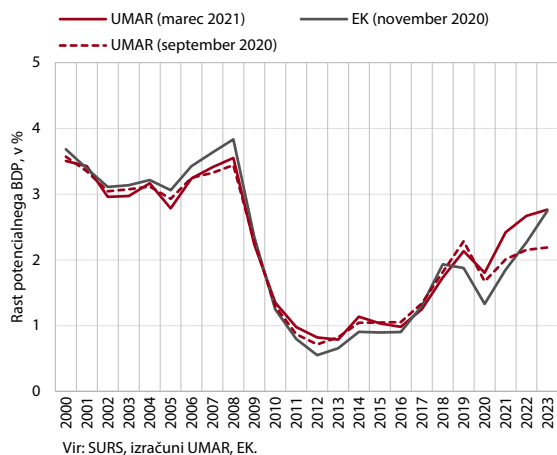
Slika 28: Prikaz osnovnega in alternativnih scenarijev

5 Proizvodna vrzel in rast potencialnega BDP

Ocena potencialnega BDP⁴⁹ in posledično proizvodne vrzeli je v trenutnih razmerah domačih in mednarodnih tveganj povezanih z epidemiološko situacijo, podvržena velikim negotovostim in tveganju za kasnejše spremembe. Potencialni BDP ni neposredno izmerljiv, zato se lahko njegove ocene spreminjajo v odvisnosti od vhodnih podatkov ali metodologije. Vhodni podatki se pogosto spreminjajo zaradi revizije rasti BDP v preteklih letih, sprememb v napovedi rasti BDP in drugih vhodnih kategorij v prihodnjih letih ter sprememb v dolžini vključenih časovnih serij. Zaradi teh dejavnikov lahko kasnejše ocene za isto obdobje privedejo do opaznih sprememb v višini potencialnega BDP in proizvodne vrzeli. Ker je v trenutnih razmerah verjetnost prihodnjih revizij vhodnih podatkov velika, je trenutne ocene potencialnega BDP in proizvodne vrzeli smiselno upoštevati zgolj v kontekstu predpostavk in širše gospodarske slike, v kateri so bile narejene.

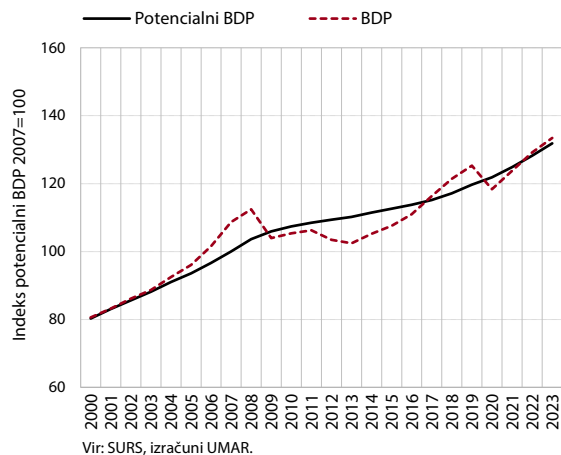
/// Slika 29: Sprememba potencialnega BDP, primerjava izračunov UMAR in EK

⁴⁹ Potencialni bruto domači proizvod je makroekonomski indikator, ki kaže, kakšen obseg proizvodnje lahko gospodarstvo doseže, ne da bi tvorilo dodatne inflacijske pritiske (s »pregrevanjem«). Kadar se gospodarstvo (dejanski BDP) nahaja nad ravnijo potencialnega BDP, to povzroči naraščanje inflacije. Razlika med dejanskim BDP in potencialnim BDP, izražena v odstotkih potencialnega BDP, imenujemo proizvodna vrzel. Na UMAR izračun potencialnega BDP temelji na metodi proizvodne funkcije, ki se v bistvenih značilnostih ne razlikuje od metode, ki jo uporablja Evropska komisija. Metoda predpostavlja, da je potencialni BDP kombinacija proizvodnih dejavnikov *potencialnega dela* (ta je odvisen od demografskih dejavnikov, stopnje aktivnosti in naravne stopnje brezposelnosti) in *kapitala* ter *skupne faktorske produktivnosti*. Razlike med izračuni potencialnega BDP oz. proizvodne vrzeli med UMAR in EK so predvsem posledica: i) različnega časovnega obdobja napovedi, ii) razlik v samih napovedih makroekonomskih kazalnikov in iii) nekaterih vhodnih podatkih (na UMAR uporabimo avgustovsko revizijo podatkov SURS, posodobljene demografske projekcije, izračunane z mikrosimulacijskim modelom IER (vir: SURS), pri seriji zaposlenosti po statistiki nacionalnih računov upoštevamo popravke zaradi preloma v seriji v letu 2002).

Po trenutni oceni naj bi potencialni BDP po lanskem skromni rasti letos in v prihodnjih dveh letih razmeroma hitro okrevale, k čemur naj bi pripomogla predvidena krepitev investicij in kapitala ter izboljšanje razmer na trgu dela. V povprečju obdobja napovedi (2021–2023) naj bi rast znašala 2,6 %, kar je sicer več kot v obdobju zadnjih desetih let, ko so nanjo vplivali učinki krize, vendar manj kot pred letom 2009, ko je Slovenija še hitreje dohitevala razvitejše države EU. K potencialni rasti naj bi v obdobju napovedi še vedno največ prispevala *skupna faktorska produktivnost* (1,3 o. t.), katere rast bo predvidoma podobna kot v obdobju pred prejšnjo gospodarsko-finančno krizo. Ob predvideni rasti investicij, povezanih z dodatnimi EU sredstvi, naj bi se prispevek *kapitala* v obdobju 2021–2023 postopoma povečeval, vendar bo v povprečju (0,7 o. t.) še vedno nižji kot v daljšem obdobju pred prejšnjo krizo.⁵⁰ To je posledica majhnega obsega investicij v večletnem obdobju po začetku gospodarske in finančne krize. Delo naj bi k potencialni rasti v obdobju napovedi v povprečju prispevalo 0,7 o. t., kar bo odraz predvidene nadaljnje ugodne dinamike pritoka tuje delovne sile, ki

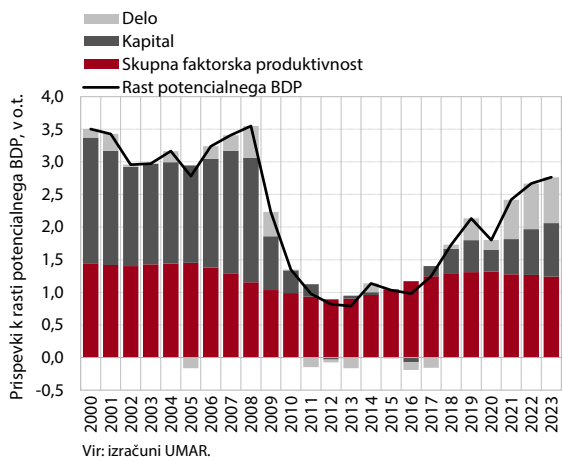
/// Slika 30: BDP in potencialni BDP

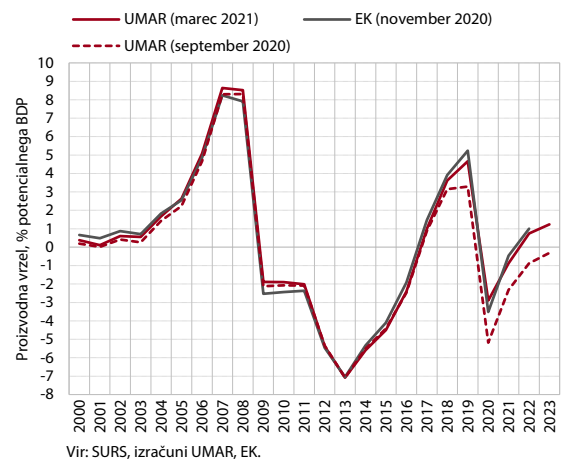
je tudi v preteklem zaostrenem letu ostal na visoki ravni, in nadaljnega zviševanja stopnje aktivnosti. To bo tudi vidno blažilo postopno upadanje števila prebivalcev v starosti 20–64 let, ki zadnjih deset let negativno vpliva na obseg razpoložljive delovne sile.

⁵⁰ Prispevek kapitala k potencialni rasti BDP je v obdobju 2000–2008, ko je bil tudi razmeroma stabilen, v povprečju znašal 1,7 o. t.

Slika 31: Prispevki posameznih komponent k potencialni rasti BDP

Slika 32: Proizvodna vrzel, primerjava izračunov UMAR in EK

Priloga

1 Ocena uspešnosti napovedi

1.1 Uvodna pojasnila

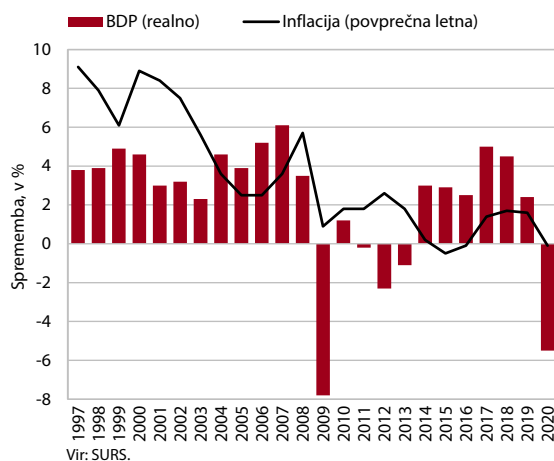
Makroekonomske napovedi so bile v letu 2020 zaradi epidemije COVID-19 pripravljene ob veliki negotovosti in hitro spreminjajočih razmerah. Pripravo napovedi je spremljala zlasti negotovost glede nadaljnega širjenja epidemije pri nas in v naših glavnih trgovinskih partnericah in s tem povezanih zaježitvenih ukrepov ter sprejetje številnih ukrepov za blažitev posledic epidemije za prebivalce in podjetja, ki so se skozi leto ves čas prilagajali in dopolnjevali. To se je odražalo tudi v hitrem spreminjanju napovedi, ki smo jih na UMAR preverjali ob vsakokratni objavi četrtletnih podatkov za BDP in izdelali še druge, vmesne. Zaradi posebnega leta smo tokratno redno oceno uspešnosti napovedi nekoliko prilagodili. Iz ocene uspešnosti smo izločili napovedi za leto 2020, ki so jih institucije pripravile v letu 2019, saj epidemije takrat ni bilo mogoče predvideti. Poleg tega smo upoštevali samo redne pomladanske in jesenske napovedi, ki so bile pripravljene po razglasitvi epidemije v Sloveniji 12. marca 2020, saj smo želeli v ocenjevanje vključiti samo napovedi z enako izhodiščno informacijo glede razsežnosti širjenja virusa in prvih ukrepov, kar je bilo pred tem datumom še velika neznanka. V primeru UMAR smo namesto Pomladanske napovedi upoštevali Poletno napoved iz junija 2020, kot prvo celovito napoved po razglasitvi epidemije, ki smo jo pripravili za potrebe rebalansa državnega proračuna za leto 2020.

1.2 Metodologija

Oceno uspešnosti napovedi UMAR pripravljamo v primerjavi z drugimi institucijami,⁵¹ ki objavljajo napovedi gospodarskih gibanj za Slovenijo. V analizo, ki zajema najnovejše podatke za leto 2020, smo vključili napovedi⁵² za dve ključni makroekonomske spremenljivki, in sicer gospodarsko rast in povprečno letno inflacijo. Gibanje dejanskih vrednosti omenjenih dveh spremenljivk prikazuje Slika 33. Ocena uspešnosti napovedi temelji na primerjavi napovedanih vrednosti s prvo statistično letno oceno z uporabo različnih

statističnih mer točnosti.⁵³ V nadaljevanju je najprej prikazan pregled odstopanj napovedi posameznih institucij za leto 2020. Temu sledi ocena uspešnosti napovedi UMAR za obdobje po letu 1997. Zadnji del pa vsebuje primerjalno analizo uspešnosti napovedi šestih institucij, pri čemer se analizirano obdobje nanaša na čas med letoma 2002 in 2020, saj gre v tem primeru za najdaljše obdobje, za katerega so na voljo napovedi večine institucij.⁵⁴

Slika 33: Gibanje realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, 1997–2020

Za bolj nepristransko primerjavo uspešnosti napovedi med institucijami je treba iz primerjav izločiti vpliv časa objav napovedi. Kot kaže Slika 34, večina institucij svoje napovedi objavlja kasneje kot UMAR, izjema je bilo leto 2020.⁵⁵ Institucije, ki svoje napovedi objavijo kasneje, imajo določeno informacijsko prednost, ki se lahko kaže v manjših napakah napovedi, in obratno. Zato smo primerjavo uspešnosti napovedi med institucijami

⁵¹ Poleg Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) smo v analizo vključili še napovedi, ki jih pripravljajo Banka Slovenije (BS), Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), iz tujine pa Evropska komisija (EK), Mednarodni denarni sklad (MDS), Wiener Institut fuer Internationale Wirtschaftsvergleiche (WIIW), v zadnjih letih pa tudi Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Consensus Economics.

⁵² Upoštevali smo pomladanske napovedi za prihodnje leto (PN_{t+1}), jesenske napovedi za prihodnje leto (JN_{t+1}), pomladanske napovedi za tekoče leto (PN_t) in jesenske napovedi za tekoče leto (JN_t).

⁵³ Aritmetično povprečje napak ($ME = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (P_t - R_t)$), povprečna absolutna napaka ($MAE = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T |P_t - R_t|$), koren povprečne kvadratne napake ($RMSE = \sqrt{\frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (P_t - R_t)^2}$), standardizirana povprečna absolutna napaka ($stdMAE = \frac{MAE}{sd(R_t)}$), standardiziran koren povprečne kvadratne napake ($stdRMSE = \frac{RMSE}{sd(R_t)}$), pri čemer imajo oznake spremenljivk in simboli naslednje pomeni: R dejanska vrednost, P napoved, sd standardni odklon in T število napovedi. Podrobni rezultati so prikazani v Statistični prilogi.

⁵⁴ Iz analize sta izključena OECD in Consensus Economics, saj so njune napovedi za Slovenijo na voljo šele od leta 2009 naprej.

⁵⁵ V letu 2020 smo namesto Pomladanske napovedi, ki je običajno izdana marca, upoštevali Poletno napoved, ki je bila izdana junija 2020.

Slika 34: Običajna časovnica objav napovedi posameznih institucij*

jan.				
feb.				
mar.	UMAR	WIIW	GZS	Consensus Forecasts
apr.	MDS			
maj	EK	OECD		
jun.	BS			
jul.				
avg.				
sep.	UMAR	Consensus Forecasts		
okt.	MDS			
nov.	EK	OECD	WIIW	
dec.	BS	GZS		

Vir: napovedi posameznih institucij. Opomba: * v letu 2020 je namesto Pomladanske napovedi, ki je običajno izdana marca, upoštevana Poletna napoved, ki je bila izdana junija 2020.

izvedli na podlagi novejše, bolj nepristranske metode,⁵⁶ ki temelji na izračunu popravljene povprečne absolutne napake (angl. *adjusted Mean Absolute Error*; v nadaljevanju popravljena MAE statistika), iz katere je statistično izločen vpliv časa objav napovedi. Osnovo za izračun popravljene MAE statistike predstavlja ocenjevanje ekonometričnega modela, ki predpostavlja, da je absolutna napaka napovedi odvisna od nabora informacij, ki ga ima posamezna institucija na voljo v času priprave napovedi, napovedovalskih sposobnosti institucije (t. i. individualnih oz. fiksni učinki) in težavnosti napovedovanja posameznega leta. Individualne oz. fiksne učinke tega modela je nato možno interpretirati kot popravljene povprečne absolutne napake napovedi.

Tabela 8: Razvoj napovedi realne gospodarske rasti po posameznih institucijah za leto 2020

	Pomladanska napoved iz leta 2019 (PN _{t+1})	Jesenska napoved iz leta 2019 (JN _{t+1})	Pomladanska/poletna napoved iz leta 2020 (PN _t)		Jesenska napoved iz leta 2020 (JN _t)	
	Napoved	Napoved	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.
Realizacija: -5,5 %						
UMAR*	3,1	3,0	-7,6	2,1	-6,7	1,2
BS	2,9	2,5	-6,5	1,0	-7,6	2,1
GZS	2,2	2,7	n.p.	n.p.	-6,5**	1,0
EK	2,8	2,7	-7,0	1,5	-7,1	1,6
MDS	2,8	2,9	-8,0	2,5	-6,7	1,2
WIIW	3,0	2,8	-9,5	4,0	-6,7	1,2
OECD	3,1	3,0	-7,8	2,3	-7,5	2,0
Consensus Economics	2,8	2,8	-5,3	-0,2	-7,5	2,0

Vir: napovedi institucij, preračuni UMAR.

Opombe: Negativne vrednosti napak pomenijo podcenitev, pozitivne pa precenitev dejanskega upada. *Namesto UMAR-jeve Pomladanske napovedi smo upoštevali Poletno napoved iz junija 2020, ki je bila podobno kot ostale primerljive napovedi pripravljena po razglasitvi epidemije. **Ocena GZS je iz januarja 2021, saj v letu 2020 z njene strani ni bila izdana nobena napoved.

⁵⁶ Metodo smo prvič uporabili v Jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2018, glej Poglavje 5. Podrobnejši opis metode je na voljo v Andersson, M. K., Aranki, T. in Reslow, A. (2017). Adjusting for Information Content when Comparing Forecast Performance. *Journal of Forecasting*, 36(7), 784–794.

1.3 Pregled razvoja napovedi za leto 2020

Globino padca realnega BDP za leto 2020 so vse institucije precenile. Epidemija je prišla nepričakovano. Še na začetku lanskega marca so prve napovedi institucij za leto 2020 predvidevale upočasnjeno rast.⁵⁷ Kmalu zatem so se obeti zaradi hitrega širjenja epidemije in sprejetja strogih ukrepov za njeno zaježitev močno poslabšali in jasno je bilo, da se bo BDP zmanjšal. V svojih pomladanskih napovedih je večina institucij pričakovala več kot 7-odstotni padec BDP, ki pa so ga v kasnejših napovedih ublažile. Tekom poletja, ko je prvi val okužb pojenjal, je ob sproščanju zaježitvenih ukrepov okrevanje dobilo močan zagon, vse do jeseni, ko so se zaradi vnovičnega porasta okužb obeti glede gospodarske aktivnosti ob koncu leta znova poslabšali. Na koncu je bil po prvi statistični oceni upad gospodarske aktivnosti 5,5-odstoten in manjši od pričakovanj vseh institucij, predvsem zaradi ugodnih gibanj v izvoznem delu gospodarstva in gradbeništva v zadnjem četrtletju. Napaka UMAR je pri Poletni napovedi znašala 2,1 o.t.,⁵⁸ najmanjšo napako pa sta pri pomladanski napovedi naredila Consensus Economics (0,2 o. t.) in BS (1 o. t.). Pri jesenski napovedi je napaka UMAR znašala 1,2 o. t., enako napako sta naredila tudi MDS in WIIW. Napake ostalih institucij pa so bile večje, pri čemer je bila največja pri BS (2,1 o. t.).

⁵⁷ Na UMAR smo v Pomladanski napovedi 2020 predvidevali 1,5-odstotno gospodarsko rast v letu 2020.

⁵⁸ Namesto Pomladanske napovedi smo upoštevali Poletno napoved, ki je bila izdana junija 2020.

■ **Tabela 9: Napake pri napovedih povprečne letne inflacije posameznih institucij za leto 2020**

Realizacija: CPI: -0,1 % HICP: -0,3%	Pomladanska napoved iz leta 2019 (PN _{t,t+1})	Jesenska napoved iz leta 2019 (JN _{t,t+1})	Pomladanska/poletna napoved iz leta 2020 (PN _t)		Jesenska napoved iz leta 2020 (JN _t)	
	Napoved	Napoved	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.
UMAR*	1,9	2,0	0,4	0,5	0,3	0,4
BS	2,0	2,0	0,0	0,3	-0,2	0,1
GZS	2,2	1,9	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
EK	2,1	1,9	0,5	0,8	0,0	0,3
MDS	1,6	1,9	0,4	0,5	0,5	0,6
WIIW	1,8	1,8	0,5	0,8	0,3	0,6
OECD	2,1	2,4	1,0	1,3	0,1	0,4
Consensus Economics	1,8	1,7	1,0	1,3	0,5	0,6

Vir: napovedi posameznih institucij, preračuni UMAR.
Opombe: Napovedi BS, EK, WIIW in OECD se nanašajo na HICP inflacijo. Pozitivne vrednosti napak pomenijo, da je bila napovedana vrednost višja od dejanske realizacije. GZS v letu 2020 ni izdala nobene napovedi. *Namesto UMAR-jeve Pomladanske napovedi smo upoštevali Poletno napoved iz junija 2020, ki je bila podobno kot ostale primerljive napovedi pripravljena po razglasitvi epidemije.

Večina institucij je za leto 2020 pričakovala šibko inflacijo, dejansko pa je bila zabeležena šibka deflacija. Potem ko je večina institucij v svojih napovedih iz leta 2019 za leto 2020 pričakovala nadaljevanje zmerne inflacije okoli 2 %, so se ob izbruhu epidemije njihove napovedi občutno znižale navzdol. K temu so botrovale zlasti nižje cene energentov (naftnih derivatov in električne energije). Tekom leta je večina institucij v svojih napovedih pričakovala šibko inflacijo. Na koncu je bila zabeležena šibka deflacija v višini 0,1 (CPI) oz. 0,3 (HICP) %. Skoraj povsem točno napoved v smislu deflacije je v svoji jesenski napovedi pripravila le BS.

Pri napovedih UMAR v daljšem časovnem obdobju ni zaznati večjih sistematičnih odstopanj od dejanskih vrednosti. Za presojo glede uspešnosti napovedi se je treba osredotočiti na daljše časovno obdobje. V nadaljevanju najprej primerjamo uspešnost napovedi UMAR za gospodarsko rast in povprečno letno inflacijo v obdobju po letu 1997. Temu sledi primerjava uspešnosti napovedi med institucijami na podlagi prej omenjene novejši metode. Prva lastnost, skozi katero lahko presojamo uspešnost napovedi, je (ne) pristranskost. Napoved je pristranska, kadar sistematično podcenjuje ali precenjuje dejansko vrednost napovedane spremenljivke. Pristranskost ugotavljamo na podlagi predznaka povprečne napake napovedi. Izračuni kažejo, da smo na UMAR v obdobju 1997–2020 pri PN_{t,t+1} in JN_{t,t+1} gospodarsko rast nekoliko precenjevali, kar izhaja iz pozitivnih vrednosti povprečnih napak, vendar so te vrednosti majhne in znašajo 0,60 in 0,40 o. t.⁵⁹ Vrednosti povprečnih napak za gospodarsko rast pri PN_t⁶⁰ in JN_t pa sta zanemarljivi (–0,01 in –0,11 o. t.), kar kaže na nepristranskost napovedi. Tudi napovedi povprečne letne inflacije so nepristranske, saj povprečna napaka vseh napovedi v tem primeru znaša zgolj –0,01 o. t.

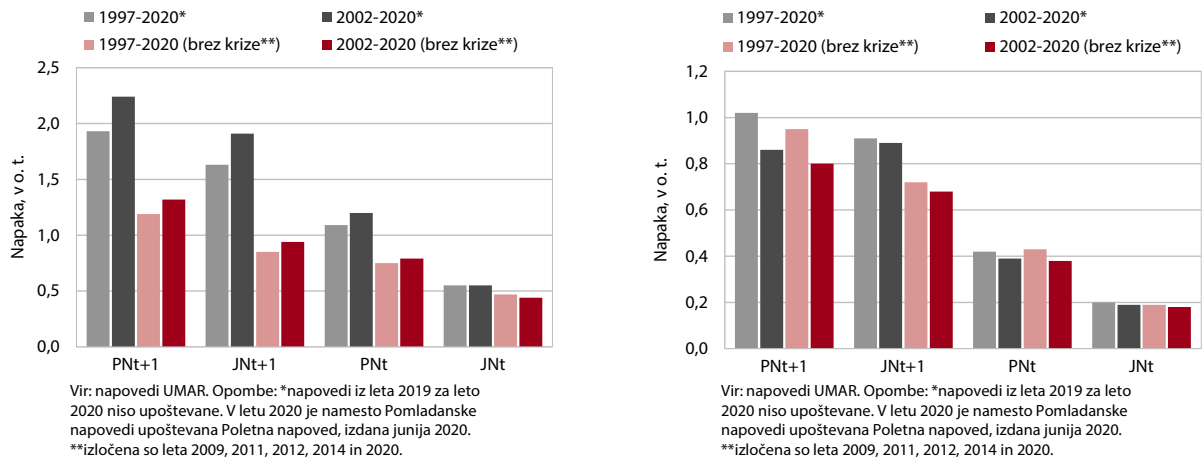
Točnost napovedi UMAR se povečuje s krajšanjem napovednega horizonta. Naslednja pomembna lastnost za presojo uspešnosti napovedi pa je točnost. Točnost napovedi ugotavljamo z izračunom povprečne absolutne napake,⁶¹ za katero je pomembno, da v daljšem časovnem obdobju dosega čim nižjo vrednost. Za obdobje med letoma 1997 in 2020 povprečje absolutnih napak UMAR pri napovedih gospodarske rasti pri PN_{t,t+1} znaša 1,93 o. t., pri JN_{t,t+1} pa 1,63 o. t.⁶² Pri PN_t⁶³ in JN_t pa napaki znašata 1,09 in 0,55 o. t. Povprečne absolutne napake pri napovedih inflacije pa so nekoliko nižje⁶⁴ in znašajo 1,02 o. t. pri PN_{t,t+1}, 0,91 o. t. pri JN_{t,t+1}, 0,42 o. t. pri PN_t in 0,20 o. t. pri JN_t. Zlasti pri napovedih gospodarske rasti so napake v krajšem časovnem obdobju (npr. v 2002–2020) nekoliko višje, kar je predvsem posledica višjih vrednosti napak, ki so bile narejene v času gospodarske in finančne krize pred dobrim desetletjem in kasneje ob prehodu v fazo okrevanja ter lani ob epidemiji COVID-19, ko je bilo napovedovanje zaradi večje negotovosti bolj zahtevno (Slika 35). Podrobnejši vpogled v napake napovedi UMAR tudi kaže, da se absolutne napake tako pri gospodarski rasti kot pri povprečni letni inflaciji zmanjšujejo s krajšanjem napovednega horizonta, kar pomeni, da na UMAR učinkovito upoštevamo vse nove informacije, ki so dosegljive v času priprave vsake naslednje napovedi.

Pri primerjavi točnosti napovedi med institucijami je treba upoštevati čas objav napovedi. Čas objav napovedi lahko pomembno vpliva na njihovo točnost, saj institucije, ki svoje napovedi objavijo kasneje, razpolagajo z večjim naborom informacij, zaradi česar so lahko njihove napake pri napovedih manjše, in obratno. Te informacije so lahko nadaljnji podatki o gibanju kazalnika, revizije že objavljenih podatkov, pa tudi spremembe predpostavk o gibanjih v mednarodnem okolju, ki za

⁵⁹ Napovedi iz leta 2019 za leto 2020 niso upoštewane.
⁶⁰ Namesto Pomladanske napovedi smo upoštevali Poletno napoved, ki je bila izdana junija 2020.

⁶¹ V uporabi je tudi RMSE statistika, ki bolj »kaznuje« velike napake, saj so le-te manj zaželeni.
⁶² Napovedi iz leta 2019 za leto 2020 niso upoštewane.
⁶³ Namesto Pomladanske napovedi smo upoštevali Poletno napoved, ki je bila izdana junija 2020.
⁶⁴ Do enakih sklepov pridemo tudi na podlagi izračuna standardiziranih MAE in RMSE statistik, ki sta bolj primerni za neposredno medsebojno primerjavo točnosti med različnimi spremenljivkami.

Slika 35: Povprečne absolutne napake UMAR pri napovedih realne gospodarske rasti (levo) in povprečne letne inflacije (desno)

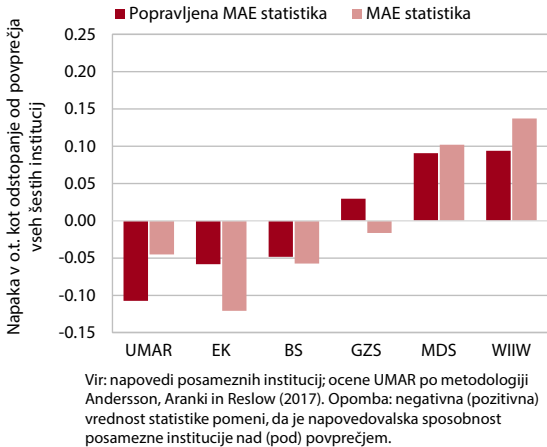

Slovenijo kot majhno odprto gospodarstvo predstavljajo pomemben dejavnik negotovosti. V preteklih letih so bile pomemben dejavnik pri pripravi napovedi tudi usmeritve javnofinančne politike in ukrepi za javnofinančno konsolidacijo, ki so bili večinoma dorečeni po tem, ko smo na UMAR že zaključili s pripravo napovedi. Uvedba fiskalnega pravila je v proces napovedovanja vnesla nekoliko večjo predvidljivost z vidika zastavljenih ciljev (zlasti štirih javnofinančnih blagajn), del negotovosti, ki izhaja iz podrobnejše strukture prihodkov in izdatkov, ki je določena po pripravi napovedi UMAR, pa se je ohranil. Izjemne gospodarske okoliščine, v katerih je prišlo do odstopa od fiskalnih pravil za leti 2020 in 2021, v napovedi ponovno vnašajo povečano negotovost. Iz zgoraj navedenih razlogov smo primerjalno oceno točnosti napovedi med institucijami, ki jo prikazujemo v nadaljevanju, osnovali na izračunu t. i. popravljenih MAE statistike, ki zaradi izločenega vpliva časa objav napovedi omogoča bolj nepristranske ocene.

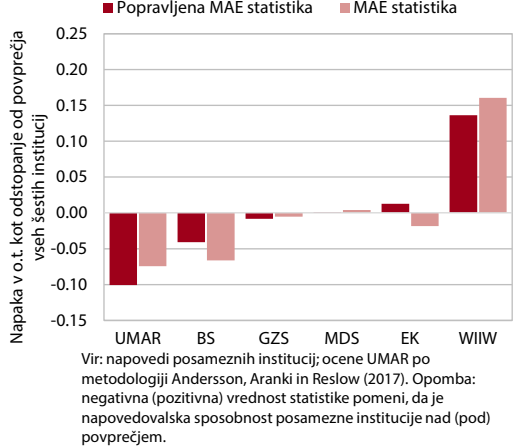
Ocene popravljenih MAE statistik za daljše časovno obdobje kažejo na visoko zanesljivost UMAR pri napovedovanju realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije. Slika 36 in Slika 37 prikazujeta razvrstitev institucij glede na vrednost popravljenega MAE statistike pri napovedih realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, pri čemer negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem. Glede na vrednosti popravljenih MAE statistik so v obdobju 2002–2020 pri napovedovanju gospodarske rasti nadpovprečne napovedovalske sposobnosti izkazovali UMAR, BS in EK, pri napovedih povprečne letne inflacije pa zlasti UMAR in BS.⁶⁵

⁶⁵ Z istočasno uporabo CPI in HICP inflacije implicitno predpostavljamo, da je sposobnost napovedovanja CPI inflacije enaka sposobnosti napovedovanja HICP inflacije. Glede na to, da imata seriji podobno varianco in vztrajnost, je ta predpostavka lahko povsem sprejemljiva. Nadalje tudi predpostavljamo, da je pričakovana napaka napovedi v vsakem časovnem obdobju enaka tako pri CPI inflaciji kot tudi pri HICP inflaciji. Ker sta si seriji zelo podobni, omenjena predpostavka ni tako problematična.

Slika 36: (Popravljen) povprečne absolutne napake pri napovedih realne gospodarske rasti za obdobje 2002–2020, po institucijah

Slika 37: (Popravljen) povprečne absolutne napake pri napovedih povprečne letne inflacije za obdobje 2002–2020, po institucijah

statistična priloga

Kazalo tabel

Tabela 1:	Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije
Tabela 2a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (tekoče cene)
Tabela 2b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 3a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (stalne cene)
Tabela 3b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (realne stopnje rasti v %)
Tabela 4a:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
Tabela 4b:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 5a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
Tabela 5b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 6a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (stalne cene)
Tabela 6b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (realne stopnje rasti v %)
Tabela 7:	Plačilna bilanca (v mio EUR) plačilno bilančna statistika
Tabela 8:	Kazalniki trga dela (števila v tisoč, kazalniki in letne stopnje rasti v %)
Tabela 9:	Indikatorji mednarodne konkurenčnosti (letne stopnje rasti v %)
Tabela 10a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (tekoče cene)
Tabela 10b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (delež v primerjavi z BDP v %)
Tabela 11a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (tekoče cene)
Tabela 11b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (delež v primerjavi z BDP v %)
Tabela 12:	Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	napoved										
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	-1,0	2,8	2,2	3,2	4,8	4,4	3,2	-5,5	4,6	4,4	3,3
BDP v mio EUR (tekoče cene)	36.454	37.634	38.853	40.443	43.009	45.863	48.393	46.297	48.452	51.345	54.026
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene)	17.700	18.253	18.830	19.589	20.819	22.135	23.165	22.014	22.973	24.250	25.427
BDP na prebivalca v USD (tekoče cene)	23.508	24.249	20.892	21.683	23.520	26.141	25.934	25.144	27.751	29.295	30.716
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	21.600	22.100	22.700	23.500	25.100	26.400	27.200				
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU28=100) ¹	83	83	83	84	86	87	88				

ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST

Zaposlenost po nacionalnih računih	-1,1	0,4	1,3	1,8	3,0	3,2	2,5	-1,0	0,8	1,5	1,5
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta v tisoč)	119,8	120,1	112,7	103,2	88,6	78,5	74,2	85,0	83,1	80,7	76,5
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	13,1	13,1	12,3	11,2	9,5	8,2	7,7	8,7	8,5	8,1	7,6
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	10,1	9,7	9,0	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0	5,0	4,8	4,5
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	0,1	2,4	0,9	1,3	1,8	1,2	0,7	-4,6	3,8	2,8	1,7

PLAČE*

Bruto plače na zaposlenega - nominalna rast v %	-0,2	1,1	1,0	1,8	2,7	3,4	4,3	5,8	0,4	2,1	2,7
Zasebni sektor	0,6	1,4	0,5	1,7	2,9	4,0	3,9	4,4	1,1	2,4	2,8
Javni sektor	-1,3	0,9	2,1	2,3	2,9	3,0	5,4	7,8	-0,4	1,9	2,5
Bruto plače na zaposlenega - realna rast v %	-1,9	0,9	1,5	2,0	1,3	1,6	2,7	5,9	-0,4	0,9	1,1
Zasebni sektor	-1,2	1,2	1,0	1,8	1,5	2,3	2,2	4,5	0,2	1,2	1,1
Javni sektor	-3,0	0,7	2,6	2,4	1,5	1,3	3,7	7,9	-1,2	0,7	0,8

MENJAVA S TUJINO

Izvoz proizvodov in storitev	3,1	6,0	4,7	6,2	11,1	6,3	4,1	-8,7	8,6	7,3	5,5
Izvoz proizvodov	3,3	6,3	5,3	5,7	11,1	5,9	4,3	-5,6	8,7	5,7	4,8
Izvoz storitev	2,0	5,0	2,4	8,0	11,2	7,5	3,3	-20,2	8,0	14,5	8,4
Uvoz proizvodov in storitev	2,1	4,2	4,3	6,3	10,7	7,2	4,4	-10,2	8,8	8,1	6,1
Uvoz proizvodov	2,9	3,8	5,1	6,6	10,8	7,7	4,7	-8,9	9,1	7,4	5,8
Uvoz storitev	-2,3	6,1	0,1	4,7	10,6	4,8	3,3	-17,5	7,0	12,1	7,5

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
PLAČILNA BILANCA - plačilno bilančna statistika											
Saldo tekočega računa plačilne bilance v mio EUR	1.203	1.918	1.483	1.932	2.674	2.680	2.723	3.366	3.220	3.128	3.107
- delež v primerjavi z BDP v %	3,3	5,1	3,8	4,8	6,2	5,8	5,6	7,3	6,6	6,1	5,8
Saldo menjave s tujino v mio EUR	2.136	2.640	3.122	3.465	3.870	3.907	4.117	4.555	4.574	4.774	4.909
- delež v primerjavi z BDP v %	5,9	7,0	8,0	8,6	9,0	8,5	8,5	9,8	9,4	9,3	9,1
DOMAČE POVPRASEVANJE											
Končna potrošnja	-3,4	1,1	2,1	3,9	1,5	3,5	4,0	-6,7	3,5	3,8	2,5
Delež v BDP v %	75,7	73,9	72,8	73,0	71,0	70,3	70,8	69,5	69,1	68,5	68,0
v tem:											
Zasebna potrošnja	-3,9	1,6	2,0	4,4	1,9	3,6	4,8	-9,7	4,0	4,7	2,9
Delež v BDP v %	56,1	55,0	54,0	54,0	52,6	52,1	52,4	49,2	49,2	49,1	48,9
Državna potrošnja	-2,0	-0,2	2,3	2,4	0,4	3,0	1,7	1,8	2,4	1,7	1,4
Delež v BDP v %	19,6	18,9	18,8	19,0	18,4	18,2	18,4	20,4	19,9	19,4	19,1
Investicije v osnovna sredstva	3,4	-0,1	-1,2	-3,6	10,2	9,6	5,8	-4,1	9,0	8,0	6,5
Delež v BDP v %	19,6	19,1	18,7	17,4	18,3	19,2	19,6	19,9	21,1	21,9	22,7
TEČAJ IN CENE											
Razmerje USD za 1 EUR	1,328	1,329	1,110	1,107	1,129	1,181	1,120	1,141	1,208	1,208	1,208
Realni efektivni tečaj - deflator CPI ²	1,2	-0,2	-4,1	0,2	0,4	0,8	-0,3	-0,4	-0,2	-0,5	-0,2
Inflacija (konec leta), v % ³	0,7	0,2	-0,4	0,5	1,7	1,4	1,8	-1,1	1,1	1,5	2,0
Inflacija (povprečje leta), v % ³	1,8	0,2	-0,5	-0,1	1,4	1,7	1,6	-0,1	0,8	1,2	1,7
Cena nafte Brent v USD / sodček	108,6	98,9	52,4	44,8	54,3	71,0	64,3	41,8	58,6	55,3	53,3

Vir podatkov: SURS, BS, Eurostat, preračuni, napoved UMAR.
¹ Merjeno v standardih kupne moči (PPS).
² Rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno.
³ Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin.
* V Pomladanski napovedi smo upoštevali metodološko specifično glede poročanja plač (ki ne upoštevajo nadomestil države), ki vpliva na gibanja plač, izkazana s statističnimi podatki v letih 2020, 2021 in 2022, zato podatki bruto plač med to napovedjo in ostalimi našimi napovedmi oziroma scenarijem (razen s Poletno, Jesensko in Zimsko napovedjo 2020), niso neposredno primerljivi.

Tabela 2a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod tekoče cene, mio EUR

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
		napoved										
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	718,6	759,1	814,6	800,8	782,7	1.028,9	970,7	940,9	896,9	894,1	888,3
BCDE	Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	8.363,0	8.736,8	9.080,9	9.492,3	10.185,8	10.683,8	11.447,7	10.894,8	11.531,7	12.178,7	12.697,7
	od tega: C Predelovalne dejavnosti	6.984,6	7.385,1	7.747,0	8.156,2	8.852,5	9.311,7	9.981,2	9.470,7	10.029,7	10.621,5	11.083,6
F	Gradbeništvo	1.657,9	1.852,3	1.808,3	1.817,8	2.012,2	2.286,7	2.531,8	2.576,1	2.858,7	3.141,0	3.443,4
GHI	Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	6.303,8	6.497,2	6.852,4	7.251,2	7.803,1	8.408,0	8.812,5	7.859,4	8.358,5	8.911,3	9.443,1
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.321,2	1.391,5	1.357,4	1.388,2	1.486,1	1.543,2	1.726,2	1.740,7	1.817,5	1.966,5	2.125,8
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.257,6	1.304,1	1.362,2	1.337,5	1.406,2	1.514,3	1.604,5	1.632,8	1.575,2	1.660,1	1.749,2
L	Poslovanje z nepremičninami	2.572,5	2.529,9	2.652,9	2.771,4	2.874,9	2.990,3	3.070,6	3.042,7	3.028,8	3.141,0	3.255,7
MN	Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3.011,0	3.222,7	3.346,6	3.459,3	3.794,9	4.092,3	4.204,9	3.934,8	4.143,2	4.417,6	4.708,4
OPQ	Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	5.446,7	5.389,7	5.469,2	5.805,9	6.086,7	6.416,1	6.915,2	7.367,7	7.626,2	7.880,5	8.222,3
RST	Druge storitvene dejavnosti	856,5	848,9	847,2	905,0	939,8	982,2	1.059,0	861,3	920,6	1.180,9	1.264,9
1. DODANA VREDNOST		31.508,8	32.532,0	33.591,7	35.029,6	37.372,2	39.945,7	42.343,2	40.851,1	42.757,2	45.371,9	47.798,7
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE		4.945,6	5.102,3	5.260,9	5.413,7	5.636,9	5.916,9	6.049,4	5.446,1	5.695,3	5.973,2	6.227,4
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		36.454,3	37.634,3	38.852,6	40.443,2	43.009,1	45.862,6	48.392,6	46.297,2	48.452,5	51.345,1	54.026,1

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

deleži v % BDP (tekoče cene)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
										napoved		
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	2,0	2,0	2,1	2,0	1,8	2,2	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
BCDE	Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	22,9	23,2	23,4	23,5	23,7	23,3	23,7	23,5	23,8	23,9	23,6
	od tega: C Predelovalne dejavnosti	19,2	19,6	19,9	20,2	20,6	20,3	20,6	20,5	20,7	20,8	20,6
F	Gradbeništvo	4,5	4,9	4,7	4,5	4,7	5,0	5,2	5,6	5,9	6,2	6,4
GHI	Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	17,3	17,3	17,6	17,9	18,1	18,3	18,2	17,0	17,3	17,5	17,6
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	3,6	3,7	3,5	3,4	3,5	3,4	3,6	3,8	3,8	3,9	4,0
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3,4	3,5	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,5	3,3	3,3	3,3
L	Poslovanje z nepremičninami	7,1	6,7	6,8	6,9	6,7	6,5	6,3	6,6	6,3	6,2	6,1
MN	Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	8,3	8,6	8,6	8,6	8,8	8,9	8,7	8,5	8,6	8,7	8,8
OPQ	Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	14,9	14,3	14,1	14,4	14,2	14,0	14,3	15,9	15,7	15,3	15,2
RST	Druge storitvene dejavnosti	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1	2,2	1,9	1,9	2,3	2,4
1. DODANA VREDNOST		86,4	86,4	86,5	86,6	86,9	87,1	87,5	88,2	88,2	88,4	88,5
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE		13,6	13,6	13,5	13,4	13,1	12,9	12,5	11,8	11,8	11,6	11,5
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

mio EUR

	stalne cene preteklega leta								stalne cene 2020		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	704,8	733,0	858,7	803,3	760,0	968,3	995,7	943,4	959,7	969,8	979,5
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	8.078,2	8.695,4	8.891,7	9.543,7	10.155,6	10.479,2	11.336,3	10.889,3	11.504,9	11.970,8	12.300,1
od tega: C Predelovalne dejavnosti	6.740,2	7.300,8	7.593,1	8.177,8	8.795,0	9.098,7	10.009,5	9.530,1	10.010,5	10.421,0	10.733,6
F Gradbeništvo	1.652,1	1.820,9	1.792,9	1.748,8	1.947,5	2.175,3	2.449,8	2.517,9	2.809,2	3.035,4	3.246,4
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	6.261,0	6.522,2	6.858,4	7.235,4	7.815,9	8.277,1	8.687,1	7.813,6	8.389,1	8.905,0	9.256,8
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.366,6	1.383,8	1.419,0	1.351,6	1.451,4	1.551,8	1.705,6	1.717,8	1.819,0	1.910,9	2.015,1
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.325,1	1.239,6	1.261,4	1.397,8	1.330,2	1.417,4	1.583,3	1.696,4	1.583,8	1.632,1	1.696,6
L Poslovanje z nepremičninami	2.409,6	2.605,0	2.534,5	2.651,8	2.817,3	2.922,6	3.024,4	3.095,7	3.074,6	3.106,9	3.136,5
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.999,7	3.287,1	3.373,6	3.453,2	3.705,2	4.052,9	4.000,7	3.839,0	4.131,5	4.340,2	4.550,7
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	5.592,5	5.460,5	5.400,5	5.603,0	5.916,9	6.198,6	6.514,7	6.891,2	7.533,5	7.672,9	7.784,3
RST Druge storitvene dejavnosti	865,8	847,1	842,5	891,0	920,5	958,0	1.025,9	849,3	930,2	1.079,5	1.154,5
1. DODANA VREDNOST	31.255,6	32.594,5	33.233,0	34.679,6	36.820,4	39.001,4	41.323,6	40.253,9	42.735,6	44.623,5	46.120,5
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	4.624,6	4.868,9	5.233,0	5.413,1	5.561,5	5.893,5	5.999,4	5.461,5	5.682,4	5.910,3	6.089,1
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	35.880,1	37.463,4	38.466,0	40.092,8	42.381,9	44.894,9	47.323,0	45.715,4	48.418,0	50.533,8	52.209,6

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod realne stopnje rasti v %

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	-1,0	2,0	13,1	-1,4	-5,1	23,7	-3,2	-2,8	2,0	1,0	1,0
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	-0,4	4,0	1,8	5,1	7,0	2,9	6,1	-4,9	5,6	4,0	2,8
od tega: C Predelovalne dejavnosti	-0,7	4,5	2,8	5,6	7,8	2,8	7,5	-4,5	5,7	4,1	3,0
F Gradbeništvo	-9,2	9,8	-3,2	-3,3	7,1	8,1	7,1	-0,5	9,0	8,0	7,0
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	0,3	3,5	5,6	5,6	7,8	6,1	3,3	-11,3	6,7	6,1	4,0
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1,4	4,7	2,0	-0,4	4,6	4,4	10,5	-0,5	4,5	5,0	5,5
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	-2,8	-1,4	-3,3	2,6	-0,5	0,8	4,6	5,7	-3,0	3,0	4,0
L Poslovanje z nepremičninami	0,4	1,3	0,2	0,0	1,7	1,7	1,1	0,8	1,0	1,0	1,0
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	0,5	9,2	4,7	3,2	7,1	6,8	-2,2	-8,7	5,0	5,0	4,9
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	-0,7	0,3	0,2	2,4	1,9	1,8	1,5	-0,3	2,2	1,9	1,5
RST Druge storitvene dejavnosti	0,3	-1,1	-0,8	5,2	1,6	1,9	4,4	-19,8	8,0	16,0	7,0
1. DODANA VREDNOST	-0,7	3,4	2,2	3,2	5,1	4,4	3,4	-4,9	4,6	4,4	3,4
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	-3,2	-1,5	2,6	2,9	2,7	4,6	1,4	-9,7	4,3	4,0	3,0
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	-1,0	2,8	2,2	3,2	4,8	4,4	3,2	-5,5	4,6	4,4	3,3

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 4a: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda tekoče cene, mio EUR

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
1. Sredstva za zaposlene	18.073,4	18.408,0	18.935,4	19.966,0	21.240,7	22.817,1	24.583,6	24.858,3	25.792,5	26.672,5	27.782,3
Bruto plače in prejemki	15.479,2	15.792,6	16.223,9	17.167,0	18.264,9	19.607,0	21.132,0	21.348,4	22.150,7	22.906,4	23.859,6
Socialni prispevki delodajalcev	2.594,2	2.615,4	2.711,5	2.799,0	2.975,8	3.210,1	3.451,6	3.509,9	3.641,8	3.766,0	3.922,7
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	5.474,7	5.638,3	5.799,1	5.959,8	6.191,9	6.492,9	6.692,5	6.045,1	6.329,5	6.639,4	6.909,7
3. Subvencije na proizvodnjo	673,7	581,5	528,1	548,1	575,3	604,6	630,6	2.170,7	1.350,0	839,0	876,0
4. Bruto poslovni presežek / raznovrstni dohodek	13.580,0	14.169,5	14.646,4	15.065,5	16.151,9	17.157,2	17.747,1	17.564,6	17.680,4	18.872,2	20.210,0
5. Bruto domači proizvod (5=1+2-3+4)	36.454,3	37.634,3	38.852,6	40.443,2	43.009,1	45.862,6	48.392,6	46.297,2	48.452,5	51.345,1	54.026,1

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 4b: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda struktura v % (tekoče cene)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
1. Sredstva za zaposlene	49,6	48,9	48,7	49,4	49,4	49,8	50,8	53,7	53,2	51,9	51,4
Bruto plače in prejemki	42,5	42,0	41,8	42,4	42,5	42,8	43,7	46,1	45,7	44,6	44,2
Socialni prispevki delodajalcev	7,1	6,9	7,0	6,9	6,9	7,0	7,1	7,6	7,5	7,3	7,3
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	15,0	15,0	14,9	14,7	14,4	14,2	13,8	13,1	13,1	12,9	12,8
3. Subvencije na proizvodnjo	1,8	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	4,7	2,8	1,6	1,6
4. Bruto poslovni presežek / raznovrstni dohodek	37,3	37,7	37,7	37,3	37,6	37,4	36,7	37,9	36,5	36,8	37,4
5. Bruto domači proizvod (5=1+2-3+4)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
										napoved	
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	36.454,3	37.634,3	38.852,6	40.443,2	43.009,1	45.862,6	48.392,6	46.297,2	48.452,5	51.345,1	54.026,1
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	27.055,1	28.659,2	29.974,3	31.383,2	35.752,4	38.889,5	40.525,5	36.439,6	40.272,5	43.662,8	46.516,0
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	25.350,3	26.117,4	26.865,5	27.929,9	31.892,4	34.996,2	36.432,0	31.866,0	35.679,0	38.923,5	41.642,5
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	1.704,8	2.541,7	3.108,8	3.453,3	3.860,0	3.893,3	4.093,5	4.573,6	4.593,4	4.739,3	4.873,5
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	34.749,5	35.092,6	35.743,8	36.989,9	39.149,1	41.969,3	44.299,1	41.723,6	43.859,0	46.605,8	49.152,6
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	27.609,3	27.801,3	28.298,3	29.537,5	30.527,2	32.255,6	34.272,3	32.189,7	33.464,2	35.186,8	36.729,3
7 ZASEBNA POTROŠNJA	20.449,4	20.692,9	20.985,0	21.838,9	22.602,7	23.889,3	25.366,8	22.755,1	23.822,7	25.229,7	26.411,3
- gospodinjstva	20.107,0	20.339,1	20.640,2	21.475,4	22.223,0	23.483,5	24.936,9	22.344,7	23.401,2	24.790,3	25.955,5
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	342,4	353,8	344,8	363,5	379,7	405,8	429,9	410,4	421,5	439,4	455,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	7.159,9	7.108,4	7.313,3	7.698,6	7.924,5	8.366,3	8.905,4	9.434,6	9.641,5	9.957,1	10.318,0
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	7.140,2	7.291,3	7.445,6	7.452,4	8.622,0	9.713,7	10.026,8	9.533,9	10.394,9	11.419,0	12.423,3
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	7.157,3	7.191,0	7.247,8	7.028,7	7.877,4	8.821,6	9.503,0	9.206,6	10.215,8	11.248,6	12.237,1
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	-17,1	100,3	197,8	423,8	744,6	892,1	523,8	327,3	179,0	170,4	186,1

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

struktura v % (tekoče cene)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
										napoved	
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	74,2	76,2	77,1	77,6	83,1	84,8	83,7	78,7	83,1	85,0	86,1
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	69,5	69,4	69,1	69,1	74,2	76,3	75,3	68,8	73,6	75,8	77,1
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	4,7	6,8	8,0	8,5	9,0	8,5	8,5	9,9	9,5	9,2	9,0
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	95,3	93,2	92,0	91,5	91,0	91,5	91,5	90,1	90,5	90,8	91,0
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	75,7	73,9	72,8	73,0	71,0	70,3	70,8	69,5	69,1	68,5	68,0
7 ZASEBNA POTROŠNJA	56,1	55,0	54,0	54,0	52,6	52,1	52,4	49,2	49,2	49,1	48,9
- gospodinjstva	55,2	54,0	53,1	53,1	51,7	51,2	51,5	48,3	48,3	48,3	48,0
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	19,6	18,9	18,8	19,0	18,4	18,2	18,4	20,4	19,9	19,4	19,1
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	19,6	19,4	19,2	18,4	20,0	21,2	20,7	20,6	21,5	22,2	23,0
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	19,6	19,1	18,7	17,4	18,3	19,2	19,6	19,9	21,1	21,9	22,7
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	0,0	0,3	0,5	1,0	1,7	1,9	1,1	0,7	0,4	0,3	0,3

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 6a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

mio EUR

	stalne cene preteklega leta								stalne cene 2020		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	napoved										
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	35.880,1	37.463,4	38.466,0	40.092,8	42.381,9	44.894,9	47.323,0	45.715,4	48.418,0	50.533,8	52.209,6
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	27.234,8	28.681,3	30.018,0	31.821,7	34.871,2	37.991,1	40.476,9	37.011,6	39.562,2	42.443,2	44.795,4
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	25.725,4	26.404,1	27.245,3	28.555,1	30.929,3	34.192,5	36.552,9	32.704,2	34.676,5	37.490,6	39.761,1
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	1.509,4	2.277,2	2.772,6	3.266,7	3.941,8	3.798,5	3.924,0	4.307,4	4.885,6	4.952,6	5.034,4
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	34.370,7	35.186,3	35.693,4	36.826,1	38.440,0	41.096,3	43.399,0	41.408,0	43.532,4	45.581,2	47.175,2
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	27.255,5	27.923,8	28.387,8	29.408,8	29.972,3	31.586,5	33.543,6	31.959,7	33.318,1	34.577,7	35.446,4
7 ZASEBNA POTROŠNJA	20.020,4	20.781,5	21.112,7	21.918,4	22.243,9	23.426,5	25.031,7	22.897,0	23.657,1	24.757,2	25.483,5
- gospodinjstva	19.677,9	20.427,7	20.769,2	21.559,8	21.871,6	23.028,6	24.615,8	22.495,4	23.238,5	24.326,0	25.043,7
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	342,5	353,8	343,5	358,6	372,3	397,9	415,9	401,6	418,6	431,2	439,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	7.235,1	7.142,3	7.275,1	7.490,4	7.728,4	8.160,0	8.511,9	9.062,7	9.661,0	9.820,5	9.962,9
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	7.115,3	7.262,4	7.305,6	7.417,3	8.467,7	9.509,8	9.855,4	9.448,3	10.214,2	11.003,5	11.728,8
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	7.136,3	7.152,8	7.103,8	6.987,6	7.744,1	8.637,1	9.336,5	9.116,0	10.035,2	10.833,1	11.542,7
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	-21,0	109,6	201,8	429,7	723,6	872,7	518,8	332,3	179,0	170,4	186,1

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 6b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

realne stopnje rasti v %

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	napoved										
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	-1,0	2,8	2,2	3,2	4,8	4,4	3,2	-5,5	4,6	4,4	3,3
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	3,1	6,0	4,7	6,2	11,1	6,3	4,1	-8,7	8,6	7,3	5,5
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	2,1	4,2	4,3	6,3	10,7	7,2	4,4	-10,2	8,8	8,1	6,1
4 SALDO menjave s tujino ¹	0,8	1,6	0,6	0,4	1,2	-0,1	0,1	0,4	0,7	0,1	0,2
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	-1,9	1,3	1,7	3,0	3,9	5,0	3,4	-6,5	4,3	4,7	3,5
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	-3,4	1,1	2,1	3,9	1,5	3,5	4,0	-6,7	3,5	3,8	2,5
7 ZASEBNA POTROŠNJA	-3,9	1,6	2,0	4,4	1,9	3,6	4,8	-9,7	4,0	4,7	2,9
- gospodinjstva	-4,0	1,6	2,1	4,5	1,8	3,6	4,8	-9,8	4,0	4,7	2,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	1,5	3,3	-2,9	4,0	2,4	4,8	2,5	-6,6	2,0	3,0	2,0
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	-2,0	-0,2	2,3	2,4	0,4	3,0	1,7	1,8	2,4	1,7	1,4
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	4,6	1,7	0,2	-0,4	13,6	10,3	1,5	-5,8	7,1	7,7	6,6
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	3,4	-0,1	-1,2	-3,6	10,2	9,6	5,8	-4,1	9,0	8,0	6,5
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI ¹	0,2	0,3	0,3	0,6	0,7	0,3	-0,8	-0,4	-0,3	0,0	0,0

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Opomba: ¹ Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 7: Plačilna bilanca - plačilno bilančna statistika

mio EUR

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
I. TEKOČI RAČUN	1.203	1.918	1.483	1.932	2.674	2.680	2.723	3.366	3.220	3.128	3.107
1. BLAGO	714	1.175	1.476	1.524	1.617	1.282	1.330	2.529	2.327	2.049	1.878
1.1. Izvoz blaga	21.652	22.860	23.948	24.883	28.372	30.817	32.013	29.627	32.848	35.076	37.087
1.2. Uvoz blaga	20.938	21.685	22.471	23.360	26.756	29.535	30.682	27.098	30.521	33.027	35.208
2. STORITVE	1.422	1.465	1.646	1.941	2.254	2.625	2.787	2.026	2.247	2.725	3.031
2.1. Izvoz storitev	5.368	5.710	5.952	6.517	7.394	8.104	8.548	6.853	7.468	8.664	9.498
- Transport	1.398	1.529	1.654	1.839	2.164	2.438	2.503	2.322	2.507	2.654	2.804
- Potovanja	2.094	2.140	2.162	2.271	2.523	2.704	2.752	1.075	1.282	1.974	2.301
- Ostalo	1.877	2.041	2.136	2.407	2.706	2.962	3.293	3.456	3.679	4.036	4.393
2.2. Uvoz storitev	3.946	4.245	4.306	4.575	5.140	5.478	5.762	4.827	5.221	5.940	6.468
- Transport	738	814	846	917	1.098	1.106	1.185	1.115	1.195	1.267	1.342
- Potovanja	1.068	1.119	1.109	1.176	1.322	1.483	1.500	613	774	1.179	1.349
- Ostalo	2.140	2.311	2.351	2.482	2.720	2.889	3.077	3.100	3.252	3.494	3.777
1., 2. BLAGO IN STORITVE	2.136	2.640	3.122	3.465	3.870	3.907	4.117	4.555	4.574	4.774	4.909
Izvoz blaga in storitev	27.020	28.570	29.900	31.400	35.766	38.921	40.561	36.480	40.316	43.741	46.585
Uvoz blaga in storitev	24.884	25.930	26.778	27.935	31.896	35.014	36.444	31.925	35.742	38.967	41.676
3. PRIMARNI DOHODKI	-562	-437	-1.256	-1.139	-879	-819	-853	-662	-776	-968	-1.074
3.1. Prejemki	590	888	1.070	1.259	1.381	1.578	1.701	1.620	1.713	1.817	1.924
- Od dela	205	238	302	355	385	431	480	422	430	445	460
- Od kapitala	54	368	511	637	703	802	843	757	758	855	893
- Ostali primarni dohodki	331	282	258	267	293	345	378	440	524	517	572
3.2. Izdatki	1.152	1.326	2.326	2.398	2.260	2.397	2.554	2.281	2.489	2.785	2.998
- Od dela	105	118	126	132	149	173	195	171	174	188	201
- Od kapitala	917	1.063	2.057	2.081	1.929	2.020	2.148	1.918	2.102	2.375	2.573
- Ostali primarni dohodki	130	144	143	184	182	204	211	192	212	221	224
4. SEKUNDARNI DOHODKI	-371	-285	-384	-394	-317	-408	-541	-528	-578	-678	-728
4.1. Prejemki	629	706	730	713	828	793	805	851	855	795	793
4.2. Izdatki	1.000	991	1.114	1.107	1.145	1.201	1.346	1.379	1.433	1.473	1.521
II. KAPITALSKI RAČUN	162	79	412	-307	-324	-225	-187	-217			
1. Bruto pridobitve/ odtujitve neproizvedenih nefinančnih imetij	-10	-24	-37	-45	-76	-47	-24	-66			
2. Kapitalski transferji	172	102	449	-262	-248	-178	-163	-151			
III. FINANČNI RAČUN	1.619	2.276	1.779	1.184	2.112	2.524	2.454	2.175			
1. Neposredne naložbe	-47	-584	-1.269	-864	-495	-934	-748	12			
- Imetja	24	155	292	434	570	373	773	692			
- Obveznosti	71	739	1.560	1.298	1.065	1.307	1.521	680			
2. Naložbe v vrednostne papirje	-4.097	-3.951	3.039	5.024	2.990	744	791	-1.775			
3. Finančni derivativi	27	-51	-98	-270	-185	-81	-163	27			
4. Ostale naložbe	5.731	6.773	219	-2.610	-287	2.743	2.537	3.745			
4.1. Imetja	920	4.812	-643	-2.216	-1.372	2.039	3.424	5.023			
4.2. Obveznosti	-4.812	-1.961	-862	395	-1.085	-704	887	1.279			
5. Rezervna imetja	5	89	-113	-97	89	52	37	167			
IV. NETO NAPAKE IN IZPUSTITVE	255	279	-116	-441	-239	69	-81	-973			

Vir podatkov: BS, napoved UMAR.
Opomba: Metodologija plačilne bilance temelji na priporočilih šeste izdaje Priročnika za izdelavo plačilne bilance, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position).

Tabela 8: Kazalniki trga dela

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
									napoved		
PONUDBA NA TRGU DELA											
Stopnja aktivnosti (20-64 let, v %)	74,9	75,1	76,0	76,2	78,6	79,5	79,9	80,0*	80,6	81,7	82,8
Aktivno prebivalstvo po ADS (v tisoč)	1.008	1.015	1.008	995	1.027	1.033	1.028	1.030*	1.037	1.051	1.064
- letna rast (v %)	-0,6	0,7	-0,7	-1,3	3,2	0,7	-0,5	0,2*	0,7	1,3	1,2
ZAPOSLENOST IN BREZPOSELNOST											
Zaposlenost po nacionalnih računih (v tisoč)	927,7	931,7	943,9	961,2	989,6	1.021,3	1.046,7	1036,6	1.044,6	1.060,6	1.076,9
- letna rast (v %)	-1,1	0,4	1,3	1,8	3,0	3,2	2,5	-1,0	0,8	1,5	1,5
Delovno aktivni po ADS (v tisoč)	906,0	917,0	917,6	915,1	959,0	980,5	982,4	978,3	985,8	1.000,8	1.016,3
- letna rast (v %)	-1,9	1,2	0,1	-0,3	4,8	2,2	0,2	-0,4	0,8	1,5	1,5
Stopnja delovne aktivnosti (20-64 let, v %)	67,2	67,8	69,1	70,1	73,4	75,4	76,4	76,0*	76,6	77,9	79,1
Formalno delovno aktivni (v tisoč) **	793,6	797,8	804,6	817,2	845,5	872,8	894,2	888,9	896,1	910,2	924,7
- letna rast (v %)	-2,0	0,5	0,9	1,6	3,5	3,2	2,5	-0,6	0,8	1,6	1,6
od teh osebe v delovnem razmerju (v tisoč)	698,7	703,0	713,1	730,5	755,3	780,2	801,9	794,6	800,4	813,2	826,5
- letna rast (v %)	-2,6	0,6	1,4	2,4	3,4	3,3	2,8	-0,9	0,7	1,6	1,6
od teh samozaposleni (v tisoč)	94,9	94,8	91,6	86,7	90,2	92,6	92,3	94,3	95,7	96,9	98,2
- letna rast (v %)	2,1	-0,1	-3,4	-5,3	4,0	2,7	-0,3	2,1	1,5	1,3	1,3
Brezposelni po ADS (v tisoč)	101,8	98,0	90,5	79,7	67,5	52,8	45,7	51,5	51,4	49,9	47,3
- letna rast (v %)	13,5	-3,7	-7,7	-11,9	-15,3	-21,8	-13,4	12,7	-0,2	-2,9	-5,2
Registrirani brezposelni (v tisoč)	119,8	120,1	112,7	103,2	88,6	78,5	74,2	85,0	83,1	80,7	76,5
- letna rast (v %)	8,8	0,2	-6,1	-8,5	-14,1	-11,5	-5,5	14,6	-2,2	-2,9	-5,2
Stopnja brezposelnosti po ADS (v %)	10,1	9,7	9,0	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0	5,0	4,8	4,5
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	13,1	13,1	12,3	11,2	9,5	8,2	7,7	8,7	8,5	8,1	7,6

Vir: SURS, ZRSZ; Eurostat; napoved UMAR in Eurostat
Opombi: *Vrednosti za leto 2020 so ocena UMAR, saj podrobni podatki (za starostne skupine) v času izdelave napovedi še niso bili na voljo. ** Po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva, vključno z oceno samostojnih kmetov.

Tabela 9: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti

letne stopnje rasti v %

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	napoved										
Efektivni tečaj ¹											
Nominalno	0,9	0,2	-3,0	0,9	0,5	0,8	-0,4	0,8	0,2	0,0	0,0
Realno - deflator cene življenjskih potrebščin	1,2	-0,2	-4,1	0,2	0,4	0,8	-0,3	-0,4	-0,2	-0,5	-0,2
Realno - deflator stroški dela na enoto proizvoda	-0,1	-1,4	-3,4	1,1	0,1	1,1	1,2	2,8	0,1	-1,8	-0,8

Komponente stroškov dela na enoto proizvoda

Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	0,4	-1,1	0,6	1,8	1,2	2,7	4,2	7,2	-0,8	-1,0	0,7
Sredstva za zaposlene na zaposlenega, nominalno	0,5	1,2	1,5	3,1	3,0	3,9	4,9	2,2	2,9	1,8	2,5
Produktivnost dela, realno ²	0,1	2,3	0,9	1,3	1,8	1,1	0,7	-4,6	3,8	2,8	1,7
Realni stroški dela na enoto proizvoda	-1,2	-1,5	-0,4	0,9	-0,3	0,6	1,9	5,8	-1,5	-2,5	-1,1
Produktivnost dela, nominalno ³	1,7	2,8	1,9	2,2	3,3	3,3	3,0	-3,4	4,5	4,4	3,6

Vir podatkov: SURS statistika nacionalnih računov, ECB, Consensus Forecasts, Evropska komisija, napoved in preračuni UMAR.
Opombe: ¹ Harmonizirani efektivni tečaj do 37 trgovinskih partneric: 19 držav zunaj evrskega območja in 18 držav evrskega območja; rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno. ² Bruto domači proizvod na zaposlenega, v stalnih cenah; ³ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v tekočih cenah.

■ Tabela 10a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

tekoče cene, v mio EUR

BILANCA PRIHODKOV	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 predhodno
I. SKUPAJ PRIHODKI	14.728	15.494	15.714	15.842	16.803	18.594	19.232	18.531
DAVČNI PRIHODKI	12.648	13.193	13.746	14.240	15.162	16.225	17.179	16.461
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	2.137	2.386	2.585	2.681	2.967	3.296	3.614	3.262
Dohodnina	1.868	1.916	1.986	2.079	2.197	2.447	2.592	2.487
Davek od dohodkov pravnih oseb	265	468	595	599	766	846	997	773
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	5.127	5.272	5.474	5.721	6.092	6.550	7.021	7.285
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	23	20	20	20	21	22	23	22
DAVKI NA PREMOŽENJE	254	245	238	256	274	278	296	287
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	5.027	5.191	5.347	5.433	5.723	5.989	6.127	5.493
Davek na dodano vrednost	3.029	3.153	3.229	3.272	3.504	3.757	3.872	3.528
Trošarine	1.491	1.491	1.515	1.551	1.585	1.560	1.543	1.314
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	77	78	82	82	83	90	99	102
DRUGI DAVKI	1	0	1	48	1	0	-1	10
NEDAVČNI PRIHODKI	989	1.184	956	963	1.089	1.351	1.114	1.121
KAPITALSKI PRIHODKI	67	53	96	96	91	153	136	146
DONACIJE	33	19	12	10	9	12	14	17
TRANSFERNI PRIHODKI	53	5	21	51	52	56	58	55
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	938	1.040	882	481	399	797	731	731

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

■ Tabela 10b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA PRIHODKOV	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. SKUPAJ PRIHODKI	40,4	41,2	40,4	39,2	39,1	40,5	39,7	40,0
DAVČNI PRIHODKI	34,7	35,1	35,4	35,2	35,3	35,4	35,5	35,6
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	5,9	6,3	6,7	6,6	6,9	7,2	7,5	7,0
Dohodnina	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,3	5,4	5,4
Davek od dohodkov pravnih oseb	0,7	1,2	1,5	1,5	1,8	1,8	2,1	1,7
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,1	14,0	14,1	14,1	14,2	14,3	14,5	15,7
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DAVKI NA PREMOŽENJE	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13,8	13,8	13,8	13,4	13,3	13,1	12,7	11,9
Davek na dodano vrednost	8,3	8,4	8,3	8,1	8,1	8,2	8,0	7,6
Trošarine	4,1	4,0	3,9	3,8	3,7	3,4	3,2	2,8
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
DRUGI DAVKI	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
NEDAVČNI PRIHODKI	2,7	3,1	2,5	2,4	2,5	2,9	2,3	2,4
KAPITALSKI PRIHODKI	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
DONACIJE	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TRANSFERNI PRIHODKI	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	2,6	2,8	2,3	1,2	0,9	1,7	1,5	1,6

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ, SURS, Temeljni agregati nacionalnih računov.

/// Tabela 11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

tekoče cene, mio EUR

BILANCA ODHODKOV	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 predhodno
II. SKUPAJ ODHODKI	16.286	16.755	16.956	16.497	17.102	18.067	18.969	22.074
TEKOČI ODHODKI	6.838	7.043	7.168	7.407	7.733	7.966	8.228	9.129
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	3.114	3.116	3.124	3.278	3.406	3.583	3.837	4.283
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	503	494	486	508	533	585	634	680
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	2.239	2.233	2.311	2.371	2.627	2.634	2.728	3.024
PLAČILA OBRESTI	840	1.097	1.043	1.074	985	868	791	778
REZERVE	143	103	204	176	183	297	238	364
TEKOČI TRANSFERI	7.671	7.592	7.540	7.700	7.913	8.237	8.704	10.865
SUBVENCJE	520	467	399	397	425	444	468	1.449
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	6.343	6.335	6.371	6.496	6.665	6.926	7.324	8.251
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	809	789	770	807	822	867	912	1.165
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	1.351	1.717	1.815	962	1.078	1.432	1.527	1.554
INVESTICIJSKI ODHODKI	1.032	1.451	1.520	784	891	1.160	1.253	1.230
INVESTICIJSKI TRANSFERI	319	266	295	178	187	272	274	324
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	425	403	433	427	378	433	510	526
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-1.558	-1.261	-1.242	-654	-299	526	263	-3.542

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

/// Tabela 11b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA ODHODKOV	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
II. SKUPAJ ODHODKI	44,7	44,5	43,6	40,8	39,8	39,4	39,2	47,7
TEKOČI ODHODKI	18,8	18,7	18,5	18,3	18,0	17,4	17,0	19,7
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	8,5	8,3	8,0	8,1	7,9	7,8	7,9	9,3
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	1,3	1,3	1,5
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	6,1	5,9	5,9	5,9	6,1	5,7	5,6	6,5
PLAČILA OBRESTI	2,3	2,9	2,7	2,7	2,3	1,9	1,6	1,7
REZERVE	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4	0,6	0,5	0,8
TEKOČI TRANSFERI	21,0	20,2	19,4	19,0	18,4	18,0	18,0	23,5
SUBVENCJE	1,4	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	3,1
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	17,4	16,8	16,4	16,1	15,5	15,1	15,1	17,8
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	2,5
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	3,7	4,6	4,7	2,4	2,5	3,1	3,2	3,4
INVESTICIJSKI ODHODKI	2,8	3,9	3,9	1,9	2,1	2,5	2,6	2,7
INVESTICIJSKI TRANSFERI	0,9	0,7	0,8	0,4	0,4	0,6	0,6	0,7
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9	0,9	1,1	1,1
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-4,3	-3,4	-3,2	-1,6	-0,7	1,1	0,5	-7,7

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ; SURS, Temeljni agregati nacionalnih računov.

■ Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

1. Aritmetično povprečje napak, ME		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt	Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt
UMAR	2002-2013	1,78	1,34	0,38	0,09	-0,23	0,08	-0,33	0,14
	2002-2014	1,45	0,98	0,18	0,04	-0,11	0,20	-0,30	0,13
	2002-2015	1,19	0,81	0,14	0,02	0,02	0,27	-0,25	0,13
	2002-2016	1,08	0,75	0,07	0,01	0,09	0,31	-0,25	0,13
	2002-2017	0,85	0,57	-0,02	-0,03	0,07	0,29	-0,21	0,13
	2002-2018	0,72	0,50	0,02	-0,04	0,06	0,26	-0,22	0,13
	2002-2019	0,76	0,54	0,07	-0,01	0,07	0,27	-0,21	0,13
	2002-2020	n.p.	n.p.	-0,04	-0,07	n.p.	n.p.	-0,17	0,14
BS	2002-2013	1,64	1,27	0,46	0,07	-0,37	-0,27	-0,22	0,08
	2002-2014	1,35	0,92	0,27	-0,02	-0,26	-0,14	-0,20	0,08
	2002-2015	1,15	0,74	0,20	-0,04	-0,09	-0,03	-0,14	0,09
	2002-2016	1,03	0,65	0,15	-0,05	0,00	0,05	-0,13	0,08
	2002-2017	0,81	0,45	0,04	-0,07	-0,01	0,04	-0,11	0,07
	2002-2018	0,68	0,41	0,05	-0,08	-0,03	0,00	-0,10	0,07
	2002-2019	0,72	0,44	0,09	-0,07	0,00	0,03	-0,10	0,07
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,03	-0,17	n.p.	n.p.	-0,08	0,07
GZS	2002-2013	1,68	1,13	0,33	0,02	-0,14	-0,03	-0,05	0,03
	2002-2014	1,35	0,75	0,13	-0,06	0,00	0,10	0,02	0,08
	2002-2015	1,14	0,57	0,06	-0,09	0,15	0,24	0,06	0,08
	2002-2016	1,01	0,49	0,03	-0,09	0,15	0,32	0,05	0,07
	2002-2017	0,78	0,29	n.p.	n.p.	0,13	0,29	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	-0,01	-0,11	n.p.	n.p.	0,06	0,08
	2002-2019	0,78	0,29	0,02	-0,07	0,13	0,29	0,08	0,08
	2002-2020	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
EK	2002-2013	1,51	1,11	0,33	-0,09	-0,11	0,03	-0,11	0,09
	2002-2014	1,18	0,75	0,16	-0,10	-0,02	0,14	-0,07	0,09
	2002-2015	0,99	0,61	0,11	-0,11	0,12	0,26	-0,01	0,09
	2002-2016	0,90	0,53	0,05	-0,13	0,24	0,30	-0,01	0,10
	2002-2017	0,68	0,34	-0,06	-0,14	0,22	0,28	-0,01	0,10
	2002-2018	0,55	0,29	-0,05	-0,14	0,20	0,24	-0,01	0,10
	2002-2019	0,59	0,33	-0,01	-0,12	0,21	0,26	-0,01	0,10
	2002-2020	n.p.	n.p.	-0,08	-0,20	n.p.	n.p.	0,03	0,11
MDS	2002-2013	1,63	1,32	0,39	0,08	-0,18	-0,20	-0,35	0,01
	2002-2014	1,42	0,91	0,18	-0,02	-0,04	-0,06	-0,24	0,03
	2002-2015	1,18	0,74	0,11	-0,06	0,12	0,05	-0,22	0,04
	2002-2016	1,06	0,64	0,06	-0,07	0,16	0,10	-0,19	0,02
	2002-2017	0,81	0,40	-0,10	-0,13	0,12	0,07	-0,18	0,03
	2002-2018	0,61	0,26	-0,12	-0,12	0,13	0,07	-0,17	0,05
	2002-2019	0,62	0,30	-0,06	-0,08	0,15	0,08	-0,17	0,06
	2002-2020	n.p.	n.p.	-0,19	-0,14	n.p.	n.p.	-0,14	0,08
WIIW	2002-2013	1,59	1,59	0,76	0,04	-0,17	-0,06	-0,14	-0,04
	2002-2014	1,31	1,24	0,46	-0,02	-0,04	0,07	-0,01	-0,01
	2002-2015	1,04	1,05	0,34	-0,04	0,16	0,19	0,08	0,01
	2002-2016	0,93	0,96	0,29	-0,04	0,19	0,22	0,12	-0,01
	2002-2017	0,70	0,75	0,14	-0,10	0,14	0,17	0,09	-0,01
	2002-2018	0,56	0,67	0,09	-0,09	0,10	0,16	0,08	-0,02
	2002-2019	0,59	0,70	0,13	-0,06	0,10	0,17	0,08	-0,01
	2002-2020	n.p.	n.p.	-0,08	-0,12	n.p.	n.p.	0,12	0,02

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

2. Povprečna absolutna napaka, MAE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt	Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt
UMAR	2002-2013	2,49	2,13	1,19	0,59	0,91	0,97	0,46	0,21
	2002-2014	2,48	2,22	1,26	0,59	0,94	1,03	0,43	0,20
	2002-2015	2,46	2,16	1,21	0,56	0,99	1,03	0,43	0,20
	2002-2016	2,33	2,03	1,18	0,54	1,00	1,02	0,41	0,19
	2002-2017	2,35	2,03	1,19	0,54	0,94	0,96	0,41	0,19
	2002-2018	2,29	1,95	1,16	0,52	0,90	0,91	0,40	0,18
	2002-2019	2,24	1,91	1,15	0,51	0,86	0,89	0,38	0,18
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,20	0,55	n.p.	n.p.	0,39	0,19
BS	2002-2013	2,33	2,12	1,28	0,68	1,04	0,93	0,41	0,19
	2002-2014	2,31	2,21	1,33	0,71	1,04	0,96	0,39	0,19
	2002-2015	2,25	2,16	1,29	0,68	1,10	1,00	0,41	0,19
	2002-2016	2,15	2,06	1,24	0,65	1,11	1,01	0,38	0,18
	2002-2017	2,17	2,09	1,26	0,63	1,05	0,95	0,37	0,17
	2002-2018	2,12	1,98	1,19	0,61	1,00	0,93	0,35	0,16
	2002-2019	2,09	1,93	1,17	0,59	0,97	0,91	0,33	0,16
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,16	0,67	n.p.	n.p.	0,33	0,15
GZS	2002-2013	2,36	2,00	1,32	0,68	0,96	0,98	0,41	0,13
	2002-2014	2,37	2,15	1,39	0,71	1,02	1,04	0,45	0,17
	2002-2015	2,32	2,11	1,35	0,69	1,09	1,11	0,46	0,16
	2002-2016	2,21	2,02	1,29	0,65	1,03	1,13	0,43	0,15
	2002-2017	2,25	2,06	n.p.	n.p.	0,98	1,08	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	1,25	0,63	n.p.	n.p.	0,41	0,16
	2002-2019	2,25	2,06	1,21	0,62	0,98	1,08	0,41	0,16
	2002-2020	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
EK	2002-2013	2,33	2,01	1,21	0,53	1,13	1,05	0,32	0,18
	2002-2014	2,35	2,13	1,25	0,50	1,12	1,09	0,32	0,17
	2002-2015	2,29	2,06	1,21	0,49	1,18	1,13	0,36	0,17
	2002-2016	2,17	1,97	1,18	0,47	1,23	1,12	0,34	0,18
	2002-2017	2,20	1,99	1,21	0,46	1,15	1,06	0,32	0,17
	2002-2018	2,15	1,91	1,15	0,45	1,09	1,02	0,31	0,16
	2002-2019	2,10	1,85	1,13	0,43	1,05	1,00	0,30	0,16
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,15	0,49	n.p.	n.p.	0,32	0,16
MDS	2002-2013	2,32	2,23	1,31	0,93	1,01	1,06	0,46	0,26
	2002-2014	2,22	2,37	1,39	0,95	1,06	1,10	0,50	0,26
	2002-2015	2,21	2,31	1,35	0,93	1,14	1,13	0,48	0,25
	2002-2016	2,10	2,20	1,30	0,88	1,11	1,10	0,46	0,25
	2002-2017	2,16	2,26	1,37	0,89	1,07	1,06	0,43	0,25
	2002-2018	2,18	2,25	1,32	0,84	1,02	1,00	0,41	0,25
	2002-2019	2,10	2,18	1,30	0,82	0,98	0,97	0,40	0,25
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,37	0,84	n.p.	n.p.	0,40	0,27
WIIW	2002-2013	2,41	2,53	1,54	1,26	1,21	1,08	0,84	0,50
	2002-2014	2,38	2,56	1,66	1,22	1,24	1,12	0,89	0,48
	2002-2015	2,39	2,48	1,63	1,15	1,34	1,16	0,92	0,48
	2002-2016	2,27	2,33	1,55	1,08	1,30	1,13	0,90	0,47
	2002-2017	2,30	2,34	1,59	1,08	1,25	1,09	0,86	0,44
	2002-2018	2,26	2,24	1,53	1,01	1,21	1,04	0,82	0,42
	2002-2019	2,19	2,18	1,49	0,98	1,15	1,00	0,78	0,41
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,62	0,99	n.p.	n.p.	0,78	0,41

■ Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

3. Koren povprečne kvadratne napake, RMSE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt	Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt
UMAR	2002-2013	3,98	3,58	1,54	0,79	1,31	1,29	0,58	0,25
	2002-2014	3,88	3,57	1,59	0,78	1,31	1,32	0,55	0,24
	2002-2015	3,78	3,45	1,54	0,75	1,34	1,31	0,54	0,23
	2002-2016	3,66	3,34	1,50	0,73	1,32	1,28	0,53	0,23
	2002-2017	3,60	3,27	1,50	0,72	1,28	1,24	0,52	0,22
	2002-2018	3,51	3,18	1,46	0,70	1,24	1,21	0,51	0,21
	2002-2019	3,42	3,11	1,44	0,69	1,21	1,18	0,49	0,21
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,48	0,72	n.p.	n.p.	0,49	0,23
BS	2002-2013	3,86	3,63	1,96	0,84	1,39	1,24	0,49	0,26
	2002-2014	3,75	3,61	1,96	0,85	1,37	1,25	0,47	0,25
	2002-2015	3,64	3,50	1,90	0,82	1,41	1,27	0,49	0,25
	2002-2016	3,52	3,39	1,84	0,80	1,40	1,26	0,47	0,24
	2002-2017	3,47	3,34	1,82	0,78	1,35	1,22	0,46	0,23
	2002-2018	3,38	3,24	1,77	0,76	1,31	1,19	0,44	0,22
	2002-2019	3,30	3,16	1,73	0,74	1,28	1,16	0,43	0,22
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,70	0,86	n.p.	n.p.	0,42	0,21
GZS	2002-2013	3,91	3,51	1,86	0,81	1,39	1,24	0,52	0,14
	2002-2014	3,82	3,55	1,90	0,83	1,42	1,28	0,56	0,24
	2002-2015	3,71	3,45	1,84	0,81	1,48	1,35	0,56	0,23
	2002-2016	3,59	3,34	1,79	0,78	1,43	1,36	0,54	0,22
	2002-2017	3,55	3,30	n.p.	n.p.	1,38	1,32	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	1,74	0,76	n.p.	n.p.	0,52	0,22
	2002-2019	3,55	3,30	1,69	0,75	1,38	1,32	0,51	0,22
	2002-2020	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
EK	2002-2013	3,82	3,42	1,66	0,72	1,48	1,31	0,45	0,25
	2002-2014	3,74	3,43	1,67	0,69	1,45	1,33	0,44	0,24
	2002-2015	3,63	3,32	1,62	0,67	1,49	1,36	0,48	0,23
	2002-2016	3,51	3,22	1,58	0,65	1,52	1,34	0,47	0,24
	2002-2017	3,46	3,17	1,59	0,64	1,47	1,30	0,45	0,23
	2002-2018	3,38	3,08	1,54	0,62	1,43	1,26	0,44	0,22
	2002-2019	3,29	3,00	1,51	0,60	1,39	1,24	0,43	0,22
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,51	0,69	n.p.	n.p.	0,45	0,22
MDS	2002-2013	3,76	3,75	1,83	1,28	1,31	1,41	0,66	0,30
	2002-2014	3,63	3,77	1,87	1,27	1,34	1,43	0,69	0,30
	2002-2015	3,54	3,65	1,81	1,24	1,41	1,43	0,67	0,30
	2002-2016	3,42	3,53	1,76	1,19	1,38	1,40	0,65	0,29
	2002-2017	3,40	3,51	1,82	1,18	1,34	1,36	0,63	0,29
	2002-2018	3,35	3,44	1,77	1,15	1,30	1,32	0,61	0,29
	2002-2019	3,26	3,35	1,73	1,12	1,27	1,28	0,59	0,29
	2002-2020	n.p.	n.p.	1,78	1,13	n.p.	n.p.	0,59	0,31
WIIW	2002-2013	4,00	3,99	2,51	1,59	1,61	1,68	0,98	0,58
	2002-2014	3,89	3,93	2,56	1,55	1,62	1,68	1,03	0,56
	2002-2015	3,80	3,80	2,49	1,49	1,71	1,68	1,05	0,55
	2002-2016	3,68	3,67	2,41	1,44	1,66	1,63	1,03	0,54
	2002-2017	3,63	3,61	2,39	1,42	1,61	1,59	1,00	0,52
	2002-2018	3,54	3,50	2,32	1,37	1,57	1,54	0,97	0,51
	2002-2019	3,45	3,41	2,27	1,34	1,53	1,50	0,94	0,49
	2002-2020	n.p.	n.p.	2,39	1,33	n.p.	n.p.	0,93	0,50

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

4. Standardizirana povprečna absolutna napaka, stdMAE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt	Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt
UMAR	2002-2013	0,64	0,54	0,30	0,15	0,46	0,49	0,23	0,11
	2002-2014	0,66	0,59	0,34	0,16	0,45	0,49	0,21	0,10
	2002-2015	0,68	0,59	0,33	0,16	0,45	0,47	0,19	0,09
	2002-2016	0,67	0,58	0,34	0,15	0,44	0,45	0,18	0,09
	2002-2017	0,68	0,58	0,34	0,16	0,43	0,43	0,19	0,08
	2002-2018	0,67	0,57	0,34	0,15	0,42	0,42	0,19	0,08
	2002-2019	0,67	0,58	0,35	0,15	0,41	0,42	0,18	0,09
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,33	0,15	n.p.	n.p.	0,18	0,09
BS	2002-2013	0,59	0,54	0,33	0,17	0,69	0,48	0,21	0,10
	2002-2014	0,61	0,59	0,35	0,19	0,64	0,47	0,19	0,09
	2002-2015	0,62	0,60	0,35	0,19	0,60	0,45	0,18	0,08
	2002-2016	0,61	0,59	0,35	0,19	0,58	0,44	0,17	0,08
	2002-2017	0,62	0,60	0,36	0,18	0,56	0,43	0,17	0,08
	2002-2018	0,62	0,58	0,35	0,18	0,56	0,43	0,16	0,08
	2002-2019	0,63	0,58	0,35	0,18	0,56	0,43	0,16	0,07
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,32	0,18	n.p.	n.p.	0,15	0,07
GZS	2002-2013	0,60	0,51	0,34	0,17	0,48	0,50	0,21	0,06
	2002-2014	0,63	0,57	0,37	0,19	0,49	0,50	0,22	0,08
	2002-2015	0,64	0,58	0,37	0,19	0,49	0,50	0,21	0,07
	2002-2016	0,63	0,58	0,37	0,19	0,46	0,50	0,19	0,07
	2002-2017	0,65	0,59	n.p.	n.p.	0,45	0,49	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	0,36	0,18	n.p.	n.p.	0,19	0,07
	2002-2019	0,67	0,61	0,36	0,19	0,46	0,50	0,19	0,07
	2002-2020	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
EK	2002-2013	0,59	0,51	0,31	0,13	0,59	0,54	0,17	0,09
	2002-2014	0,63	0,57	0,33	0,13	0,55	0,54	0,16	0,08
	2002-2015	0,63	0,57	0,33	0,13	0,53	0,51	0,16	0,08
	2002-2016	0,62	0,56	0,34	0,14	0,54	0,49	0,15	0,08
	2002-2017	0,63	0,57	0,35	0,13	0,52	0,48	0,15	0,08
	2002-2018	0,63	0,56	0,34	0,13	0,51	0,47	0,14	0,07
	2002-2019	0,63	0,56	0,34	0,13	0,50	0,47	0,14	0,08
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,31	0,13	n.p.	n.p.	0,15	0,08
MDS	2002-2013	0,59	0,57	0,34	0,24	0,51	0,53	0,23	0,13
	2002-2014	0,59	0,63	0,37	0,25	0,51	0,53	0,24	0,13
	2002-2015	0,61	0,64	0,37	0,26	0,51	0,51	0,22	0,11
	2002-2016	0,60	0,63	0,37	0,25	0,49	0,49	0,20	0,11
	2002-2017	0,62	0,65	0,39	0,26	0,48	0,48	0,20	0,11
	2002-2018	0,64	0,66	0,39	0,24	0,48	0,47	0,19	0,12
	2002-2019	0,63	0,66	0,39	0,25	0,47	0,46	0,19	0,12
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,37	0,23	n.p.	n.p.	0,19	0,13
WIIW	2002-2013	0,62	0,65	0,39	0,32	0,63	0,56	0,43	0,26
	2002-2014	0,63	0,68	0,44	0,33	0,61	0,55	0,44	0,24
	2002-2015	0,66	0,68	0,45	0,32	0,61	0,53	0,41	0,21
	2002-2016	0,65	0,67	0,44	0,31	0,57	0,50	0,39	0,21
	2002-2017	0,66	0,67	0,46	0,31	0,56	0,49	0,39	0,20
	2002-2018	0,66	0,65	0,45	0,30	0,56	0,48	0,38	0,20
	2002-2019	0,66	0,66	0,45	0,30	0,55	0,48	0,37	0,19
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,44	0,27	n.p.	n.p.	0,36	0,19

■ Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

5. Standardiziran koren povprečne kvadratne napake, stdRMSE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2013	1,02	0,91	0,39	0,20	0,66	0,65	0,29	0,12
	2002-2014	1,03	0,95	0,42	0,21	0,63	0,63	0,27	0,11
	2002-2015	1,04	0,95	0,43	0,21	0,60	0,59	0,24	0,10
	2002-2016	1,04	0,95	0,43	0,21	0,58	0,57	0,23	0,10
	2002-2017	1,04	0,94	0,43	0,21	0,58	0,56	0,23	0,10
	2002-2018	1,02	0,93	0,43	0,20	0,58	0,56	0,24	0,10
	2002-2019	1,03	0,94	0,43	0,21	0,58	0,56	0,23	0,10
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,40	0,20	n.p.	n.p.	0,23	0,11
BS	2002-2013	0,99	0,93	0,50	0,21	0,93	0,65	0,25	0,13
	2002-2014	1,00	0,96	0,52	0,23	0,84	0,62	0,23	0,12
	2002-2015	1,00	0,97	0,52	0,23	0,76	0,57	0,22	0,11
	2002-2016	1,01	0,97	0,53	0,23	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2017	1,00	0,96	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2018	0,99	0,95	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2019	0,99	0,95	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,46	0,24	n.p.	n.p.	0,20	0,10
GZS	2002-2013	1,00	0,90	0,48	0,21	0,70	0,62	0,26	0,07
	2002-2014	1,02	0,94	0,51	0,22	0,68	0,61	0,27	0,11
	2002-2015	1,02	0,95	0,51	0,22	0,66	0,61	0,25	0,10
	2002-2016	1,03	0,95	0,51	0,22	0,63	0,60	0,24	0,10
	2002-2017	1,02	0,95	n.p.	n.p.	0,63	0,60	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	0,50	0,22	n.p.	n.p.	0,24	0,10
	2002-2019	1,05	0,98	0,51	0,22	0,65	0,62	0,24	0,10
	2002-2020	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
EK	2002-2013	0,98	0,87	0,42	0,18	0,77	0,68	0,23	0,13
	2002-2014	1,00	0,91	0,45	0,18	0,71	0,66	0,22	0,12
	2002-2015	1,00	0,92	0,45	0,19	0,67	0,62	0,22	0,11
	2002-2016	1,00	0,92	0,45	0,19	0,67	0,59	0,21	0,10
	2002-2017	1,00	0,91	0,46	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2018	0,99	0,90	0,45	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2019	0,99	0,90	0,45	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,41	0,19	n.p.	n.p.	0,21	0,10
MDS	2002-2013	0,96	0,96	0,47	0,33	0,66	0,71	0,33	0,15
	2002-2014	0,97	1,00	0,50	0,34	0,64	0,68	0,33	0,15
	2002-2015	0,98	1,01	0,50	0,34	0,64	0,65	0,30	0,13
	2002-2016	0,98	1,01	0,50	0,34	0,61	0,62	0,29	0,13
	2002-2017	0,98	1,01	0,52	0,34	0,61	0,61	0,28	0,13
	2002-2018	0,98	1,01	0,52	0,34	0,61	0,61	0,28	0,14
	2002-2019	0,98	1,01	0,52	0,34	0,60	0,61	0,28	0,14
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,48	0,31	n.p.	n.p.	0,28	0,15
WIIW	2002-2013	1,02	1,02	0,64	0,41	0,84	0,87	0,51	0,30
	2002-2014	1,04	1,04	0,68	0,41	0,80	0,83	0,51	0,28
	2002-2015	1,05	1,05	0,69	0,41	0,77	0,76	0,47	0,25
	2002-2016	1,05	1,05	0,69	0,41	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2017	1,04	1,04	0,69	0,41	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2018	1,03	1,02	0,68	0,40	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2019	1,04	1,03	0,68	0,40	0,73	0,71	0,45	0,24
	2002-2020	n.p.	n.p.	0,65	0,36	n.p.	n.p.	0,44	0,23

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

Opombe:
Ocena uspešnosti napovedi temelji na podatkih, ki so bili razpoložljivi v času priprave Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2021.
Negativne vrednosti v tabelah pomenijo podcenitev, pozitivne vrednosti pa precenitev dejanskih gibanj.
Podatki BS za napoved inflacije PNT+1 zajemajo obdobje od leta 2003 naprej.
Napoved GZS iz leta 2017 za leto 2018 ni na voljo.
GZS v letu 2020 ni izdala nobene napovedi.
Napovedi iz leta 2019 za leto 2020 niso upoštevane.
V letu 2020 smo namesto UMAR-jeve Pomladanske napovedi upoštevali Poletno napoved iz junija 2020, ki je bila podobno kot ostale primerljive napovedi pripravljena po razglasitvi epidemije.

Oznake:
PNT+1 - Pomladanska napoved za prihodnje leto;
JNT+1 - Jesenska napoved za prihodnje leto;
PNT - Pomladanska napoved za tekoče leto;
JNT - Jesenska napoved za tekoče leto;
ME - aritmetično povprečje napak (angl. *Mean Error*);
MAE - povprečna absolutna napaka (angl. *Mean Absolute Error*);
RMSE - koren povprečne kvadratne napake (angl. *Root Mean Square Error*);
stdMAE - standardizirana povprečna absolutna napaka (angl. *Standardized Mean Absolute Error*);
stdRMSE - standardiziran koren povprečne kvadratne napake (angl. *Standardized Root Mean Square Error*).

Viri podatkov:
Pomladansko poročilo (1997–2006). Ljubljana: UMAR.
Jesensko poročilo (1997–2006). Ljubljana: UMAR.
Pomladanska napoved gospodarskih gibanj (2005–2020). Ljubljana: UMAR.
Jesenska napoved gospodarskih gibanj (2005–2020). Ljubljana: UMAR.
Uresničevanje kratkoročnih usmeritev denarne politike BS (leta 2001–2003). Ljubljana: BS.
Poročilo o denarni politiki (leta 2004–2006). Ljubljana: BS.
Poročilo o cenovni stabilnosti (leta 2007–2012). Ljubljana: BS.
Gospodarska in finančna gibanja s projekcijami (leta 2013–2015). Ljubljana: BS.
Napovedi makroekonomskih gibanj (leta 2016–2020). Ljubljana: BS.
European Economic Forecast (leta 2002–2020). Bruselj: EK.
World Economic Forecast (leta 2002–2020). Washington: MDS.
Konjunktura gibanja (leta 2002–2019). Ljubljana: Analitika GZS.
Research Report (leta 2002–2007). Dunaj: WIIW.
wiiw Current Analyses and Forecasts (leta 2008–2013). Dunaj: WIIW.
wiiw Forecast Report (leta 2014–2020). Dunaj: WIIW.

Seznam kratic

Kratice uporabljene v besedilu

ACEA – European Automobile Manufacturers Association, **ADS** – Anketa o delovni sili, **BDP** – Bruto domači proizvod, **BS** – Banka Slovenije, **CME** – Chicago Mercantile Exchange, **CPI** – Consumer Price Index, **DARS** – Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, **EC** – European Commission, **ECB** – European Central Bank, **EIA** – Energy Information Administration, **EK** – Evropska komisija, **EMU** – Evropska monetarna unija, **ENTSO-E** – European Network of Transmission System Operators for Electricity, **EU** – Evropska unija, **EUR** – evro, **EUROSTAT** – Statistical Office of the European Communities, **FURS** – Finančna uprava Republike Slovenije, **GFS** – Government Finance Statistics, **GZS** – Gospodarska zbornica Slovenije, **HICP** – harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin, **ICŽP** – indeks cen življenjskih potrebščin, **IER** – Inštitut za ekonomska raziskovanja, **IMF** – International Monetary Fund, **JN** – jesenska napoved, **MAE** – povprečna absolutna napaka (angl. *Mean Absolute Error*), **MDS** – Mednarodni denarni sklad, **ME** – aritmetično povprečje napak (angl. *Mean Error*), **MF** – Ministrstvo za finance, **OECD** – Organization for Economic Co-operation and Development, **PN** – pomladanska napoved, **RMSE** – koren povprečne kvadratne napake (angl. *Root Mean Square Error*), **PPS** – Purchasing Power Standard, **SURS** – Statistični urad RS, **TR** – tekoči račun, **USD** – ameriški dolar, **UMAR** – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, **WIIW** – Wiener Institut fuer Internationale Wirtschaftsvergleiche, **ZDA** – Združene države Amerike, **ZK** – Združeno kraljestvo, **ZRSZ** – Zavod RS za zaposlovanje.

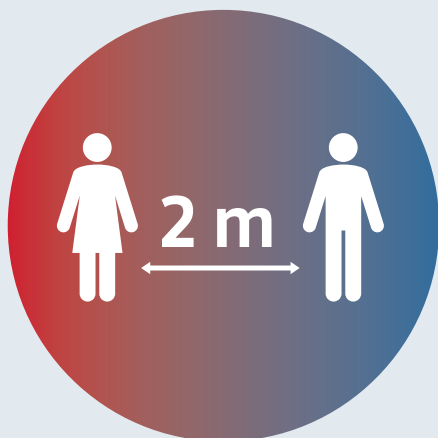
#OstaniZdrav

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Imam izbiro. Ravnam Odgovorno.

www.gov.si/ostanizdrav

Razdalja 2 m

**Redno umivanje in
razkuževanje rok**

**Vključena aplikacija
#OstaniZdrav**

**Nošenje zaščitne
maske**

**Naložite si
#OstaniZdrav
še danes.**

**pomladanska
napoved
gospodarskih
gibanj 2021**